

KISSOIHIN LIITTYVÄT ANTROPOMORFISET
DISKURSSIT FACEBOOK-KESKUSTELUISSA

Suomen kielen
pro gradu -tutkielma
Oulun yliopisto
maaliskuu 2020

Julia Autio

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	1
1.1. Tutkimusaihe tutkimuskysymykset	1
1.2. Tutkijapositio	2
2. KISSOJEN HISTORIA SUOMESSA	4
2.1. Kissojen alkutaival tupaan saakka	4
2.2. Kissa lemmikkinä ja näyttelyissä	5
2.3. Kissat kuluttajana ja kadulla	8
2.4. Kissa osana taidetta ja popkulttuuria	10
3. TEOREETTINEN JA METODINEN VIITEKEHYS	13
3.1. Lingvistinen antropologia	13
3.2. Eläinsuhde ja antropomorfismi	14
3.3. Lingvistinen diskurssianalyysi	17
4. AINEISTO	20
4.1. Aineiston keruu	20
4.2. Tutkimuksen eettisyys	22
5. AIKEISEMPI TUTKIMUS	23
5.1. Fennistinen eläintutkimus	23
5.2. Muiden tieteenalojen eläintutkimus	25
5.3. Eläinten inhimillistäminen	27
6. AINEISTON ANALYYSI	28
6.1. Kissa perheenjäsenenä	28
6.2. Kissa hallitsijana	35
6.3. Kissa työntekijänä	39
6.4. Kissa harrastajana	42
6.5. Kissa kuluttajana	47
6.6. Kissa somettajana	51
6.7. Kissan muu inhimillinen toiminta	60

6.8. Kissa murteen puhujana	66
7. PÄÄTÄNTÖ	74
LÄHTEET JA LYHENTEET	77

1. JOHDANTO

1.1. Tutkimusaihe ja tutkimuskysymykset

Vain muutama sukupolvi sitten kissa kuului navettaan, ja sitä voitiin luonnehtia ahkeraksi tuholaistorjujaksi, joka ansaitsi paikkansa ihmisten luona tekemällään työllä. Vuosien saatossa kissa on kuitenkin siirtynyt navetasta kerrostaloasuntoihin ja hiirestäjästä sosiaalisen median tähdeksi. Kissojen elämään voi nykyään jopa liittää paljon inhimillisiä toimintoja sekä piirteitä, ja kissoilla on jopa samanlaisia ongelmia kuin ihmisillä. Kaupungissa asuvat kissat ovat liikalihavia, ja niille myydään laihdutusruokia (Pietiläinen 2016: 284).

Kun kissojen elämä alkaa muistuttaa ihmisten elämää, luonteva jatkumo on, että kissat alkavat myös kommunikoidaan inhimillisesti. Tutkielmani aihe on kissoihin liittyvät antropomorfiset diskurssit Facebook-keskusteluissa. Kissojen omistajat ovat alkaneet kirjoittaa viestejä sosiaalisessa mediassa kissansa suulla. Aineistossani jopa käydään kokonaiskeskusteluja ”kissojen välisesti”. Keskustelujen aiheet liikkuvat kotitöistä politiikkaan ja matkustelusta rakkaudentunnustuksiin. Haluan tutkimuksessani selvittää, millaisia toimijarooleja kissoilla on. Onko moderni kissa enää apulainen, vai onko se kohonnut perheenjäseneksi tai jopa hallitsijaksi?

Tutkiamani ilmiö on kulttuuriantropologinen. Lähestyn tutkimusaihetta kuitenkin lingvistisesti diskurssianalyysi metodinani ja tutkin, miten kuvailemaani ilmiötä merkityksellistetään suomen kielellä. Merkityksellistämällä tarkoitan sitä, miten maailmasta tuotetaan merkityksiä eri tavoilla eri tilanteissa kielen avulla (Mäntynen ja Pietikäinen 2009: 13). Tutkin muun muassa, millaisia nimityksiä kissoista ja heidän omistajistaan käytetään ja millaisia verbejä ja sananvalintoja aineistossa on kuvaamassa kissojen toimijuutta. Esimerkiksi omistajista käytetään usein nimitystä palvelija, kun taas kissoihin liitetään jopa kuninkaallista sanastoa. Näitä kielellisiä valintoja tutkimalla ja lajittelemalla analysoin, millaisia diskursseja rakentuu. Nämä diskurssit antavat laajemman käsityksen kissojen inhimillisestä toiminnasta. Osa aineiston viesteistä on sävyltään humoristisia ja viihdyttäviä, osassa viesteistä on taas käytetty paljon murteellista kieltä. Tutkinkin myös, minäkalaisissa tilanteissa huumoria ja murteellista kieltä käytetään.

Tutkimuskysymykseni ovat:

1. Miten kissoja inhimillistetään aineistossa?
2. Millaisia diskursseja on löydettävissä aineistosta?
3. Miten nämä diskurssit rakentuvat kielellisten valintojen avulla?
4. Millaista murretta kissat käyttävät aineistossa?
5. Millaista huumoria aineistossa esiintyy?

Olen kerännyt aineistoni Suomen Ragdoll-kissat Facebook-ryhmästä vuoden 2018 syyskuussa. Noin kolmen viikon ajalta kerätyssä aineistossani on 280 viestiä, joissa kissa puhuu omalla äänellään. Aineistoni on tuore ja kuvastanee hyvin joitakin tämänhetkisiä kissaryhmissä vallitsevia diskursseja. Usean eri ryhmän keskusteluiden tarkasteleminen parantaisi tutkimukseni kattavuutta, mutta olisi liikaa otettaessa huomioon tutkimuksen laajuus. Pureudun aineistooni käyttäen lingvististä diskurssianalyysiä. Tämä tarkoittaa kielen erilaisten yksiköiden tarkastelua ja niiden yhdistelyä erilaisiksi laajemmiksi kokonaisuuksiksi. Perustelen rakentamiani toimijarooleja lingvistisesti erilaisten kielen yksiköiden kautta. Esimerkiksi kissan hallitsijamainen rooli näkyy kissan käyttäessä imperatiivia puhutellessaan omistajaansa.

Tutkimani ilmiö on uudehko ja mielestäni tutkimuksen arvoinen. Tätä ennen fennistisessä tutkimuksessa on keskitytty eläinten osalta lähinnä nimistöntutkimukseen. Eläintutkimusta on kuitenkin tehty muilla tieteenaloilla laajemminkin. Vaikka suomen kielen puolella ei ole tutkittu kissojen toimijarooleja, voin verrata tutkimustuloksiani muiden alojen tutkimuksiin sekä yleisesti kissan historiaan Suomessa, mistä kerrotaan seuraavassa pääluvussa. Kissojen roolit ovat muuttuneet suuresti viime vuosikymmenen aikana, ja sosiaalinen media on tuonut uusia mahdollisuuksia luoda niille diskursiivisia rooleja.

1.2. Tutkijapositio

Työni eettisyyden lisäämiseksi avaan tutkijapositiotani omassa alaluvussaan, koska se on yksi tutkimukseni taustalla vaikuttava tekijä. Kissat ovat suuressa roolissa omassa elämässäni, joten niiden inhimillistämisen ja diskursiivisten toimijaroolien tutkiminen on

muodostunut luontevasti myös pro gradu -tutkielmani aiheeksi. Minulla on myös jo ennestään tietoa muun muassa rotukissoista, koska omistan itse rotukissan ja olen sen kautta tutustunut aiheeseen.

Olen ollut jäsenenä Facebook-ryhmässä, josta aineistoni on kerätty, jo muutaman vuoden, joten minulla on ollut koko ajan käsitys ryhmässä käytetystä kielestä ja ryhmässä julkaitavien päivitysten sisällöistä. Tällainen tietoisuus Facebookissa käytetystä kielestä on auttanut minua valitsemaan ja rajaamaan tutkielmani aineiston. Vaikka en ole tehnyt varsinaista hypoteesia tutkielmassani, ryhmän jäsenyys on mahdollisesti muokannut odotuksiani siitä, millaisia diskursseja Facebook-ryhmän viesteistä voisi nousta esille.

Olen kasvanut koko elämäni kissojen parissa. Lapsesta asti perheessämme on ollut ainakin yksi kissa, josta huolehtiminen on ollut suuresti minun vastuullani. Perheemme kissat eivät ole olleet missään vaiheessa pelkkiä hiirestäjiä, vaan ne ovat olleet osa perhettä ja saaneet sen mukaista kohtelua. Tässä tutkielmassa haluan syventää tietämystä kissojen antropomorfisista rooleista lingvistiksestä näkökulmasta.

En voi olla myöskään mainitsematta omaa osuuttani kissojen äänellä puhumisessa. Kissallani Pupulla on oma Instagram-tili. *Puputheragdoll*-käyttäjällä lisään kuvia kissastani ja kirjoitan kissani suulla päivityksiä kissani elämästä. Tämän lisäksi seuran suurta määrää samankaltaisia käyttäjiä, joten kissojen äänellä puhuminen on ilmiönä minulle melko tuttu ja tiedostan sen olevan paljon laajempi kuin yksittäisen Facebook-ryhmän sisällä tapahtuva ilmiö.

2. KISSOJEN HISTORIA SUOMESSA

Kissat eivät ole aina olleet YouTube-videoiden tähtiä tai kerrostalokotien diktatuurisia hallitsijoita. Tässä luvussa käydään läpi lyhyesti kissan historiaa Suomessa rautakauden loppupuolelta nykypäivään. Näin saadaan selville, miten kissa on löytänyt tiensä suomalaisten koteihin ja sydämiin. Nostan esiin kissan entisiä rooleja suomalaisessa yhteiskunnassa, jotta niitä analyysivaiheessa kissan nykyisiä rooleja voidaan tarvittaessa verrata menneisyyteen.

2.1. Kissojen alkutaival tupaan saakka

Ensimmäiset kissat saapuivat Suomeen jo noin tuhat vuotta sitten rautakauden lopulla 800-1000 jaa, kun suomalaiset alkoivat harjoittaa viljelyä uutena toimeentulokeinonaan. Kissojen tärkeä tehtävä oli pitää hiiret kurissa vilja-aitoilla. Talonpoikien ei enää tarvinnut käyttää aikaa viljojen vartioimiseen, ja näin he saivat kissasta arvokkaan kumppanin. (Keinänen & Nyman 2012: 11–12.) Vaikka kissoja arvostettiin hiirestäjinä, niitä ei palvottu samalla tavalla kuin muinaisessa Egyptissä, jossa ne liitettiin jumalattariin, erityisesti hedelmällisyyden ja äitiyden jumalattareen Bastetiin. Kyseinen jumalatar kuvattiin usein kokonaan kissahahmoisena ja hänen uskottiin toteuttavan suoraan auringonjumala Ran tahtoa maan päällä. (Keinänen & Nyman 2012: 13; Pietiläinen 2016: 45–46.) Suomessakaan kissan merkitystä ei ole syytä kuitenkaan vähätellä. Kissan arvostuksesta kertoo esimerkiksi kissanluu, joka on löydetty esikristillisestä kalmistosta. Kalmistoon on haudattu varakkaita ihmisiä aseineen ja koruineen. Myös kissa on haluttu mukaan tuoneleen. (Keinänen & Nyman 2012: 19.)

Kissojen ja ihmisten suhde lujittui 1800-luvulla entisestään, kun Suomi oli kehittynyt maatalousyhteiskunnaksi. Kissa kuului jokaiseen pirttiin, ja vanhan kissan kuollessa hankittiin pian uusi. Uuden kissan saapuessa taloon tehtiin useita rituaaleja, jotta kissa jäisi taloon ja alkaisi hyväksi hiirestäjäksi. Erityisesti kissalla ja talon emännällä oli tärkeä suhde, sillä he liikkuiivat samalla reviirillä pirtin ja navetan lähetyvillä. (Keinänen & Nyman 2012: 56–60.)

Tähän asti kissan pääasiallinen tehtävä on ollut pitää hiiri- ja rottapopulaatiot kurissa. Vähitellen kissat jakautuivat kuitenkin maalaistaloissa kahteen ryhmään: hiirikissoihin ja lemmikkikissoihin. Hiirikissat jatkoivat jysyjöiden hävittämistä, mutta tupakissa alkoi lähtyä ihmisen kanssa ja oli nykyaikaisen lemmikkikissan edeltäjä. (Keinänen & Nyman 2012: 63)

Hiirikissat eli rottakissat elivät yhä metsästäjän elämää. Tupakissoissa arvostettiin leikkisyyttä ja siisteyttä ja suloista ulkonäköä. Kunnon rottakissa sai puolestaan olla karski, eivätkä lapset mielellään saaneet leikkiä niiden kanssa, jotta kissan petomainen luonne ei kärsisi. Rotta- tai navettakissoilla ei ollut asiaa tupaan, vaan ne asuivat tavallisimmin navetassa. (Keinänen & Nyman 2012: 73–75.)

Tupakissalla sen sijaan oli poikkeuksellinen asema talonpoikaisaikaisessa maailmassa, sillä se ei varsinaisesti tehnyt mitään elantonsa eteen, vaan toimi ihmisten ilona ja seuralaisena. Yleensä tuona aikana eläimet toivat aina jonkinlaista käytännön hyötyä taloon. Tupakissa oli leikkikaveri lapsille ja tärkeä seuralainen varsinkin vanhuksille ja yksinäisille. (Keinänen & Nyman 2012: 63–68.) Samanlaista jatkumoa voi nähdä nykypäivään asti. Muutamia viimeaikaiset kissoista tehdyt tutkimukset käsittelevät kissaa terapeuttisena seurana, jolla on positiivisia vaikutuksia esimerkiksi vanhusten ja kehitysvammaisten elämään. Pivetin (2005: 49) mukaan lemmikkieläinten on havaittu olevan hyvä emotionaalisen tuen lähde ja vaikuttavan positiivisesti ihmisten terveyteen. Eläinten terapeuttisista ominaisuuksista tehtyä tutkimuksiin esittelen tarkemmin luvussa 5.2, jossa esittelen muiden kuin fennistien tekemää eläintutkimusta.

2.2. Kissa lemmikkinä ja näyttelyissä

Teollisella ajalla kissoihin suhtautuminen muuttui, kun ihmiset vieraantuivat hyötyeläimistä. Kaupunkeihin valittiin helposti hoidettavia ja hajuttomia eläimiä kuten kissat. Euroopan keskiluokka etsi itselleen keinoja erottua muista, ja lemmikit olivat yksi tällainen keino. (Pietinen 2016: 244.) Aatelisten keskuudessa kissasta tuli muoti-ilmiötä Englannin kuningatar Viktorian hallituskaudella 1837–1901. Suomalaisten lemmikkikissaperinne sai vaikutteita Euroopasta, mutta myös Venäjän puolella. Venäläisessä hovikulttuurissa

riassa kissat olivat osa aatelisneitojen muotokuvia ja medaljonkeja. Kummastakin suunnasta tulleet virtaukset vaikuttivat lemmikkikissan yleistymiseen Suomessa. Tarkemmat yksityiskohdat lemmikkikissojen sen aikaisesta elämästä ovat kuitenkin hämärän peitossa. (Keinänen & Nyman 2012: 125–126.)

Lemmikkien yleistyessä osa niistä päätyi väistämättä kadulle oman onnensa nojaan. Ensimmäinen eläinsuojeluyhdistys perustettiin Suomessa jo 1870, mutta vasta sata vuotta myöhemmin 1970-luvulla sen piiriin alkoivat kuulua myös kissat. Pian kissojen turvaksi alettiin säätää myös lakeja, ja vuonna 1993 säädetty metsästyslaki antoi kotikissalle lain-suojan koko maassa. Lemmikkikissa on juridisesti omistajansa omaisuutta, eikä sitä näin ollen saa vahingoittaa. (Keinänen & Nyman: 132–134.)

Kotikissojen lisäksi Suomessa on laaja kirjo erilaisia kissarotuja. Suomen Kissaliitto (SK) on perustettu 1975, ja sen tarkoitus on valvoa ja edistää rotukissojen kasvatustoimintaa sekä ylläpitää maan kattavaa rekisteriä rotukissoista. Vuodesta 1985 alkaen Suomen kissaliitto on rekisteröinyt yhteensä 103 422 rotukissaa. Vuonna 2017 Suomessa rekisteröitiin yhteensä 4128 rotukissaa, joista kolme suosituinta rotua olivat ragdoll, (696) maine coon (542) ja siperiankissa (293) (SK 2018.) Suomen Rotukissayhdistyksen (SUROK) mukaan rotukissoiksi hyväksytään vain kissat, joilla on virallinen rekisterikirja. Rekisteröimätön pentu ei voi saada sitä myöhemmin, eikä se kuulu puhdasrotuisiin kissoihin. (SUROK 2018). Rotukissoilla on aina virallinen nimi, joka koostuu maatunnuksesta, kasvattajan nimestä, pentueen nimestä sekä kissan yksilöivästä nimestä. Tämän lisäksi kissalla voi olla muu kutsumanimi, joka annetaan kasvattajakodin ulkopuolella. (Keinänen & Nyman: 147–148.) Esimerkiksi minulla itselläni on rotukissa, jonka virallinen koko nimi on *FI*Helmikeijun Purple Pearl*. Kotona kissan kutsumanimi on Pupu.

Vaikka kissoja ei ole jalostettu yhtä voimakkaasti kuin koiria, rotukissojen jalostaminen herättää osassa ihmisistä paljon voimakkaita tunteita. Suomessa muun muassa professori Seppo Turunen on kritisoinut eläinten jalostamista sen aiheuttamien perinnöllisten sairauksien takia. Turusen (2011: 126–127) mukaan rotukissoja hankitaan usein myös muista syistä kuin puhtaasti ulkonäöllisistä, eikä puhtaita rotuvalioita palvota samalla tavalla kuin koiria. Silti liian geneettisesti liian läheisten kissojen parittaminen aiheuttaa

laajasti erilaisia perinnöllisiä sairauksia. Yksi klassinen esimerkki pitkälle jalostetun kissan terveysongelmista on lyhytkuonoinen persialainen, jonka kuono on niin lyhyt, että se aiheuttaa hengitysvaikeuksia ja silmäsairauksia (Bradshaw 2014: 266).

Suomen kissanäyttelyperinne on saanut mallinsa ulkomailta. Pietisen (2016: 247–249) mukaan ensimmäinen virallinen kissanäyttely järjestettiin Isossa-Britanniassa vuonna 1871. Tällöin näyttelyn perustaja Harrison Weir halusi saada ihmiset näkemään kissansa eri valossa ja arvostamaan niitä enemmän. Ensimmäinen kissanäyttely olikin menestys, ja pian niitä alettiin järjestämään lisää sekä kehittämään. Isosta-Britanniasta kissanäyttelyt levisivät vähitellen muualle maailmalle, myös Suomeen.

Ensimmäinen kissanäyttely Suomessa järjestettiin Helsingissä vasta vuonna 1961. Tällöin kissat jaettiin kahteen kategoriaan, lyhyt- ja pitkäkarvoihin (Keinänen & Nyman 2012: 138–139.) Tuolloin rotukissoja esiintyi vain kourallinen verrattuna nykyiseen rotujen kirjoon. SUROK:n mukaan ensimmäisessä kissanäyttelyssä oli mukana 43 kissaa, joista 19 oli ulkomaalaisia. Nykyisin SUROK:n järjestämissä näyttelyissä on mukana keskimäärin 600 kissaa. (SUROK 2018)

Tällä hetkellä rotukissat jaetaan muun muassa turkin pituuden ja rakenteen mukaan neljään kategoriaan, ja näihin kategorioihin sisältyy 46 kissarotua. Lisäksi kotikissoilla on oma luokkansa, joka ei sisälly edellä mainittuihin kategorioihin. Suomen kissaliiton mukaan kissanäyttelyiden tarkoitus on levittää tietoa eri roduista ja valistaa suurta yleisöä kissojen paremmasta hoitamisesta ja kohtelusta. Näyttelyissä kasvattajilla on myös mahdollisuus vertailla kasvatustyönsä tuloksia. Näyttelyt mahdollistavat reilun kilpailun, kontaktien luomisen ja yhdessäolon samanhenkisten ihmisten kanssa. (SK 2018.)

Koska aineistoni viestit on kerätty yhdestä Facebook-ryhmästä, jossa on melkein kokonaan ragdoll-rotuisia kissoja, esittelen rotua lyhyesti. Sommervillen (2009: 80) ja Foglen (2004: 106) mukaan ensimmäiset ragdollit tuotiin Suomeen Saksasta 1992. Ne ovat luonteeltaan seurallisia, valppaita ja älykkäitä. Kissat tulevat hyvin toimeen lapsien kanssa ja sietävät hyvin kanniskelua. Rodun nimi *ragdoll* tulee niiden ominaisuudesta mennä veloksi sylissä räsynukkemaisesti. Rodulla ei ole myöskään suurta saalistusviettiä. Ragdollit luotiin 1960-luvulla Kaliforniassa risteyttämällä pyhä birma ja valkoinen pitkäkarva. Ulkonäöltään rodun kissat ovat kookkaita ja niillä on pitkä tuuhea häntä. Rodun turkki on

puolipitkä ja pehmeän silkkinen, eikä se takkuunnu yhtä helposti kuin monilla muilla pitkäkarvoilla. Rodun tunnuksenomaisin piirre on sen kirkkaansiniset silmät, jotka ovat samat turkin erilaisista kuvioinneista huolimatta (Suomen ragdollystävät 20.3.19).

2.3. Kissat kuluttajana ja kadulla

Tällä hetkellä kissan asema Suomessa on ristiriitainen. Osa kissoista saa osakseen rakastavan kodin, jossa kissan hyvinvointi on ihmiselle todella tärkeää. Kissoille suunnattuja tuotteita markkinoidaan laajasti, ja vuonna 2010 kissoille suunnattuja kulutustarvikkeita myytiin Suomessa yli 108 miljoonalla eurolla (Keinänen & Nyman 2012: 151). Kissoille ja koirille on olemassa Suomessa jopa oma vakuutusyhtiö, joka on erikoistunut tarjoamaan kattavat vakuutukset juuri lemmikeille (Agria Eläinvakuutus 2019).

Lemmikkien arvostettu ja vakiintunut asema näkyy myös sanomalehtien sivuilla. Helsingin Sanomat (HS) julkaisee jokaisessa sunnuntainumerossaan lemmikkien onnitteluilmoituksia omassa vakiintuneessa osiossaan. Lehdessä kannustetaan kirjoittamaan onnentoivotuksia lemmikeille saatesanoin ”Hän on onnittelunsa ansainnut”. Lemmikkejä inhimillistetään siis sekä pronominein että niille tarjotuilla maksullisilla palveluilla, jotka ennen on suunnattu pelkästään ihmisille. Vielä parikymmentä vuotta sitten seuraavanlainen ilmoitus sanomalehdessä olisi varmasti herättänyt suurta kummastusta:

SISSI 3v

Lauman kuningatar, Baltic Winner, North Sea Winner, DSM, kotikissa. Onnitelut:

Palvelija, kissakaverit ja koiraystävät kotona. (HS 25.8.2019, C24)

Kolmevuotiaan Sissi-kissan saavutukset näyttelyissä, lauman kuningattarena ja kotikissana ilmoitetaan Suomen laajalevikkisimmässä sanomalehdessä. Onnitelijana taas ovat *palvelija* sekä toiset eläimet.

Samaan aikaan kun osa kissanomistajista kuluttaa suuria summia rahaa lemmikkinsä hyvinvointiin ja hemmotteluun, suuria määriä kissoja hylätään surutta oman onnensa nojaan joka vuosi. Ylen uutisen (2017) mukaan löytöeläinkoteihin tuodaan joka vuosi noin

10 000 kissaa, joista vain joka kymmenes haetaan takaisin kotiin. Muille pyritään löytämään uusi koti, mutta osa kissoista lopetetaan. Ylikorven (2014: 370) mukaan koirilla vastaava talteen otettujen koirien kotiinpääsyprosentti on noin 90. Yksi syy kissojen hylkäämiselle on niiden halpa hinta ja helppo saatavuus. Kissanpentuja annetaan jopa ilmaiseksi, toisin kuin koiranpentuja. Kissoja verrataan kulutustutkimuksissa pieniin kodinkoneisiin, kuten kahvinkeittimeen, kun taas koiria verrataan isoihin hankintoihin, kuten autoon tai jääkaappiin (Pietiläinen 2016: 283).

Läheskään kaikkia kissoja ei tunnusmerkitä, jolloin ne rekisteröidään Suomen kissaliiton rekisteriin. Toimenpiteessä kissan omistajan tiedot laitetaan pieneen mikrosiruun, joka asennetaan kissan niskan alle. Näin kissa on helpompi palauttaa omistajalleen, jos se katoaa. (Sommerville 2009: 392.) Löytöeläinkotiin tuodut kissat tulee lain mukaan säilyttää vähintään viisitoista vuorokautta. Tämän lisäksi löytöeläinkissoja rokotetaan, steriloidaan ja sirutetaan, jotta ne eivät tuottaisi lisää apua tarvitsevia eläimiä ja niiden tunnistaminen olisi jatkossa helpompaa. Kissan heitteillejätto on rikos, mutta ilman todistetta kissan omistajuudesta, on kissan nauttima lainsuoja ohut. (Ylikorpi 2014: 370–372.)

Vilkan (2009: 21) mukaan eläimet on suljettu historiallisesti ja poliittisesti oikeuden ulkopuolelle ja eläinten asema perustuu ihmisten käsitykseen eläimistä. Eläinten oikeudet voivat siis parantua, jos ihmiset muuttavat suhtautumistaan niihin. Eläimillä on vielä tällä hetkellä esineen asema, mutta tulevaisuudessa muutos kääntynee subjektiivisten oikeuksien suuntaan (Vilka 2009: 36). Suomessa on tällä hetkellä voimassa vuonna 1996 säädetty eläinsuojelulaki (Finlex 2019). Uuden eläinsuojelulain odotettiin tulevan voimaan pian, mutta hallitus ei ehtinyt viedä uudistusta loppuun vaalikauden 2015–2018 aikana, joten uudistus raukesi (Eduskunta.fi).

2.4. Kissa osana taidetta ja populaarikulttuuria

Kissa on ollut inspiraationa taiteilijoille, kirjailijoille ja muille kulttuurin tuottajille vuosisatoja. Tässä alaluvussa perehdytään siihen, minkälaisissa teoksissa ja millaisena toimijana kissa on kuvattu erilaisissa taiteenmuodoissa. Aluksi käydään läpi hiukan kotimaista ja ulkomaalaista kuvataidetta, jonka jälkeen esittelen inhimillistetyn kissan esikuvan Karvisen. Lopuksi vilkaistaan kissan asemaa sosiaalisessa mediassa.

Eläinten osuutta suomalaisessa taiteessa on tutkittu melko vähän, ja ne ovat olleet usein lähinnä rekvisiittaa. Eläimillä on kuitenkin ollut aina paikkansa suomalaisessa taiteessa aikakausien, tyylien ja trendien mukana muuttuen. Perinteisiä kotieläimiä suomalaisessa kuvataiteessa on melko vähän, mutta jo 1800-luvulta lähtien kissa ja koira ovat olleet mukana muutamien taiteilijoiden teoksissa. (Remes 2009: 179–181.)

Ehkä tunnetuin kotimainen teos, jossa kissa on suuressa osassa, on Akseli Gallen-Kallelan *Akka ja kissa* (1885), jossa kissa on mukana myös teoksen nimessä. Teoksessa rakkaana oleva nainen ojentaa kätensä kulkukissalle, joka kiinnittää huomionsa enemmän maalauksen taustalla toimivaan niittyyn ja sen suojissa lymyileviin hiiriin. Taiteilija maalasi teokseen alun perin vasikan naisen kumppaniksi, mutta päätyi lopulta kissaan, koska maalauksen nainen ja kulkukissa kuvaavat toveruuden sijaan kahden kulkurin kohtaamista. (Gallen-Kallela-Sirén 2005: 39–41.)

Maailmalla kissojen asema taiteessa on ollut vaihtelevaa. Antiikin Rooman aikakauden suuren arvostuksen jälkeen kissa jäi vuosisadoiksi pienempään rooliin. Kun suurmiesten maalauksiin liitettiin 1600-luvulla koiria ja hevosia, kissat olivat maalauksissa huomattomia lisäyksiä. Myöhemmin ne saivat dynaamisempia rooleja, kun keskiajalla kissat kuvattiin maalauksiin noitien kumppaneina ja myöhemmin 1700-luvulla ne esiintyivät maalauksissa prostituoiden ja kurtisaanien kanssa. Samaan aikaan kissa symboloi viattomuutta, ja se esiintyi useissa maalauksissa nuorten naisten kanssa. (Anderson 1996: 5–6.) Esimerkiksi ranskalaisen taidemaalarin Edouard Manet'n kuuluisessa *Olympia*-teoksessa (1863) kissa on sijoitettu alasti sängyllä lepäävän naisen jalkopäähän. Rohkea maalaus aiheutti paljon kohua sen julkaisun yhteydessä Pariisissa. (Anderson 1996: 38–39.)

Kissat maalattiin kauan juuri naisten kumppaneiksi, ja vasta 1900-luvun puolella ne alettiin näkemään sopivina kumppaneina myös miesten rinnalle maalauksiin. Nykyään kissa on suosittu aihe myös itsenään, ei vain ihmisten seuralaisena. (Anderson 1996: 7.)

Yksi maailman tunnetuimmista kissoista lienee sarjakuvissa vetelehtivä Karvinen (eng. Garfield). Suosittua sarjakuvaa on julkaistu lähes 90 maassa, ja sillä on miljoonia faneja (Davis 1998: 20). Karvinen syntyi Davisin halutessa luoda moneen vetoavan hauskan eläinhahmon, johon on helppo samaistua. Ennen sarjakuvissa oli seikkaillut koirahahmoja, kuten Ressu, ja taiteilija halusi sarjakuvaansa vahvaluonteisen kissahahmon. Ensimmäiset sarjakuvastripit julkaistiin 33 vuotta sitten vuonna 1987, ja ne saivat heti suurta suosiota. (Davis 1998: 16–17.)

Karvisen ensimmäisessä stripissä Karvisen omistaja John Arbuckle (Esko) esittelee itsensä, kissansa ja sarjakuvien tarkoituksen (Davis 1998: 18). Myös Karvinen puhuu sarjakuvassa, vaikka sen puhe on piirretty ajatuskuplana. Esko ei siis kuule Karvisen puhetta, mutta se välittyy lukijalle ajatuskuplan muodossa. Kissalla on ollut ääni siis jo neljäkymmentä vuotta. Karvisella on hallitsijamainen rooli, ja se tulee ilmi jo sarjakuvan ensimmäisessä stripissä. Kun Esko kertoo lukijoille, että hänen ja Karvisen tehtävä on viihdyttää heitä, Karvinen ohittaa omistajansa lauseen ja käskee Eskoa ruokkimaan itsensä. Toisessa hyvin varhaisessa stripissä Karvinen kuvaa kissoja sanoilla: *Kissat. Me olemme älykkäitä, pehmeitä, söpöjä, karvaisia, halittavia, leikkisiä, hillittyjä ja kodin kunkkuja* (Davis 1998: 19).

Karvisen määräilevä ja kuninkaallinen rooli on siis syntynyt jo vuosikymmeniä sitten. Karvinen on myös hyvä esimerkki inhimillistetystä kissasta. Karvisella on monenlaisia inhimillisiä piirteitä ja ominaisuuksia. Karvinen esimerkiksi vihaa maanantaita, juo paljon kahvia ja rakastaa ruokaa. Voi jopa sanoa Karvisen olevan kuin ihminen kissapuvussa (Davis 1998: 22). Luulen, että suosittu ja laajalle levinnyt sarjakuva on muovannut omalla tavallaan ihmisten suhtautumista kissoihin, tai ainakin tarjonnut uuden näkökulman lemmikkiin suhtautumiseen. Siksi on olennaista verrata Karvisen roolia oman aineistoni kissojen toimijarooleihin.

Helsingin Sanomien Kuukausiliitteessä (8/2019) esitellään Suomen tunnetuinta kissaa Sämpyä, jolla on Instagram-sovelluksessa melkein 100 000 seuraajaa. Kissan kuuluisista on julkaistu oma Sämpy-kirja, se on käynyt viime vuosina useissa tv-haastatteluissa ja juttelee Facebookissa faneilleen Oulun murteella.

Kissavideot ovat suosittu keino rentoutua ja paeta arkea. Helsingin Sanomien Kuukausiliitteen (8/2019) mukaan yksi internetin kuuluisimmista kissoista, Grumpy Cat, on tienannut omistajalleen yli sata miljoonaa euroa. Kissavideot ovat herättäneet myös tutkijoiden kiinnostuksen. Myrickin (2015: 168) mukaan kissavideoita katsotaan erittäin paljon, joten akateemisen tutkimuksen on aika ulottua niihin. Vuonna 2014 kissavideoita katsottiin YouTubessa 26 miljardia kertaa ja Yhdysvalloissa järjestetään jo omia festivaaleja kissavideoille. Myrick on tutkinut kissavideoiden katsomisen vaikutuksia käyttäjiinsä. Tutkimuksen mukaan kissavideoiden katsominen parantaa käyttäjien mielialaa ja on keino viivytellä muiden tärkeämpien tehtävien tekemistä. Viivästelystä aiheutuu huonoa omatuntoa katsojille, mutta se ei kuitenkaan estä käyttäjiä katsomasta videoita, koska niiden tuomat hyödyt koetaan suuremmaksi. (Myrick 2015: 172–174.)

3. TEOREETTINEN TAUSTA

3.1. Lingvistinen antropologia

Antropologia on laaja tieteenala, jota voidaan määrittää monilla eri tavoilla. Kielitoimiston sanakirjan mukaan antropologialla tarkoitetaan: ”*ihmiseläimelle ominaisia piirteitä ja ihmisen kulttuuria tutkivaa tiedettä*” (KS 2018). Yhdysvaltalaisen perinteen mukaan kenttä jaetaan neljään alahaaraan: biologiseen antropologiaan, sosiaaliseen antropologiaan, joka tunnetaan myös kulttuurisena antropologiana, arkeologiaan sekä lingvistiseen antropologiaan (Mullen 2002: 387). Jakoa kutsutaan myös niin sanotuksi ”nelikenttä-lähestymistavaksi”, ja sen yhdysvaltalaiset kannattajat ajattelevat näiden neljän alan kattavan kaiken evoluutioon pohjautuvista taipumuksista kulttuurien erilaisiin ilmenemismuotoihin (Metcalf 2018: 6.1.)

Tieteen termipankin (2018) mukaan lingvistinen antropologia on kielentutkimuksen ja antropologian yhteinen, tieteidenvälinen tutkimusalue, joka painottuu tutkijan taustan mukaan jompaankumpaan alaan. Omassa tutkimuksessani tutkin kissan muuttunutta roolia lingvistisesti kielen kautta käyttäen metodinani diskurssianalyysiä. Painopisteeni on siis lingvistiksessä tutkimuksessa. Tutkimuksessani herää kuitenkin kulttuuriantropologialle tyypillisiä kysymyksiä, kuten millaisia rooleja eläimillä on yhteiskunnassa. Tutkimuksessani on siis aineksia molemmilta tieteenaloilta.

Lingvistisen antropologian rinnalla on olemassa muita melko läheisiä tieteenaloja kuten *sosiolingvistiikka* sekä *antropologinen lingvistiikka*. Durantin (2011: 2–3) mukaan lingvistinen antropologia eroaa näistä kuitenkin historiallisin, teoreettisin ja metodisin tavoin. Antropologista lingvistiikkaa käytetään lingvistisen antropologian synonyyminä varsinkin Australiassa. Alan tutkimuskohteet ovat hyvin lähellä lingvististä antropologiaa, mutta antropologinen lingvistiikka sijoitetaan lingvistiikan alalajiksi, kun Yhdysvalloissa lingvistinen antropologia nähdään antropologian alalajina. William Foley (1997: 4) kuvaileekin antropologista lingvistiikkaa lingvistiikan alalajina, jossa tutkitaan kieltä laajemmassa kulttuurisessa ja sosiaalisessa kontekstissa, antropologisen suodattimen läpi.

Dell Hymes vakiinnutti termin lingvistinen antropologia 1960-luvun aikana, jolloin hän vielä piti sitä laajempänä kattoterminä, joka voisi kattaa myös sosiolingvistiikan. Sosiolingvistiikalla ja lingvistisellä kulttuuriantropologialla olikin alun perin samat juuret, mutta 1980-luvulla ne erkaantuivat irti toisistaan, koska alojen metodit ja teoriat olivat liian erilaisia. Esimerkiksi antropologiselle tutkimukselle olennainen käsite *konteksti* puuttuu useimmiten kvantitatiivisesta sosiolingvistisestä tutkimuksesta. (Duranti 2011: 5–8.) Omassa laadullisessa tutkimuksessani aineistoni konteksti on erittäin olennainen, koska kissat eivät pystyisi puhumaan omalla äänellään kovin monissa ympäristöissä eikä menneisyydessä.

Lingvistinen antropologia lähti liikkeelle Yhdysvalloissa 1800-luvun lopussa. Pohjois-Amerikan alkuperäiskansojen kieliä alettiin tutkia ja dokumentoida. Varsinkin John Wesley Powell oli sitä mieltä, että kielen avulla saataisiin olennaista tietoa kansoista ja kulttuureista. Siksi hän palkkasi lingvistejä ja muita tutkijoita keräämään mahdollisimman paljon tietoa alkuperäiskansojen kielistä kuin mahdollista. (Duranti 2011: 8.)

Franz Boas syvensi myöhemmin tutkimusta kielten luokittelusta ja sanalistista systemaattisempaan kielten tutkimukseen. Hänen tutkimuksensa myös osoitti, ettei kieli ja rotu tai kieli ja kulttuuri automaattisesti liity toisiinsa. Näin hänen työnsä oli ristiriidassa Powellin kanssa, joka pyrki luokittelemaan kielen avulla Amerikan alkuperäisasukkaiden etnisyyttä. Boas uskoi, että kieli tarjoaa hyvää materiaalia erilaisten kulttuuristen ilmiöiden tutkimiseen. Boas ei myöskään nähnyt indoeurooppalaisista kielistä poikkeavia kieliä primitiivisinä, kuten tätä ennen usein ajateltiin. (Duranti 2011: 9–10.)

3.2. Eläinsuhde ja antropomorfismi

Ihmiset ovat kiinnostuneita eläinten kokemusmaailmasta, ja vastauksia suuriin kysymyksiin etsitään pala palalta. Viime aikoina on keskitytty tutkimaan suoraan ihmisten ja eläinten välistä suhdetta, eivätkä eläimet ole enää pelkkiä välineitä ihmisten sosiaalisten suhteiden tutkimiseen (Mullin 2002: 388). Ihmispsykologiaan käytettyjä tutkimusmenetelmiä on viime aikoina sovellettu myös eläinten aivojen tutkimiseen, jolloin voidaan mitata esimerkiksi eläinten stressitiloja. Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisessä tiedekun-

nassa käytetään infrapunakameraa eläinten tunnetilojen mittaamisessa. Tutkimuksen päämääränä on muun muassa helpottaa eläinten kokeman kroonisen kivun tunnistusta. (Telkänranta 2015: 52–54.)

Tämän hetkisen tutkimustiedon mukaan nisäkkäät ihmiset mukaan lukien kokevat vähintään seitsemän perustunnetta. Tiedetään myös, millaiset aivokemialliset tapahtumaketjut tuottavat nämä tunteet. Ihminen eroaa nisäkkäistä siten, että aivojen osa, jossa tapahtuu rationaalinen ajattelu sekä tunteiden hillintä on paljon suurempi. (Telkänranta 2015: 61–63.) Vaikka eläimet tuntevat monia tunteita ja ovat älykkäitä, niiltä puuttuu kuitenkin kyky ymmärtää toisten tunteita. Useimmat kissat ovat kuitenkin erittäin herkkiä ihmisten kehonkielelle ja ne mukautuvat paljon sen mukaan (Bradshaw 2014: 241). Kissa, jota torutaan esimerkiksi huonekalujen raapimisesta, voi mennä istumaan selin ihmiseen ja kertoo elekielellään ihmiselle, ettei tahdo tapella. Ihminen voi tulkita eleen virheellisesti murjottamiseksi, vaikka kissalla ei ole aivokapasiteettia toisen tunteiden huomioonottamiseksi. (Telkänranta 2015: 75–76.) Kotieläimet sijoitetaankin jonnekin luonnon ja kulttuurin välille, eikä niillä ole kunnollista paikkaa kummassakaan. Niitä kuvataan ihmisen luomiksi eläviksi esineiksi, joita on muokattu lauhkeiksi, mukautuvaisiksi ja ihmisistä riippuvaisiksi. (Tovey 2003: 212.)

Uusi tutkimustieto hyödyttää sekä lemmikkiä että omistajaa, koska omistaja oppii lemmikkinsä ymmärryskyvyn rajan (Telkänranta 2015: 79). Yksi yleisimpiä syitä omistajan ja lemmikin välisiin konflikteihin on se, että niiden oletetaan ymmärtävän ihmisten puheesta enemmän kuin niillä on todellisuudessa mahdollisuuksia. Koira pystyy esimerkiksi ymmärtämään kahden sanan peräkkäisen merkityksen, ja lemmikit pystyvät oppimaan yksittäisten sanojen merkityksen opettamattakin. (Telkänranta 2016: 30–31.)

Ihmistieteellistä eläintutkimusta tehdään Suomessa monilla eri tieteenaloilla ja kiinnostus siihen kasvaa tällä hetkellä koko ajan (Kainulainen 2009: 11). Leinonen (2013) on väitöskirjassaan tutkinut ihmisen ja hevosen suhdetta ja hevosen muuttunutta roolia yhteiskunnassa. Yhteiskunnan muuttuessa maatalousyhteiskunnasta tietoyhteiskunnaksi hevonen on saanut uusia rooleja. Hevoselle on tutkimuksessa annettu erilaisia merkityksiä ja kulttuurisia malleja kuten palvelija, kone, sankari, suorittaja ja terapeutti. Hevonen on kuitenkin pysynyt ihmisen ystävänä koko aikavälillä. (Leinonen 2013: 259–260.)

Ihmiset ovat kauan pohtineet suhdettaan eläimiin. Ihmisiä on kiinnostanut muun muassa, millaista olisi olla eläin sekä millaista hyötyä tai haittaa siitä olisi. Tällä hetkellä ei ole mahdollista saada tietoa siitä, millainen eläimen maailma on. Sen sijaan ihmiset rakentavat suhdetta luontoon tarinoiden muodossa, ja antavat näin sille merkityksiä. Se, mikä erottaa tai yhdistää ihmisen eläimeen, kuvataan luontoa elollistamalla, sieluttamalla, riistämällä, suojelemalla ja esimerkiksi inhimillistämällä. (Knuuttila 2009: 103-104.) Osa ihmisistä inhimillistää kissojensa käytöstä. Ilmeisin syy siihen on se, että kissojen kasvot muistuttavat paljon ihmisten ja varsinkin vauvan kasvoja. Lapsen kasvot taas herättävät ihmisissä voimakasta hoivakäyttäytymistä. (Bradshaw 2014: 119.)

Tässä tutkielmassa tutkin juuri, miten kissoja inhimillistetään aineiston teksteissä ja millaisia inhimillisiä toimijarooleja niille rakentuu. Peltoniemi (2012: 297) esittää määritelmän eläinten inhimillistämiseksi eli antropomorfismille näin:

”Antropomorfismilla tarkoitetaan ihmiselle lajityypillisten ominaisuuksien liittämistä muihin kohteisiin. Antropomorfismi voi kohdistua esimerkiksi eläimiin, kasveihin tai elottomiin objekteihin.”

Kun koiran tulkitaan olevan nolostunut sen oksennettua lattialle, sen käyttäytymistä inhimillistetään. Eläinten inhimillistämisestä on todella paljon esimerkkejä meidän kulttuurissamme. Esimerkiksi sarjakuvissa ja elokuvissa eläimet puhuvat, lapsilla on ihmisiltä näyttävät eläinleluja ja lemmikkejä vaadetaan prinsessamekkoihin. (Peltoniemi 2012: 297.)

Eläinten inhimillistäminen liitetään muun muassa vahvaan empatiaan eläimiä kohtaan. Lemmikkieläimillä on usein lapsenomaisia ulkonäöllisiä piirteitä, joka laukaisee hoivakäyttäytymisen. Eläimiä pidetään länsimaisessa kulttuurissa usein lapsenomaisina, ja ne voivat olla lapsimaisessa asemassa, jossa niihin kohdistuu paljon hoivakäyttäytymistä. (Peltoniemi 2012: 297–298.) Läheisen emotionaalisen suhteen omaava lemmikinomistaja inhimillistää lemmikkiään automaattisesti (Schuurman 2013: 14).

Antropomorfismi ei ole uusi ilmiö, vaan se sijoittuu tuhansia vuosia ajassa taaksepäin. Jo paleoliittisella kaudella esiintyy piirroksia, joissa eläimiin on liitetty inhimillisiä piirteitä. Uskonnotutkijoiden mukaan antropomorfismi on osa lähes jokaista uskontoa, ja termin alkuperäinen merkitys on jumalien pilkkaavaa kuvausta, kun jumaliin liitettiin inhimillisiä piirteitä. Muinaisissa yhteiskunnissa inhimillisiä toimintoja ja tunteita liitettiin myös

luonnonilmiöihin; tuulta kutsuttiin vihaiseksi tai myrskyä kostonhimoiseksi. (Bekoff 2007: 61.)

Antropomorfismi voidaan jakaa kahteen pääsuuntaan. Ensimmäisessä tapauksessa eläinten inhimillistäminen on kirjaimellisempaa. Tässä ajattelutavassa eläin saa ihmisen henkiset ja usein fyysisetkin ominaisuudet suoraan, jolloin sen voidaan uskoa tuntevan kylmää samalla tavalla. Tällöin eläimen ajatellaan myös pystyvän ajattelemaan käsitteellisesti, tiedostaa menneen ja tulevan sekä ymmärtää oman identiteettinsä lemmikkinä tai tuotantoeläimenä. Analogisessa inhimillistämisessä taas eläimestä puhutaan samoilla sanoilla ja termeillä kuin ihmisestä, mutta sitä ei pidetä ihmisen kaltaisena varsinaisesti. Tällöin tavoitteena on eläimen empaattinen ymmärtäminen. Analoginen inhimillistäminen on yleinen tapa tulkita eläimiä ja niiden toimintaa ja tunteita arkikielessä. (Schuurman 2013:14.)

Eläinten inhimillistämisenellä on myös kritisoijia. Kritiikki kohdistuu muun muassa inhimillistämisen tieteellisyyden puutteeseen. Eläimiä esimerkiksi tulkitaan virheellisesti iloisiksi, koska ne hymyilevät. Simpansseilla hymyily on kuitenkin merkki pelosta tai alistumisesta. (Bekoff 2007: 63.) Useimmiten kritiikki kohdistuu juuri suoraan antropomorfismiin (Schuurman 2013: 14).

3.3. Lingvistinen diskurssianalyysi

Diskurssianalyysi ei ole vain tutkimusmenetelmä, vaan myös väljä teoreettinen viitekehys, joka sallii tarkasteluun erilaisista painopisteistä sekä menetelmällisistä sovelluksista (Jokinen, Juhinen & Suoninen 2016: 25). Diskurssianalyysiä käytetään lingvistisen tutkimuksen lisäksi muun muassa yhteiskuntatieteissä. Kielentutkimuksen näkökulmasta tärkeä ero on, että yhteiskuntatieteissä tutkitaan ilmiötä kielen kautta, kun taas lingvistiksessä tutkimuksessa lähdetään liikkeelle kielenkäytöstä ja kielen piirteiden tutkimisesta. (Mäntynen 2000: 192–193).

Pietikäisen ja Mäntysen 2009: 13–14) mukaan diskurssintutkimuksen keskeinen perusajatus on, että kielen käyttö on aina kielellisen toiminnan lisäksi sosiaalista toimintaa.

Kieli ei myöskään järjestäydy pelkästään kieliopin sääntöjen mukaisesti, vaan myös diskursiivisten ja sosiaalisten normien, arvojen ja sääntöjen mukaan. Diskurssintutkija tutkii kieltä saadakseen tietoa ympäröivästä yhteiskunnasta ja kulttuurista. Kieli ajatellaan diskurssin tutkimuksessa siis sosiaalisena toimintana. Diskurssintutkimuksessa tarkastellaan sitä, mitä kieli tekee käyttäjilleen, käyttäjä kielelleen ja miten kieli toimii eri tilanteissa. Diskurssit ovat aina osa menneisyyttä ja osa jo olemassa olevia diskursseja, joten niitä tutkittaessa täytyy ottaa huomioon ilmiön laajempi konteksti. (Fairclough ja Wodak 1997: 276).

Lingvistinen diskurssianalyysi valikoitui luontevasti tutkimusmetodikseni, koska tutkin, miten ilmiötä merkityksellistetään kielen kautta. Tutkimustani varten keräsin aineistooni 280 viestiä, joissa omistajat kirjoittivat viestejä kissan äänellä. Valitsin nämä viestit aineistokseni, koska olen kiinnostunut tietämään, millaisia toimia rooleja kissat saavat puhuessaan itse. Aineistosta kerron lisää seuraavassa luvussa. On mielenkiintoista tutkia, millaista kieltä kissojen itse kirjoittamisissa viesteissä käytetään.

Kielenkäyttäjät eivät tuota tekstejään vain yksittäisinä kirjoittajina vaan myös erilaisten sosiaalisten ryhmien, kulttuurien, ammattien tai yhdistysten jäsenenä (van Dijk 1997:3). Vaikka kielenkäyttäjillä on suhteellinen vapaus valita, millaista kieltä he käyttävät, toimintaan liittyy myös normeja ja rajoituksia. Kielenkäyttäjien omien arvojen ja normien lisäksi ympäröivän yhteiskunnan, kulttuurin ja instituutioiden äänet heijastuvat yksilöiden teksteissä. Toisaalta jokaisen henkilökohtainen kielenkäyttö on rakentamassa kuvaa puhuttavasta ilmiöstä. Kielenkäyttö paikantuu myös aina tiettyyn aikaan ja tilanteeseen. Pienimmillään sellainen voi olla muistilappu tai lyhyt keskustelu. Tilanne antaa itsessään raamit sopivalle kielelle. (Mäntynen ja Pietikäinen 2009: 17–20.) Aineistoni on kerätty Suomen ragdoll-kissat Facebook-ryhmästä. Tällaisessa ympäristössä kissoista kiinnostuneet ihmiset puhuvat elämistään omassa ympäristössään. Voidaan olettaa, ettei ryhmässä ole juurikaan ihmisiä, jotka eivät pidä kissoista. Ryhmä on siis erilainen kanava käyttää kieltä kuin monet muut Facebook-ryhmät tai nettisivut. Tutkimuksessani otan huomioon kielenkäytön rajoitukset, ja sen ettei samanlaista kieltä käytetä kaikkialla. En voi pitää tutkielmassani esille nousevia diskursseja liiallisen yleistettävinä, vaan huomioin kontekstin tuomat rajoitteet.

Diskurssianalyysissä oleellista on pyrkiä analysoimaan aineistossa rakentuvia merkityksiä ja sitoa ne sosiaaliseen toimintaan ja kontekstiin (Pietikäinen ja Mäntynen 2009: 166). Analyysivaiheessa käyn aineistoni läpi perusteellisesti ja taulukoin aluksi kaikki aineiston omistajaa kuvaavat nimitykset. Tutustun aineistooni huolellisesti ja teen siitä erilaisia huomioita ja muistiinpanoja. Tämän jälkeen lajittelen viestejä erilaisten toimijaroolien mukaan ja teen merkintöjä omaan analyysitiedostoon eritellen kielenpiirteet, jotka ilmentävät kutakin diskurssia. Kiinnitän tässä vaiheessa huomiota erityisesti verbeihin ja sanastoon. Näin saan selville, miten kielellä on merkityksellistetty kissaa inhimillisenä toimijana. Nostan esille, mitä inhimillistä kissa viesteissä tekee ja miten tätä toimintaa kuvataan kielen avulla. Rajaankin pois tutkimuksestani viestit, joissa kissa puhuu omalla äänellään, mutta toimii eläimellisesti, koska ne eivät tuo oleellista tietoa tutkimuskysymyksiini. Kun saan rakennettua diskurssit, vertaan niitä kissan historiaan ja aiempaan tutkimukseen, jotta diskurssien laajempi konteksti avautuu paremmin. Mitkä merkitykset ovat muuttuneet ajassa ja kontekstissa ja mitkä ovat pysyneet samana?

Mäntynen ja Pietikäisen (2009: 16) mukaan kielelliset ja diskursiiviset resurssit tarkoittavat käytännössä sitä, että samaa tapahtumaa tai ilmiötä voidaan kuvata monella eri tavalla käyttämällä samoja resursseja. Minun tutkimukseni kannalta on siis mielenkiintoista tutkia, käyttävätkö kissat omistajistaan nimitystä *mamma*, *äitipalvelija* vai pelkästään *omistaja*. Esimerkiksi *äitipalvelija* laukaisee kaksi erilaista diskurssia: perhediskurssin ja hallitsijadiskurssin. Diskurssintutkimuksessa fokus on merkityksissä, millaisia merkityksiä tutkittava ilmiö saa aineistossa ja mitkä merkitykset puuttuvat kokonaan (Pietikäinen ja Mäntynen 2009: 167). On oleellista miettiä esimerkiksi, miksi kissojen omistajia ei aineistossa puhutella kertaakaan *omistajina*.

4. AINEISTO

4.1. Aineiston kerääminen

Ragdoll on ollut Suomen suosituin kissarotu 15 vuoden ajan (SK 2018). Olen kerännyt tutkielmani aineiston Suomen Ragdoll-kissat -Facebook-ryhmästä 14.–24.9.2018. Aineiston viestit on kirjoitettu 3.–24.9.18. Tältä aikaväliltä poimin yhteensä 280 viestiä, joissa kissat ovat äänessä omina itsenään. Heidän omistajansa ovat luonnollisesti kirjoittaneet viestit, mutta niistä käy kuitenkin ilmi tavalla tai toisella, että kissa on tarkoitettu viestijäksi. Kissa voi esimerkiksi käskyttää omistajaansa viestissä tai allekirjoittaa viestin omalla nimellään. Välillä viestit täydentävät myös kuvaa tai videota, jossa kissa on pääasiallisena toimijana.

Vaikka kuvat ja videot ovat tärkeä osa sosiaalista mediaa, rajaan ne pois omasta tutkimuksestani ja keskityn kielen tutkimiseen. Kommentoin niitä kuitenkin lyhyesti, jotta niihin kuuluva teksti avautuu paremmin lukijalle. Kuvat eivät ole tässä tapauksessa yhtä olennainen tutkimuskohde kuin viestit, koska keskityn tutkimaan kissojen rooleja viestijöinä juuri kielen kautta. Pystyn kuitenkin kuvaamaan ja tutkimaan aineistoani tarpeeksi tarkasti, vaikka en liitä kuvia osaksi aineistoa. Olen viestejä kerätessäni tehnyt tarvittavia muistiinpanoja aineistoon liittyvistä kuvista ja videoista, jotta pystyn analyysiosiossa tulkitsemaan viestejä luotettavasti. Suurin osa viestien ja kuvien yhdistelmistä on kuitenkin hyvin yksitulkintaisia. Esimerkiksi viestissä 138 kissa on päätenyt tuolin selkänojalle kiipeilemään, ja teksti tukee kuvaa *“Mitä turhaa käyttää kiipeilypuuta, kun voi käyttää mammin tuoliakin. Aava 4 kk”*.

Halusin kerätä aineistoni juuri internetin keskustelupalstalta, koska arvelin saavani sieltä nopeasti laajan ja tuoreen aineiston. Kissojen omistajilla on jo pelkästään Facebookissa monia kanavia, joista olisin voinut kerätä viestejä aineistooni. Valitsin kuitenkin aineistoni keräyspaikaksi minulle tutun Facebook-ryhmän, josta uskoin saavani tarvittavat viestit helposti.

Suomen Ragdoll-kissat on julkinen Facebook-ryhmä, joten sinne voivat liittyä kaikki ragdoll-kissoista kiinnostuneet Facebook-tunnukset omistavat henkilöt. Ryhmän kuvauksessa lukeekin, että ryhmä on kaikille ”Ragdoll kissojen omistajille ja ihailijoille” (SRK

14.9.2018). Ryhmässä on tällä hetkellä (20.2.20) 5519 jäsentä. Kun keräsin yli vuosi sitten aineistoni tähän tutkielmaan, jäseniä oli noin tuhat vähemmän. Ryhmä on siis kasvava ympäristö. Ryhmän jäsenet keskustelevala ryhmässä laajasti kissoihin liittyvistä asioista, pyytävät neuvoja kissanhoidossa ja lisäävät kuvia rakkaista lemmikeistään. Olen itse ollut ryhmän jäsenenä noin neljä vuotta. Olen tänä aikana seurannut monenlaisia mielenkiintoisia keskusteluita ja välillä myös osallistunut niihin.

Alkuperäinen suunnitelmani oli kerätä viestit kuukauden ajalta, mutta kohtasin teknisiä vaikeuksia, jotka muuttivat suunnitelmiani. Keräsin viestejä käsin kopioimalla niitä yksittellen Facebook-sivustolta Word-tiedostoon. Samalla numeroin viestit. Vieritin sivustoa manuaalisesti alaspäin ja klikkasin näkyviin kaikki piilossa olevat kommentit, etsien niiden joukosta tutkielmaani oleelliset viestit. Ennen kuin tutkimukseni aihe oli tarkemmin rajattu, keräsin laajemmin erilaisia viestejä, joissa puhuttiin kissoista, omistaja tulkitsti kissaansa tai kissa toimi itse viestijänä. Aineistonkeruuni edetessä huomasin kuitenkin, että pelkästään viestit, joissa kissa puhuu, ovat tarpeeksi laaja ja mielenkiintoinen rajaus aineistokseni.

Viestien kerääminen vei aikaa useita päiviä. Facebook-ryhmän haasteellisuus aineistonkeruupaikkana näkyi muun muassa siinä, että nettiyhteyden pätkiminen hankaloittaa keräämistä suuresti. Jos sivu latautuu uudestaan, sivua täytyy vierittää manuaalisesti alaspäin, kunnes pääsee haluttujen viestien luokse. Koska keräsin viestejä useina päivinä, jouduin välillä tarkistamaan, ovatko keräämäni viestit jo osa aineistoa. Kaikki päivitykset ja eivät noudata Facebookissa selvää aikajärjestystä, vaan kun vanhempiin julkaisuihin kommentoidaan, ne nousevat sivustolla ylemmäs. Tämä vaikeuttaa viestien läpikäymistä.

Kun olin kerännyt viestejä noin kolmen kuukauden aikaväliltä, Facebook-sivusto ohjasi minut tuoreiden julkaisujen pariin, enkä enää tällä kertaa toistanut vanhojen viestien luokse kahlausta. Vaikka olisin halunnut kerätä viestejä hieman pidemmältä ajalta, olen tyytyväinen aineistoni 280 viestiin, joista nousee esille paljon mielenkiintoisia tapauksia.

4.2. Tutkimuksen eettisyys

Koska kissa ei ole juridinen henkilö, eivät tutkielmassani mainitut kissannimet ole henkilötietoja. Osa aineistossani esiintyvistä virallisista nimistä, voi johtaa kuitenkin omistajan tunnistamiseen. Tutkimuksen eettisyyden varmistamiseksi olen laatinut tietosuojailmoituksen tutkimukseen osallistuville.

Koska olen kerännyt aineistoni julkisesta Facebook-ryhmästä, jossa on tuhansia käyttäjiä, ei ole järkevää lähettää ilmoitusta käyttäjille henkilökohtaisesti. Sen sijaan laadin julkaisun, jossa kerron tutkimuksestani ja liitin siihen linkin tietosuojailmoitukseen. Kerroin julkaisussa perustiedot tutkimuksestani ja kannustin käyttäjiä ottamaan minuun yhteyttä, jos he eivät halua osallistua tutkimukseen tai heillä on muuta kysyttävää. Kopioin alle kirjoittamani julkaisun alun. Tutkimuksen luonteeseen sopivasti puhuttelen julkaisussa sekä kissoja, että heidän omistajiaan.

Tervehdys rakkaat räsyt ja palvelijat!

Olen opiskelija Oulun yliopistossa ja pääaineeni on suomen kieli. Olen aloittelemassa pro gradu -tutkielmaani, jonka aihe on kissat inhimillisinä toimijoina Facebook-ryhmässä. Olen itse yhden räsyn onnellinen mamma ja ollut tämän ryhmän jäsenenä pari vuotta. Olen seurannut kiinnostuneena tämän ryhmän lennokasta ja kiinnostavaa keskustelua. Nyt minua kiinnostaa tutkia, millaisia toimijarooleja kissoilla on. Ovatko kissat lemmikkejä, perheenjäseniä tai jopa tyranneja? Lähestyn aihetta tutkimalla muun muassa omistajia ja kissoja luonnehtivia nimityksiä sekä kissojen toimintaa kuvaavia verbejä. (...)

Facebook-ryhmän ylläpitäjä on kiinnittänyt julkaisuni sivuston alkuun, jolloin se näkyy ensimmäisenä kaikille ryhmässä käyville. Uskon julkaisun näin tavoittavan kaikki tutkimukseen osallistuvat henkilöt. Kirjoitin julkaisun tutkimuksestani 26.9.18, ja kahdessa viikossa siihen on reagoinut yli kaksisataa ihmistä. Julkaisuun on myös kommentoinut noin kolmekymmentä henkilöä. Kaikki kommentit ovat olleet kannustavia ja positiivisia. Jokunen kommentoija harmitteli, etteivät heidän lemmikkinsä ole olleet äänessä kuluneiden viikkojen aikana. Muutama henkilö myös kyseli, mistä valmiin tutkielman voi lukea. Lupasin palata asiaan, kun tutkimus valmistuu.

5. AIKEISEMPI TUTKIMUS

Tässä luvussa tarkastelen, millaisia tutkimuksia kissoista ja muihin lajeihin ulottuvasta eläinsuhteesta on aiemmin tehty. Jotta saadaan kattava kokonaiskuva siitä, miten eläinsuhdetta on Suomessa tutkittu, esittelen eri tieteenalojen tutkimuksia. Suomen kielen puolella on tutkittu lähinnä eläintennimiä, mutta uudemmat tutkimukset ulottuvat jo ihmisen ja lemmikkieläimen väliseen keskustelunanalyysiin sekä kriittiseen diskurssianalyysiin tuotantoeläimiä koskevassa vastuullisuusviestinnässä. Ihmisten ja eläinten välistä suhdetta on tutkittu myös muun muassa sosiologian, psykologian, kasvatustieteiden, tiedotusopin, journalistiikan, sosiaalialan ja mediakasvatuksen saralla. Esittelemäni tutkimukset ovat pääosin pro gradu -tutkimuksia. Tämä kertonee siitä, ettei eläinten ja ihmisten suhdetta ole tutkittu vielä kovin kauaa ja laajasti. Alalla on siis paljon tutkittavaa.

5.1. Eläimet fennistisessä tutkimuksessa

Suomen kielen oppiaineen puolella on tutkittu lähinnä eläinten nimiä. Keinänen (2009) on pro gradu -tutkielmassaan tarkastellut kissoille annettuja henkilönnimiä. Keinäsen aineisto koostuu 890 kissan kutsumanimestä ja niistä melkein puolet (49,8 %) on henkilönnimiä. Vastaajien mukaan henkilönnimi sopii kissan nimeksi tietyin ehdoin: nimi ei ole tavallisimpia henkilönnimiä, nimen pitää sopia kissan olemukseen ja samannimisiä henkilöitä ei saa olla lähipiirissä. Nimeämisperusteita henkilönnimen antamiseen ovat yleisimmin nimenantajan mieltymys nimeen tai nimenkantajan ominaisuudet. (Keinänen 2009: 83–85.) Myös Sarkkinen (1997) on tutkinut kissojen nimiä pro gradu -tutkielmassaan. Hän on tarkastellut tuhannen kissannimen äänteellisiä piirteitä ja kissojen nimeämisperusteita.

Koirien nimeämisperusteista on tehty myös tutkimusta fennistiikan saralla. Sissonen (2016) on tutkinut, millaisia kutsumanimiä puhdas- ja sekarotuisille koirille annetaan ja millaisin perustein ne nimetään. (Sissonen 2016: 1). Hänen tutkimustuloksistaan käy ilmi, että sekarotuisuus ei suuremmin vaikuta nimenantoon. Tutkimuksen tulokset ovat monella tavalla yhteneväisiä Keinäsen (2009) tutkimukseen. Myös tässä tutkimuksessa hen-

kilönnimiä oli noin puolella aineiston koirista, nimeämisperusteiksi kerrottiin nimenantajan mieltymys nimeen tai koiran ominaisuudet. Myöskään koirien nimiksi eivät kelpaa samat nimet kuin tuttavapiirissä tai todella yleiset henkilönnimet. (Sissonen 2016: 53–56.)

Myös muiden eläinten nimiä on tutkittu. Marja Kalske on väitellyt tohtoriksi vuonna 2005 Suomessa syntyneiden hevosten nimistöä tutkimalla. Pro gradu -tutkielmia hevostennimitutkimusta on tehnyt muun muassa Katri Alatalo (2010), jonka aiheena oli hevosten nimitykset Hevostalli.net-keskustelupalstalla sekä Miia Lahtelainen (2001), joka tutki hevosten ikäkausi- ja sukupuolinimityksiä. Haukipuro (2005) on tutkinut pro gradu -tutkielmassaan ranualaisten lypsykarjatilojen lehmännimiä ja nimeämisperusteita. Myös Sanna Pihlaja (2017) on kandidaatintutkielmassaan tutkinut lehmien nimeämisperusteita ja niiden käyttöä vastikään.

Pauliina Tuomelan (2017) tuore tutkimus lähestyy eläimiä toisesta näkökulmasta. Hän on tutkinut, miten tuotantoeläinten hyvinvointi rakentuu lihanjalostajien vastuullisuusviestinnässä. Hän on tutkinut aihetta kriittinen diskurssianalyysi metodinaan, ja toteaa, ettei lihanjalostajien teksteissä kerrota ikävistä asioista ja jos kerrotaan, ne käännetään positiivisiksi tai niitä pyritään lieventämään. Yhtiöt pyrkivätkin luonnollisesti myymään lihaa markkinoivalla kielellä, lihajalostajien rakentama kuva eläinten hyvinvoinnista kuitenkin poikkeaa virallisen tahon esittämästä kuvasta. (Tuomela 2017: 65–66.)

Saarikallen (2016) pro gradu -tutkielmassa taas on tutkittu lemmikkieläimen omistajan ja lemmikin välisiä keskusteluita keskusteluanalyysillä. Ihmisen ja lemmikin välistä keskustelua ei ole juurikaan tutkittu ennen, ja Saarikalle tahtoo selvittää muun muassa, minäkalaisin kielellisin keinoin lemmikin omistajat rakentavat keskustelua lemmikkinsä kanssa, vaikka lemmikki antaa keskusteluun lähes olemattoman panoksen. Hänen aineistonsa koostuu kissalle, hamsterille sekä kaniinille osoitetusta puheesta ja hän tutkii erityisesti keskustelutilanteita, joissa yksi henkilö puhuu, eikä kuulija ymmärrä puhetta. (Saarikalle 2016: 2–15.) Omistajat pyrkivät ottamaan lemmikin mukaan vuorovaikutustilanteeseen, vaikkei lemmikki ymmärrä puhetta. Lemmikin vastavuoroisuus koostuu eläimen toiminnasta, toimimattomuudesta tai ääntelystä. Omistaja tulkitsee lemmikin non-verbaalista käytöstä pitääkseen yllä keskustelua. (Saarikalle 2016: 59.) Omassa tutkielmassani

käydään myös osittain omistajan ja kissan välisiä keskusteluita, mutta kissa on pääasiallisesti äänessä, painvastoin kuin Saarikallen tutkielmassa.

5.2. Muiden tieteenalojen eläintutkimus

Kissojen ja muiden lemmikkieläimien merkitystä ihmisille on tutkittu myös muilla tieteenaloilla. Kahdessa sosiologian pro gradu -tutkielmassa on viime vuosina tutkittu kissojen ja eläkeläisten suhdetta. Saarinen (2015) on tutkinut, millainen paikka kissalla on eläkeikäisten elämässä. Saarinen puolestaan on haastatellut informanteja ja selvittänyt muun muassa, millainen kissahistoria heillä on ollut ja miten se näkyy heidän nykyelämässään. Saarinen on tutkinut, millainen fyysinen ja henkinen paikka kissalla on haastateltavien kodeissa. Kissan fyysinen paikka on melko vapaa ja kissasta pyritään pitämään vähintään yhtä hyvää huolta kuin itsestä. (Saarinen 2015: 93.)

Saranpää (2012) on tutkinut, millaisia vaikutuksia Vuoroparin palvelukodissa asuvalla Teppo-kissalla on palvelukodin arkeen. Tutkimus on tehty myös haastatteleamalla sekä lisäksi havainnoimalla. Tutkielmasta käy ilmi, että kissan läsnäolo rikkoo palvelukodin rutiineja, luo kodikkuutta ja lisää vuorovaikutusta. Vaikka palvelukodin asukkailla on muistiongelmia, he huomioivat, onko kissa paikalla vai ei. Teppo-kissa herätti myös keskustelua asukkaiden vanhoista lemmikeistä. Myös hoitajat suhtautuivat kissaan myönteisesti, vaikka se tuokin vähän lisävaivaa työntekijöille, jotka huolehtivat siitä. (Saranpää 2012: 49–55.)

Saalastin ja Piispan (2013) opinnäytetyössä on tutkittu, miten löytöeläintalon toimintaan osallistuminen voi tukea kehitysvammaisten aikuisten osallisuutta. Löytöeläintalossa asuu monenlaisia eläimiä, mutta eniten siellä on kissoja (Saalasti & Piispa 2013: 13). Kissa on siis suuressa roolissa tässäkin tutkimuksessa. Tutkimusmetodeina Saalastilla ja Piispalla oli kartoittava kysely, haastattelu sekä havainnointi. Tutkimuksessa nousi esille, että erityistä tukea tarvitsevat ovat selvinneet hyvin eläinhoidossa, jos heillä oli opastavaa henkilökuntaa paikalla. Toisaalta erityistä tukea saavia ihmisiä ei voi jättää yksin vastuuseen ilman henkilökunnan läsnäoloa. Löytöeläintalo voi tarjota kehitysvammaisille

henkilöille mahdollisuuden osallistua erilaiseen toimintaan, saada onnistumisen kokemuksia. Näin henkilöt, joilla ei ole mahdollisuutta omistaa omaa lemmikkiä, pääsevät lähelle eläimiä. (Saalasti & Piispa 2013: 36–41.)

Myös psykologian puolella on tutkittu ihmisten ja eläinten välistä suhdetta. Viinamäki (2005) on tutkinut pro gradu -tutkielmassaan lemmikkieläinten merkitystä autistisesti käyttäytyville lapsille. Viinamäen (2005: 52–60) mukaan lemmikkieläinten ja lasten välillä ilmeni usein *toveruutta* ja *läheisyyttä*. Lapset pitivätkin lemmikkejään usein perheenjäseninä ja ystävinä. Lemmikkieläimet tekivät lapset usein onnellisiksi ja niitä kaivattiin lasten ollessa pois kotoa. Lapset eivät kuitenkaan osallistuneet usein lemmikkieläinten huolenpitoon. Tutkimuksen mukaan lemmikkieläimillä saattaa olla erityistä merkitystä autistisesti käyttäytyville lapsille, joilla on kiinnostusta eläimiin ja kokemusta niiden hoidosta.

Toisessa psykologian alan tutkimuksessa on myös perehdytty yleisemmin ihmisen ja eläimen väliseen suhteeseen. Honkasen (2013) pro gradu -tutkielmassa on selvitetty ihmisen ja eläimen välistä suhdetta. Siinä on tutkittu eläimien vaikutusta ihmisten hyvinvointiin. Hänen tutkimuskysymyksiään ovat muun muassa, millaisissa rooleissa ihmiset kokevat eläinten toimivan elämässään ja miten he kokevat eläinten vaikuttavan hyvinvointiinsa. Myös eläinlajin merkitystä hyvinvointiin tutkittiin. (Honkanen 2013: 72.) Vastauksissa esiintyi eniten hevosia (394), mutta myös kissoista saatiin vastauksia (56). Eläimet koettiin tutkimuksessa vahvasti myönteisiksi ja useimmiten eläimen rooliksi kuvattiin ystävä/kumppani/seuralainen (68,4 %) tai perheenjäsen (61,4 %). Tutkimus osoitti, että osallistuneet viettivät eläinten kanssa keskimäärin lähes viisi tuntia päivässä ja kyselyyn vastanneista 97,4 % koki eläimen itselleen vähintään tärkeäksi ja viidennes elämänsä tärkeimmäksi asiaksi. (Honkanen 2013: 74–101.) Kasvatustieteiden puolella Aro (2007) on tutkinut lemmikkien merkitystä yläasteikäisillä nuorilla.

Diskurssianalyysiä on käytetty aiemmissakin eläintutkimuksissa. Satu Siitonen (2013) on perehtynyt ihmisen ja koiran suhteeseen tutkimalla Helsingin Sanomissa julkaistuja artikkeleita. Hän nimeää tutkimuksessaan inhimillistämisen diskurssin, jossa koira muun muassa nähdään perheenjäsenenä. Inhimillisyydestä kertoo myös koirien asumispaikka, sekä ihmisen ja koiran suhde laajemmin. (Siitonen 2013: 25–34.) Minua kiinnostaa myös

Siitosen tutkielmassa esille nousseet *koira kuluttaja* ja *koirat ammateissa* -diskurssit. Koirille on aineiston mukaan tarjolla monenlaisia palveluita, ja ne toimivat erilaisissa tehtävissä. (Siitonen: 47–65.) Voin vertailla tutkimukseni edetessä löytämiäni diskursseja Siitosen työhön.

Toisessa hiukan varhemmin tehdyssä pro gradu -tutkielmassa Anne Heinonen (2004) on tutkinut Aamulehden eläindiskursseja. Myös tässä tutkimuksessa nousi esille inhimillistämisen diskurssi. Toisaalta eläimiä myös esineellistettiin ja verrattiin esineisiin. Joskus samat diskurssit esiintyivät saman jopa saman tekstin sisällä. Eri lajit laukaisivat eri diskursseja, ja lajia arvotettiin erilaisilla mittareilla. (Heinonen 2004: 24–41.)

5.3. Eläinten inhimillistäminen

Koska tutkielmassani kissat toimivat inhimillisissä rooleissa, tarkastelen myös muutamaa tutkimusta, joissa on myös tutkittu eläinten inhimillistämistä. Keski-Korpelan (2008) pro gradu -tutkielmassa on tutkittu inhimillistämistä elokuvan kautta. Hän on tutkinut, mitä inhimillistäminen on, miten inhimillistäminen tapahtuu ja miksi sitä tehdään. Tämän lisäksi hän on pohtinut eläinten inhimillistämisen merkitystä ideologisella ja yhteiskunnallisella tasolla ihmisen ja eläimen väliselle suhteelle. Hänen tutkimuskohteenaan on *Babe – Urhea possu* -elokuva, jota hän on tutkinut muun muassa kriittisen diskurssianalyysin keinoin. (Keski-Korpela 2008: 6.) Hänen tutkimustuloksiaan olisi mielenkiintoista verrata omiin havaintoihini, kun tutkin millaisia inhimillisiä toimijarooleja aineistoni kissoilla on. Keski-Korpelan (2008: 78) mukaan eläimen rooli esimerkiksi sankarina vaikuttaa katsojan käsitykseen eläimen inhimillisyydestä.

Toinen inhimillistämistä käsittelevä tutkimus on journalistiikan alalta. Hirvosen (2014) pro gradu -tutkielmassa on tutkittu eläinasenteita, joita media välittää luonnonvaraisista linnuista. Hirvosen (2014: 84) mukaan lintuja on inhimillistetty esimerkiksi kuvaamalla linnun paikallista identiteettiä, antamalla linnulle yksilöllinen nimi tai tulkitsemalla linnun käytöstä ihmisen näkökulmasta. Linnuille liitettiin inhimillisiä piirteitä sekä positii-visessa yhteyksissä että tapauksissa, joissa linnut esitettiin uhkaavina.

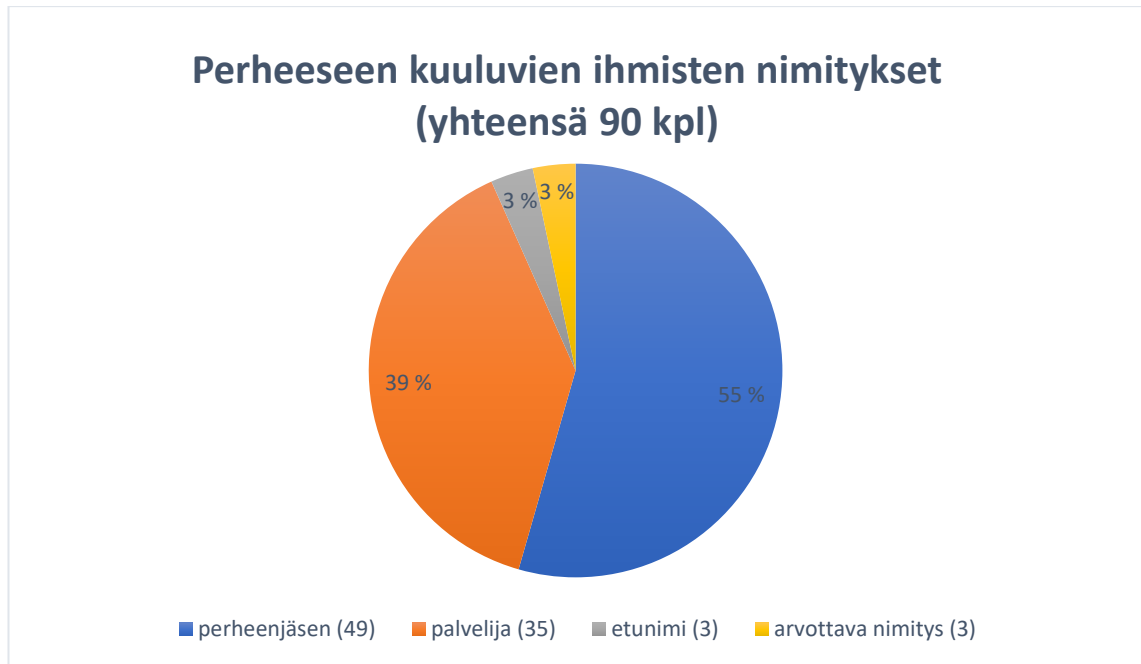
6. AINEISTON ANALYYSI

Tässä luvussa käydään läpi aineistosta nousevia kissan inhimillistä toimijuutta rakentavia diskursseja. Pääasiallisia diskursseja, jotka on helppo ryhmitellä omiksi kokonaisuuksiksi, on kuusi. Tämän lisäksi käsittelen kissojen muuta inhimillistä toimintaa omassa alaluvussaan. Luvun viimeisessä alaluvussa käydään läpi kissojen käyttämää murretta.

Ehkä selkeimmät ja ensimmäiseksi aineistosta esille nousseet kaksi diskurssia ovat perheenjäsen- ja hallitsijadiskurssi. Niistä kerron ensin seuraavissa alaluvuissa. Tämän jälkeen tutkin kissan rooleja työntekijänä, harrastelijana, kuluttajana sekä somettajana. Kissan muu inhimillinen toiminta luvussa perehdytään muutamiin kiinnostaviin viesteihin, joissa kissat muun muassa kärsivät sydänsuruista sekä sanoittavat kappaleen uudelleen kissojen maailmaan sopivaksi. Kissojen käyttämää murretta käsittelevässä alaluvussa taas tutkin, mitä murteita aineistossa edustuu ja mitä käyttötarkoituksia niillä on.

6.1. Kissa perheenjäsenenä

Tässä alaluvussa käydään ensin läpi perheen ihmisistä käytetyt nimitykset, minkä jälkeen syvennyttään perheenjäsendiskurssiin. Yksi kissan toimijarooleista aineistossa on *perheenjäsen*. Perheenjäsendiskurssi rakentuu erityisesti omistajista ja muista perheeseen kuuluvista ihmisistä käytetyissä nimityksissä. Aineistossa puhutaan heistä 90 kertaa, ja näistä nimityksistä 49 viittaa ihmiseen perheenjäsenenä. Kuviosta 1 nähdään, kuinka nimitykset ovat määrällisesti jakautuneet. Taulukon numerot ovat kappalemääriä, yhteensä nimityksiä on käytetty aineistossa 90.

KUVIO 1. Perheeseen kuuluvien ihmisten nimitykset aineistossa.

Kuviosta käy ilmi, että ihmisistä käytetään eniten perheenjäseniksi luonnehtivia nimityksiä. Toiseksi eniten ihmisiä nimitetään kissojen palvelijoiksi. Tällaisia nimityksiä on yhteensä 35. Tämän lisäksi ihmisiä kutsutaan aineistossa etunimellä (3) ja heistä käytetään arvottavia nimityksiä (3). Palvelijaosion nimityksistä selkeästi yleisin on *palvelija*. Tätä nimitystä käytetään aineistossa 27 kertaa. Tämän lisäksi aineistossa on myös nimityksiä *äitipalvelija*, *pikkupalvelija*, *hoitohenkilökunta*, *varapalvelija* sekä *miehistö*. Etunimiryhmään kuuluu kolme tekstiä, joissa omistajaa kutsutaan etunimellä. Kaikissa kolmessa tekstissä etunimi on saman miespuolisen henkilön nimi. Arvottavia nimityksiä ovat *eukko*, *äijänretale* sekä *meillä asuva naisihminen*. Esimerkissä yksi kissa puhuttelee omistajaansa eukkona ollessaan tyytymätön omistajansa toimintaan.

- (1) *Nyt kuulha **eukko**... Ei oo mitää hyvää sanottavaa... 😞 😊*" ~Aatu (Teksti 137)

Perheenjäsenosiossa kuvataan eniten kissan ja perheen naispuolisen ihmisen suhdetta. Lekseemin *äiti* synonyymejä ja puhekielisiä muotoja on ryhmässä selvästi eniten, ja esimerkiksi *mamma*-nimitystä käytetään viesteissä yhteensä 21 kertaa. Muita tämän alaryhmän nimityksiä ovat *äiti* (6), *mami* (4), *äippä* (2), *mamu* (2), *mama* (1), *rouva* (1) ja *emäntä* (1).

Miespuoleisiin henkilöihin aineistossa viitataan harvemmin, yhteensä kahdeksan kertaa. Tässä ryhmässä käytetään eniten nimityksiä *isi* (3) ja *ukko* (3). Nimitykset *pappa* ja *iskä* esiintyivät molemmat aineistossa yhden kerran. Lapsiin aineistossa viitataan kerran nimityksellä *karvattomat lapset*. Tämän lisäksi aineistossa mainitaan kaksi kertaa muu tärkeä ihminen, joka ei ole osa ydinperhettä, mutta voidaan nähdä vähintäänkin perheelle läheisenä henkilönä. Tällaisia nimityksiä ovat *kasvatusäiti*, jolla viitataan rotukissan viralliseen kasvattajaan, jolta kissa on hankittu, sekä *kummitäti*, jolla viitataan kissan kummitätiin, joka on tiiviinä osana kissan elämää.

Nykyään kissankäyttäytymistutkimuksen nojalla pidetään ilmeisenä sitä, että ihmisen merkitys kissalle on ensisijaisesti emohahmo. Ei ole merkitystä, minkä ikäinen tai sukupuolinen omistaja on. Kissan ja ihmisen suhde on erityinen siinä mielessä, että kissa on ainoa eläinlaji, joka vielä täysikasvuisenakin heittäytyy oma-aloitteisesti ja vapaaehtoisesti vauvaksi meille. (Telkänranta 2002: 8.) Vaikka kissa leimautuu omistajaansa läheisesti sukupuolesta riippumatta, aineistossani suurin osa vastaajista on naisia. Sukupuolien ero liittyy todennäköisesti enemmän ympäristöön, josta aineisto on kerätty. Vaikka aineiston kissojen perheessä olisi kissoille läheisiä miespuolisia omistajia, he eivät osallistu aineiston Facebook-ryhmän keskusteluihin.

Myös Siitosen (2013) pro gradu -tutkielmassa koira kuvataan hänen aineistonsa artikkeleissa usein perheenjäsenenä. Siitosen tutkielmassa perheenjäsendiskurssi tehdään näkyväksi usein selkeästi käyttämällä ilmauksia *perheeseen kuuluu* tai *seurana*. (Siitonen 2013: 25.) Omassa aineistossani kissat merkityksellistetään kielen avulla biologisiksi lapsiksi. Esimerkissä kaksi mainitaan erikseen *karvattomat lapset*, joilla viitataan perheeseen kuuluviin ihmislapsiin.

- (2) *Hemmetin karvattomien lapsien synttärit kun mäkin jouduin suihkuun ja föönnaukseen - Seppo* (Teksti 102)

Tekstissä tarkennetaan puhuttavan juuri ihmislapsista. Tämä tukee perheenjäsen diskursia, koska sanavalinnasta voi päätellä, että karvattomien lapsien lisäksi on olemassa myös karvaisia lapsia eli kissoja. Kissan kuuluminen perheeseen näkyy myös esimerkissä kolme, jossa kissa käyttää sanaa *perhe* sisällyttäen siihen ihmiset sekä kissat.

- (3) *Toki, meidän palvelija suorastaan pihtaa Cosman pakastekuivattuja herkuja. Syököhän se niitä salaa itse? Selittää jotain että minä ja velipoika syötäisiin mieluusti **perhe** vararikkoon, ja itsemme palloiksi. Mihin saa valittaa?! t. Sulo (Teksti 78)*

Hoivakielitutkimuksissa on verrattu lapsien ja lemmikkien kanssa käytettyä kieltä. Hoivakieltä käytetään usein kuulijoiden kanssa, joilla on rajallinen kyky ymmärtää keskustelua. Hoivakielellä yritetään kontrolloida kuulijan tekemisiä tai saada tämän huomio puheen senhetkisestä tapahtumasta käyttäen erityisiä puhetapoja, kuten tietynlaista äänenpainoa. Hoivakielellä osoitetaan myös ystävällisyyttä ja välittämistä, esimerkiksi vieraille koiralle puhutaan korkeammalla äänellä tai kuiskaamalla. (Mitchell 2001: 203–204.)

Lemmikkien ja lapsien kanssa käytetty kieli on selkeästi erilaista kuin aikuisten ihmisten välinen keskustelu. Lapsille ja lemmikeille osoitetussa puheessa on kuitenkin eroavaisuuksia ja hoivakielen käyttäjä muotoilee puheensa kuulijan mukaan. (Burnham ym. 2002: 1435.) Lapsille osoitetu hoivakieli eroaa lemmikeille osoitetusta kielestä myös sillä tavalla, että lapsille yritetään puheen avulla opettaa kieltä, jota käyttämällä he kasvavat vuorovaikutukselliseksi keskustelukumppaneiksi, toisin kuin lemmikit (Mitchell 2001: 203–204).

Toisin kuin perinteisissä hoivakielen tutkimuksissa, tässä aineistossa lemmikit vastaavat omistajilleen ja heidän käyttämäänsä hellittelypuheeseen. Tutkimuksessani ei ole mukana aineistoa, jossa kävisi ilmi omistajan käyttämää hoivakieltä, mutta se on kuultavissa kissojen kirjoittamista viesteistä. Kun kissojen omistajat puhuvat lemmikeilleen kuin lapsilleen, seuraava vaihe onkin, että kissat kutsuvat omistajia *mammoiksi*. Omistajat eivät voi saada kissoja fyysisesti puhumaan, mutta he voivat kirjoittamalla saada aikaan dialogia kissansa kanssa ja näin hoivakieleen tulee uusi puoli, jota voisi tutkia enemmänkin.

Kissojen rooli perheenjäsenenä näkyy myös kissojen toiminnassa. Aineistossa kissat tekevät asioita *perheen kesken*. Kissat myös tukevat ihmisiä vaikeissa tilanteissa ja antavat läheisyyttä heille, kuten perheenjäsenet yleensä tekevät. Esimerkissä neljä Jetti-kissa viettää syntymäpäiväänsä.

- (4) *Hei! Minä Jeti, kulmakunnan komein kolli **vietän tänään 7 v juhlaa,...ihan perheen kesken** ^..^* (Teksti 262)

Perheenjäsendiskurssia tukee se, että kissa käyttää ilmaisua *perheen kesken* kuvaamaan ihmisiä osana perhettään. On luonnollista, että kissa kokee ihmiset perheekseen, koska Foglen (2004) mukaan kissanpentu tulee varhaisen oppimisen kautta riippuvaiseksi omistajansa tarjoamasta turvasta ja ravinnosta. Kissa pitää luultavasti omistajaansa emonaan ja nauttii silittelystä ja hyväilystä samalla tavalla kuin biologisen emonsa lämmöstä ja hellyydestä. (Fogle 2004: 149.)

Kolmessa seuraavassa esimerkissä (5, 6 ja 7) kissat tarjoavat läheisyyttä, piristävät omistajaansa ja tukevat arjen askareissa. Nämä ovat inhimillisiä toimintoja, jotka voidaan liittää yleensä perheenjäsenten tai muiden läheisten ihmisten tehtäviksi.

- (5) *Paras tapa aloittaa vapaapäivä on maata päällekkäin sohvalla Palvelijan juodessa kahvia. Kutsumme tätä **aamurakkaushetkeksi** <3 <3 T: The King & Palvelija* (Teksti 5)
- (6) *Mun mamma on surullinen kun se kuulemma saattaa tänään toisen meillä asuvan suomenhepan sateenkaarilaitumelle. **Sain mää sen kuitenkin nauramaan kun tungin itteni tämmöseen uuteen pesälaatikkoon** 🐱🐱~Ruunepari* (Teksti 186)
- (7) ***Auttelen tässä pikkupalvelijaa leikeissä...** Kerttu 🧡* (Teksti 84)

Esimerkissä viisi kissalla on omistajansa kanssa vapaapäiviin kuuluva aamurutiini, jota he kutsuvat *aamurakkaushetkeksi*. Tässä viestissä äänessä on kissan lisäksi myös omistaja, ja he yhdessä allekirjoittavat tekstin. Tekstissä kuvattu aamurakkaushetki on siis jaettu läheisyyden hetki, jota arvostavat sekä kissa että omistaja. Tässä viestissä sanavalinnat syventävät perheenjäsendiskurssia ja saavat kissan ja ihmisen suhteen muistuttamaan ihmisten välistä romanttista suhdetta. Samankaltaisia esimerkkejä on tulossa kaksi lisää myöhemmin tässä alaluvussa.

Seuraavassa esimerkissä kuusi kissa piristää omistajaansa saamalla hänet nauramaan tuntemalla itsensä laatikkoon. Kissalle on luotu inhimillinen rooli, jossa kissa tiedostaa omistajansa surun ja lohduttaa omistajaansa parhaakseen katsomallaan tavalla. Esimerkin kissa on terapeuttimaisessa lohduttajan roolissa. Samankaltainen kulttuurinen rooli on myös hevosilla. Leinosen (2013) tutkimuksessa ihmiset kuvailivat suhdettaan hevoseensa

terapeuttisena. Tutkimuksessa kertojat kokivat myös, että hevoset pitivät heistä huolta. (Leinonen 2013: 256.) Esimerkissä seitsemän kissa *auttelee* perheen lasta leikeissä, eli kissa on mukana arjen puuhissa. Kissan toiminta on inhimillistetty, koska yleensä kissoja leikitetään. Nyt roolit ovat kuitenkin kääntyneet toisin päin, ja kissa on leikittäjän roolissa.

Kissan läheinen ja lohduttava rooli ei ole uusi tai yllättävä, koska ihmisen ja eläimen kumppanuussuhde on ilmennyt tutkimuksissa aikaisemminkin. Postmodernina kautena, 1970-luvun jälkeen, koti-instituutiot ovat muuttuneet ja pirstoutuneet. Tällä kaudella eläimistä tuli ihmisille inhimillisen välittämisen kohteita. Vielä 1960- ja 70-luvuilla tätä kritisoitiin, koska lemmikkieläinten pitämisen nähtiin korvaavan oikeita sosiaalisia suhteita. Nykyään lemmikkieläimet nähdään olevan seurausta ontologisen turvallisuuden puuttumisesta. Eläimet tarjoavat kestäviä ja luotettavia kumppanuussuhteita. (Pivetti 2005: 48–49.)

Aineistossani kissan antama läheisyys ja lohdutus kuuluvat kiinteästi kissanomistajien arkeen. Aiemmin kissan merkitystä arjessa on tutkittu Saranpään (2012) pro gradu -tutkielmassa, jossa havainnoitiin Teppo-kissan vaikutusta palvelutalon arkeen. Kissasta on tutkimuksen mukaan iloa ja seuraa sekä henkilökunnalle että asukkaille. Vaikka kissaan suhtauduttiin lähinnä kuin lemmikkieläimeen, eikä kissalla ollut suoranaisesti terapeutin roolia, sen vaikutus palvelutaloon oli positiivinen. Kissa loi yhteisöön lisää vuorovaikutusta ja rikkoi tuttuja arjen rutiineja. (Saranpää 2012: 54–59.)

Jokaisen perheen arkeen kuuluu välillä myös erimielisyyttä ja riitelyä. Esimerkissä kahdeksan nähdään, kuinka eräs kissa on ajautunut erimielisyyksiin omistajansa kanssa.

- (8) *Aapolasta: tänään olen vähän mököttänyt ja ottanut etäisyyttä mammaan. Se vaan hyysää sitä pikku Simoa ja syöttää sille MINUN ruokiani. No toisaaltaan kyllä ymmärrän sen Simon ruokinnan ja on se kaveri kasvanutkin! No nyt se Simo asuukin jo terassini sillan alla. Käyn sitä aina sillointällöin tervehtimässä sillan raosta. Onhan se Simo hiukan reppana, kun sillä on toinen silmä sokeakin, mutta muuten on reipas tapaus. Minä niin toivoisin, että se menisi jo nukkumaan talviuntansa ja heräisi sitten taas keväällä pyörimään takapihalleni* ❤️ <3 t. Aapo ❤️ <3 (Teksti 213)

Aapo-kissa on pahastunut omistajalleen, koska omistaja on ruokkinut perheen terassin alla asuvaa Simo-siiliä. Kissa on mustasukkainen omistajansa antamasta huomiosta ja

ruuasta. Verbit *mököttää* ja *ottaa etäisyyttä* kuuluvat perinteisesti ihmisten välisiin suhteisiin. Tässä tapauksessa perheenjäsendiskurssi syventyy jopa romanttiseksi parisuhdediskurssiksi. Kissan käytös muistuttaa läheisesti ihmisten välistä mustasukkaisuutta, jolloin puoliso on epäluuloinen rakkaansa uudesta tuttavasta, joka on mahdollinen kilpako-sija. Mustasukkaisuus kuitenkin laantuu, kun uuden tuttavan asema vakiintuu, eikä se enää uhkaa kissan ja omistajan välistä suhdetta. Tässä tapauksessa Aapo-kissa on aluksi vihainen ja mustasukkainen Simo-siilistä, mutta lopulta toivoo lopulta pelkkää hyvää *rep-panalle* kilpakosijalleen ja toivoo siilin palaavan kesällä kissan omistamalle takapihalle.

Perheen kesken voi myös hiukan laskea leikkiä. Haru-kissa kommentoi esimerkissä yhdeksän omistajansa koulutusiltaa ja siitä johtuneita uusia taitoja. Tässäkin esimerkissä perhediskurssi syventyy parisuhdediskurssiksi.

- (9) *Ja iloista perstaita kaikille 🤔🤔*
Marko se lähtee tänään koko illaksi liiton järjestämään koulutus iltamaan
***muka!** 🤔🤔 Höh! 🤔🤔 Kyllä nämä koulutukset taas tiedetään! 🤔🤔 Ilmei-*
sesti opettelevat hymyilemään ja kävelemään uudella tyylillä, kun viimeksi-
*kin **äijänretale** kotiin tullessaan hyvä ettei seiniä pitkin kävellyt typerä hymy*
pärställä! 🤔🤔 Mää oon niin näitä nähny! -Haru (Viesti 187)

Haru-kissa kritisoi leikkisästi omistajansa koulutusiltamaa, jonka seurauksena omistaja *oppii hymyilemään ja kävelemään uudella tyylillä*. Kissan käyttämät sanavalinnat tuovat vaikutelman kotiin jäävästä puolisosta, joka epäilee, mitä liiton koulutusillalla oikeasti tapahtuu. *Marko se lähtee tänään koko illaksi liiton järjestämään koulutus iltamaan muka!* 🤔🤔 Höh! 🤔🤔 *Kyllä nämä koulutukset taas tiedetään!* Kissa kyseenalaistaa koulutusiltaman tarkoituksen käyttämällä sanaa *muka*. Tilanne on Harulle ennestään tuttu, ja se tunnistaa omistajansa käytöksessä muutoksia, kun *äijänretale* kävelee uudella tavalla ja tulee kotiin *typerä hymy pärställä*. Tekstin sävy on humoristinen ja kevyt, vaikka siinä kommentoidaankin kriittisesti omistajan toimia. Läheinen suhde kuitenkin mahdollistaa pienet läksytykset.

Tässä alaluvussa on käyty läpi kissan rooli perheenjäsenenä. Tämä rooli on lemmikille perinteinen ja odotettavissa oleva. Se on kuitenkin vain yksi kuudesta toimijaroolista,

jotka nousevat esiin aineistosta. Perheenjäsendiskurssin jälkeen aineiston kissoille rakentuu myös perinteestä poikkeavampia rooleja. Seuraavassa alaluvussa tutkin, miten kissan rooli hallitsijana rakentuu kielen avulla.

6.2. Kissa hallitsijana

Toinen aineistosta noussut diskurssi on hallitsijadiskurssi. Pohdin vaihtoehtoja tämän diskurssin nimeämiselle, ja vaihtoehtoja oli aluksi useita. Ensin ajattelin *diktaattoria* kuvaavaksi nimitykseksi diskurssille, mutta tarkasteltuani aineistoa tarkemmin hallitsijadiskurssi sopii paremmin kuvaamaan kissan roolia, joka ei ole niin jyrkkä ja yksipuolinen kuin nimitys antaisi ymmärtää. Hallitsijadiskurssi näkyy aineistossa monipuolisesti eri kielen tasoilla. Kissojen ylivalta näkyy muun muassa kissojen ja ihmisten nimityksissä, kissojen käyttämissä käskymuodoissa, sanaston tasolla sekä kissojen toimintaa ilmaisevissa verbeissä.

Edellisessä alaluvussa käy ilmi, että perheeseen kuuluvista ihmisistä käytetään toiseksi eniten palvelijaryhmän nimityksiä. Näitä nimityksiä ovat *palvelija*, *äitipalvelija*, *pikku-palvelija*, *hoitohenkilökunta*, *varapalvelija* sekä *miehistö*. Tämän ryhmän nimityksiä käytetään aineistossa yhteensä 35 kertaa, mikä on noin kolmasosa kaikista perheen ihmisiä kuvaavista nimityksistä. Toisaalta kissan korkeampi asema näkyy myös nimityksissä, joita kissoista käytetään. Kolmessa seuraavassa esimerkeissä (10, 11 ja 12) kissat käyttävät itsestään tai toisista kissoista kuninkaallisiin henkilöihin viittavia nimityksiä.

- (10) *Wilho täällä...tänään täytän 5kk eli olen jo aika viisas ja monta juttua opetellut. Tuossa toisessa kuvassa on isoveikka Teppo 2.6v. Teukka opettaa mulle kaikkia uusia hurjia juttuja ja sit onhan tuo **Lady Tytti** 8v.(Tepon isomummi)**Hänen ylhäisyytensä** pitää meidät ojennuksessa ettei nyt ihan vallattomiksi heittäydytä* 🍷💎💎💎*Tässä meidän jengi syyskuun tunnelmissa* 🍷 (Teksti 273)
- (11) **Prinsessan** velipoika lähetti kuvan Pehmis Loistokaveri 🍷Hauskannäköinen on tämäkin veli kuin myös Leo Leijonanmieli 🍷terv **Pikkuprinsessa** (Teksti 261)
- (12) *Hyvää yötä kaverit* 🍷~**Aurinkokuningas Jack** (Teksti 256)

Esimerkissä kymmenen Wilho-kissa täyttää puoli vuotta ja kertoo samalla sukulaisistaan. Teppo-kissan isomummista Wilho käyttää nimitystä *Lady Tytti* ja *hänen ylhäisyytensä*. Lady on Englannissa arvonimi, joka vastaa lordia (KS 2019). Hänen ylhäisyytensä viittaa

taas yleisesti johonkin kuninkaalliseen henkilöön. Lisää kuninkaallisiksi luonnehdittuja kissoja esiintyy esimerkeissä 11 ja 12, joissa kissat allekirjoittavat viestinsä kutsuen itseään *Pikkuprinsessaksi* ja *Aurinkokuninkaaksi*.

Kissojen kuninkaallisuus näkyy myös muissa sanavalinnoissa. Esimerkeissä 13 ja 14 kissat käyttävät kodistaan nimitystä *valtakunta*, jota he luonnollisesti hallitsevat.

(13) *Huomenta. Mie katselen täältä **valtakuntaani*** (Teksti 16)

(14) *Kummallista. **En yhtään muista peruneeni syksyn peruutusta, jonka peruuttin eilen.** Teitkö sinä sen? Alan jo tulla vanhaksi,- harmaat hapsset lisääntyvät, silmien säihke himmenee ja muisti näemmä heikkenee. Mutta olen kuitenkin täydessä iskussa, ja **hallitsen valtakuntaani rautaisella otteella** Viime yönä istuttiin ukon kanssa puoli viiden aikaan pihakeinussa, ihailtiin luontoäidin voimaa ukkosen muodossa ja kuunneltiin sateen ropinaa.... upeaa.. ~ Lady Nenè* (Teksti 120)

Ensimmäisessä esimerkissä kissan kuninkaallisuus näkyy vain kodin kutsumisessa valtakunnaksi. Toisessa esimerkissä sanavalintaan yhdistyy myös *hallita*-verbi. Samassa viestissä kissan korkea valta-asema näkyy myös muissa verbeissä. Kissa kertoo peruneensa syksyn tulon. Kissan valta ulottuu siis kotipiirin ulkopuolelle, jopa vuodenaikoihin puuttumiseen. Esimerkin 14 kissalla on myös arvonimi *Lady*. Samassa viestissä hallitsijadiskurssi aktivoituukin monella tavalla. Esimerkissä 15 kissan valta-asema rakentuu taas possessiivisuffiksin kautta.

(15) *Käsittääkseni tämä on vapauden riistoa, kun kodissaan ei saa tehdä mitä haluaa!! -Kerttu-Irmeli* (Teksti 64)

Tekstissä kissa on tyytymätön ihmisen toimintaan ja osoittaa oman korkean asemansa käyttämällä possessiivisuffiksia puhuessaan kodistaan. Possessiivisuffiksin käyttö korostaa kodin kuuluvan juuri kissalle, joten ihmisen täytyisi sallia kissan mielivaltainen toiminta.

Kissojen dominoiva rooli muodostuu myös imperatiivia käyttämällä. Kissat käskyttävät suoraan omistajiaan, jolloin kissojen korkeampi asema muodostuu. Seuraavissa esimerkeissä 16–21 kissat käskyvät omistajiaan monella eri tavalla.

(16) *Just hyvä tyyny mulle. **Etti** uus kirja ittelles....:D* (Teksti 190)

- (17) *Loppu. Söin jo kaiken 😊👉 tilaa lisää 😊👉 terkuin Walle (Teksti 123)*
- (18) ***Et lähde** töihin - me noustiin nyt parrikaadeille tai mikä tiesulku tää nyt sitten on. Maanantai on muutenkin ihan kökkö päivä, **jää** meidän kanssa nukku-
maan! T. Hertta ja Sulo (Teksti 125)*
- (19) ***Avaappa** palvelija se kamera appis siitä luuristas ja **nappaa** pari kuvaa, kun
mä poseeraan. Katotaan mikä on mulle paras asento: tälleen istualteen, ma-
aten vai maaten tassua rennosti roikottaen 😊👉 (Teksti 126)*
- (20) *Ei noin! **Ota se kiinni!** Minä sanoin, että KIINNI!" Viima, kaikkien pelien
asiantuntija. (Teksti 107)*
- (21) ***Rapsuta** mua, ei voi olla mitään tärkeämpää tekemistä juuri nyt 🍷🍷🍷🍷.
Sam, Dollyblues Little Lion Man (Teksti 113)*

Kissat käskevät omistajaan monipuolisesti. Esimerkissä 16 kissa on vallannut omistajansa kirjan ja káskee häntä etsimään toisen kirjan. Esimerkissä 17 kissa káskee omistajaansa tilaamaan lisää ruokaa. Esimerkissä 18 taas kaksi kissaa kieltää omistajaansa lähtemästä töihin ja käskevät tätä jäämään nukkumaan heidän kanssaan. Esimerkin 19 kissa haluaa palvelijansa valokuvaavan itseään, esimerkin 20 kissa káskee ihmistä pelaamaan peliä haluamallaan tavalla ja esimerkin 21 kissa káskee omistajaansa rapsuttamaan itseään. Inhimillistä toimintaa on muun muassa esimerkissä 19, kun kissa haluaa otettavan itsestään valokuvan. Tekstin kissa osaa myös tarjota valokuvaajalleen erilaisia poseerauksia *istualteen, maaten tai maaten tassua rennosti roikottaen*.

Kissat myös arvostelevat omistajiaan ja heidän tekemisiään. Hallitsijadiskurssi aktivoituu, kun kissa katsoo oikeudekseen moittia omistajaansa. Esimerkissä 22 arvostelu näkyy palvelijaa kuvaavassa adjektiivissa.

- (22) ***Epäkelpo** palvelija, kuppini on tyhjä. (Teksti 226)*

Kissa moittii omistajaansa epäkelvoksi palvelijaksi, koska kissan ruokakuppi on ehtinyt tyhjentyä. Kissojen tyytymättömyys näkyy myös verbeissä, joilla he moittivat ihmisten toimintaa tai valintoja sekä muissa sanavalinnoissa. Kissat kritisoivat omistajiensa toimintaa esimerkeissä 23–27.

- (23) *Valitus räsyvaluustoon. Mulla oli hirveen kivaa (äiti kutsuu iltavilliksi tai hepuli-kohtaukseksi) ja juoksin pitkin seiniä ja sohvaa (vähän ehkä sitä repienkin). Mulla oli äidin mielestä liian kivaa ja se nosti mut hetkeks tähän rauhottumaan. **Törkeätä kohtelua** mun mielestä, **voitteko antaa palvelijalle kirjallisen varoituksen?** Mun mielestä on ihan ok killua äidin uusissa Vallilan verhoissa ja raadella sen kallis uusi sohva 🤔🙄 Teidän Neponen (Teksti 30)*
- (24) ***Päätin poistaa käsilaukustasi muutaman tarpeettoman tavarat**, kuten lompakon ja kynän, koska minä olen tarpeellinen ja mahduin nyt ihan hyvin 🐱🐱! (Teksti 59)*
- (25) *Toki, meidän palvelija suorastaan **pihtaa** Cosman pakastekuivattuja herkkuja. Syököhän se niitä salaa itse? **Selittää** jotain että minä ja velipoika syötäisiin mieluusti perhe vararikkoon, ja itsemme palloiksi. **Mihin saa valittaa?! t. Sulo** (Teksti 78)*
- (26) ***Olen** oikeastaan **hyvin tyytymätön** perheessämme vallitsevaan käytäntöön. Palvelija **säännöstelee** herkkupaloja ja **väittää** että se on omaksi parhaakseni. En usko. t. Aino-mummo (Teksti 79)*
- (27) *Palvelija otti minusta kuvan. **Muuten ihan hyvä mutta** hän arvioi viiksieni pituuden väärin ja ne rajautuvat osin pois kuvasta. **Kaikki pitäisi tehdä itse.** Myös valokuvaus. The King (Teksti 166)*

Esimerkissä 23 Neponen ei ole tyytyväinen omistajansa toimenpiteisiin. Se käy ilmi tekstin sanavalinnoista. Neponen kuvaa saaneensa *törkeätä kohtelua* ja pyytää muita Facebook-ryhmän kissoja antamaan omistajalleen *kirjallisen varoituksen*. Esimerkissä 24 kissan hallitsijamainen rooli näkyvät verbissä *päätin* ja adjektiivissa *tarpeeton*. Kissa kokee voivansa päättää, mitä ihmisen laukkuun tulee kuulua, ja myös toimii päätöksiensä mukaisesti. Sulo-kissa on esimerkissä 25 kriittinen perheen herkkukäytäntöä kohtaan. Tyytymättömyys näkyy kolmessa verbissä. *Pihdata*, *selittää* ja *valittaa* verbit kritisoivat omistajan tekemisiä, kyseenalaistavat ihmisen tekemisen perusteet ja hakevat vielä tautukea kriittisyydelle muiden kissojen joukosta. Myös Aino-mummo on *tyytymätön* saamiensa herkkujen määrään esimerkissä 26. Kissa kyseenalaistaa omistajan toiminnan käyttämällä verbiä *väittää*. Vaikka omistaja omasta mielestään antaa herkkuja tietyn määrän kissan parasta ajatellen, kissasta tämä on valetta. Esimerkissä 27 The King taas arvostelee omistajansa valokuvaamistaitoa. Kissa olisi omasta mielestään parempi tässäkin asiassa.

Aineistossani kissat ovat siis usein kriittisiä ja tyytymättömiä ihmisten toimintaan. Tämän lisäksi kissat voivat muulla tavalla dominoida omistajiensa arkea. Esimerkissä 28 omistajan arkinen askare toteutuu kissan ehdoilla.

- (28) *Ai sun **pitäis** tyhjentää tiskikone? No, sitten kun olen ensin nauttinut ruokaleponi tän koneen edessä. Ja turha urputtaa mistään tapaturmariskistä. **Rouva on hyvä ja tekee kotihommat** sitten kun keittiö on vapaa 🍷😸😄😄.*
(Teksti 122)

Kissa käyttää ihmisen toiminnan yhteydessä ehdollista konditionaalimuotoa *pitäisi*. Omistaja voi siis tyhjentää tiskikoneen, mutta vasta kissan antaessa siihen mahdollisuuden. Kissan ruokalepo on tärkeämpää kuin kotitöiden valmistuminen. Myös tässä tekstissä kissa antaa käskyn omistajalleen hiukan erilaisessa muodossa. Kissa kehottaa omistajaansa tekemään kotityöt vasta keittiön vapauduttua.

Vaikka tässä alaluvussa aineiston kissat näyttäytyvät hyvin ehdottomina ja vaativina toimijoina, antavat ne oman panoksensa talouden toimiin. Seuraavassa alaluvussa tarkastellaan aineiston kissoja työntekijöinä.

6.3. Kissa työntekijänä

Kissoilla on hallitsemisen lisäksi myös muita tehtäviä ja askareita. *Kissa työntekijänä* on kolmas tutkimani diskurssi, jossa kissa esiintyy inhimillisessä roolissa. Aineistossa kissojen töihin kuuluvat niin kotityöt kuin ihmisten perinteiset ammatitkin. Myös tämä rooli merkityksellistetään kielen avulla käyttäen verbejä ja sanavalintoja. Perinteisesti kissojen pääasiallinen työ on ollut pyydystää hiiriä tai olla ihmisten ja varsinkin perheen lapsien seuralaisina. Tässä aineistossa kissa taipuu myös moneen muunlaiseen askareeseen. Ensin esittelen kissojen arkisemmat kotityöt, jonka jälkeen käydään läpi, millaisia ammatteja aineiston kissoilla on. Esimerkeissä 29–34 kissat osallistuvat kodin arkeen huolehtimalla erilaisista kodinaskareista.

- (29) *Mamma, me **imuroitiin**, saadaanko nyt namia?* (Teksti 100)
- (30) *Mamma, veljet huijasivat sua! Oikeasti MÄ **siivosin** ihan yksin niin että missä MUN namit on?!?! (Teksti 101)*
- (31) *Miksei kukaan kertonut, miten rankkaa **pyykkien ripustustamisen seuraaminen** on?! Oon aivan ventti.* (Teksti 239)
- (32) *Toin pari satulahuopaa pesuun, Tirri omi ne, no sähisevä neuvottelu siitä sitten syntyi 🐱🐱-Ava 🐱🐱- (Teksti 232)*

- (33) *Aapolasta: **olemme** taas mökillä **metsänraivaushommissa**. Minä pääsen joka aamu, päivä ja ilta valjaslenkille. Eilen kävin tarkistamassa myös naapurinkin Hannun peltojen hiiri-/myyräkannan 🐱🐱 Kuva on otettu tänään aamulenkillä – Aapo (Teksti 280)*
- (34) *-Haru: Ka huomenta! 😊😊 Ja **minkäköhän laesta kahveeta laetetaan tullemaan?...Suapko laattoo tummoo vae sitä vualeeta?** 😊😊
 -Marko(omistaja): No vae kyllä tokkiisa ei! 😊😊
 -Haru: Kyllä sinun kanssa huastelu on ku oes hyvän lihakeeton syönnä 😊
 (Teksti 57)*

Kissojen työntekijärooli rakentuu pitkälti verbeillä. Esimerkkien kissat *imuroivat*, *siivoavat*, *seuraavat* pyykkien *ripustamista* sekä *tuovat* *satulahuopia* *pesuun*. Kotitöiden tekemiseen liittyy kahdessa ensimmäisessä esimerkissä ajatus palkkion saamisesta, namien muodossa. Esimerkissä 31 taas käytetään töiden tekemiseen liittyvää sanastoa kuten *rankkaa* ja *ventti*. Vaikka pyykkien ripustamisen seuraaminen ei ole tyypillisintä kotityötä, tälle kissalle se käy työstä. Myös esimerkin 32 kissa osallistuu omalla tavallaan tallitöihin. Tämän lisäksi Aapo-kissa on ollut esimerkin 33 tekstissä *metsänraivaushommissa*. Haru-kissa taas auttaa kotitöissä kahvinkeiton muodossa. Marko-omistaja saa valita *laettooko* *kissa tummoo vae sitä vualeeta*.

Kotitöiden lisäksi kissoilla on monenlaisia ammatteja ja työnkuvia. Esittelen ne esimerkeissä 35–39.

- (35) ***Räsy-aviisista**, päivää! Olisiko teillä hetki aikaa keskustella perheessänne vallitsevista käytännöistä koskien herkkupaloja? (Teksti 77)*
- (36) *Olen **vahtina** kun palvelija kerää omppuja 🍎🍌🍌🍌 Ja välillä olen piilosani ei kukaan nää 😊😊❤️💕 (Teksti 229)*
- (37) *Onneksi semmosesta ei oo kokemusta, mut **murtuneen kylkiluun parantaminen** oli kyl kova homma siinä **saatiin tehdä työtä vuorotta**. (Teksti 240)*
- (38) *Väsyttävää tää palvelijan **työn valvonta**, kun **kikyä pukkaa** sunnuntainakin. **Sunnuntailisänä** vaadin ainakin tripla-Thrivet. -Fiona (Teksti 144)*
- (39) *Huomenta ystävät!
 Tuuliset ajat edessä, joten **konttorihommia, konttorihommia**.
 Tästä **officeni** ikkunasta tarkkailen tapahtumia ja näen hyvin koska pitää lähteä **kenttätöihin...**
 Minulla on tässä tuo pinkki, rakas alustani, jonka olen syntymäkodistani mukaani saanut. Ja siitä en luovu. Ikinä. Jämpä on näin. Emäntä vähän tuskailee*

ja tyrkyttää kaiken maailman korvikkeita, kun pestäkin sitä pitäis. Mut ei ne oo sama. Miks aina pitää jotain muuttaa? Näin on hyvä. Näin sen pitää olla.
~ Lady Nenè (Teksti 218)

Esimerkeissä on mielestäni kiinnostavia ja yllättäviäkin työnkuvia. Esimerkissä 35 kissa esittäytyy *räsy-aviisin* toimittajana. Kissa esittää Facebook-ryhmän muille kissoille haastattelukysymyksen herkkupaloista. Toinen työnkuva on esimerkin 36 kissan vahtina oleminen. Esimerkin 37 kissalla on puolestaan kokemusta murtuneen kylkiluun parantamisesta, kissa työskentelee siis käytännössä hoitoalalla. Kissa kuvaa työtä *kovaksi hommaksi*, jossa toitä sai tehdä tauotta.

Esimerkin 38 kissalla on työ ihmisen työnvalvojana. Kissa käyttää ajankohtaista sanaa *kiky*, joka tarkoittaa vuonna 2016 solmittua kilpailukyky sopimusta, jolla muun muassa leikattiin työntekijöiden lomarahoja ja pidennettiin työaika. Fiona-kissa viittaa kilpailukyky sopimukseen työskennellessään myös sunnuntaina. Tätä kissa kompensoi vaatimalla *sunnuntailisänä* kolminkertaiset Thrive-herkkupalat. Esimerkissä 39 Lady Nenè -kissan työntekijärooli rakentuu sanavalinnoilla *office*, *kenttätö* ja *konttorihomma*. Sanavalinnoilla luodaan kissalle perinteinen toimistotyöntekijän rooli. Välillä kissa myös poistuu toimistostaan ulos tekemään *kenttätöitä*.

Kissojen työntekijärooleja rakennetaan tämän lisäksi myös työnimikkeillä kissojen allekirjoitusten yhteydessä. Seuraavassa neljässä esimerkissä käyn läpi tällaiset tapaukset.

(40) *Isi toi liian vähän herkkuja Suomesta, kaks purkkia thriveä vaan ja toinen niistä oli kananmaksaa! Se unohti etten tykkää siitä ☹️ eikä tuonut dremiesin pehmeitä erityisherkkuja. Muuten saan kyllä säännöllisesti nameja, mut ois kyllä parantamisen varaa. T: **Maltan kirjeenvaihtaja** Dima (Teksti 82)*

(41) *Täällä ollaan ja lepäillään näin ei ole kuitenkaan n.300km:n päässä ja sitä kauempana, jossa riehuu hurrikaani/trooppinen myrsky. Toivotaan parasta kaikille ihmisille ja eläimille tuonne myrökän keskelle ♥*

*Terv. **Washingtonin kirjeenvaihtajat** Elmo&Olli (Teksti 93)*

(42) *Sairasvuoteelta huomenta ☹️ ☹️! Tänään mun rooli on olla sisar hento valkoinen, tässä palvelija saa vierihoitoa ♥. T. Finnair **the nurse** (Teksti 241)*

(43) *"Ei noin! Ota se kiinni! Minä sanoin, että KIINNI!" Viima, kaikkien pelien **asiantuntija**. (Teksti 107)*

Esimerkeissä 40 ja 41 kissat toimivat ulkomaan *kirjeenvaihtajina*, eli he raportoivat ulkomaiden tapahtumista kotimaahan toimittajan roolissa. Kirjeenvaihtajien aiheet poikkeavat kuitenkin melko paljon toisistaan. Dima-kissa kertoo suomalaisille kissakollegoille saamiensa namien laadusta. Aihe on melko tyypillinen kissalle. Sen sijaan Elmo ja Olli raportoivat trooppisesta myrskystä, joka koskettaa myös ihmisiä. Finnair-kissa taas tarjoaa palvelijalleen vierihoitoa esimerkissä 42. Kissan työrooli näkyy suoraan kissan allekirjoituksen yhteydessä olevassa lisänimessä *nurse*. Kissa toimii siis sairaanhoitajana. Esimerkissä 43 kissa esittäytyy kaikkien pelien *asiantuntijana*. Kissan työnkuvaan siis kuuluu neuvojen tarjoaminen pelaamisessa.

Saranpään (2012) tutkimuksessa on analysoitu Teppo-kissan vaikutusta palvelukodin arkeen. Kissa elää palvelukodin kolmannessa kerroksessa ja sen tehtäviin kuuluu periaatteessa ilahduttaa talon asukkaita. Tutkimuksessa ei kuitenkaan käytetä ilmaisua *kissan työskentely*. Kissa on kuitenkin otettu asumaan palvelukotiin tietystä syystä, joten kissan oleskelua palvelutalolla voisi kuvata epäsuoraksi työskentelyksi. Julkisuudessa on kuitenkin kissoja, jotka tienaa rahaa omistajilleen toimillaan. Esimerkiksi luvussa 2.4. esitelty Sämpy-kissa on mukana haastatteluissa, joilla on todellista taloudellista merkitystä.

Verrattuna koirien työnkuviin kissoilla on paljon laajempia ja inhimillisempiä työtehtäviä. Siitosen (2013) aineistossa koirat ammateissa -diskurssi rakennetaan koirien työnimikkeillä, ja tällöin koirat ovat ihmisen rinnalla olemisen sijaan itse vahvoja toimijoita. Helsingin Sanomien artikkeleissa koirat työskentelevät muun muassa poliisikoirina, opaskoirina tai metsästyskoirina. Kun koirien työskentelystä kerrotaan Siitosen aineiston artikkeleissa, jätetään välillä pois koiran nimi tai rotu ja koira puhutellaan ammattinimikkeellään. Esimerkiksi poliisikoiraa nimitetään *poliisikoiraksi* tai *ruumiskoiraksi*. (Siitonen 2013: 59-60.) Omassa aineistossani kissan nimi tulee aina esille ja työhön liittyvät nimikkeet tai sananvalinnat antavat lisätietoa kissan toiminnasta.

6.4. Kissa harrastajana

Kissojen elämään kuuluu työn lisäksi myös lomailemista ja harrastamista. Tässä aluvuossa käydään läpi kissan roolia harrastajana. Harrastajadiskurssiin kuuluu matkustelua,

lintujen bongailua sekä täysin muunlaisia harrastuksia. Ensimmäisenä käydään läpi kotimaanmatkailusta kertovat tekstit seuraavissa esimerkeissä 44-49.

- (44) *Aapolasta: **reissattiin** melkein kuukausi ristiin rastiin Lappia ja kyllä oli kivaa ❤️<3 Ihaninta koko **reissussa** oli, ettei pöksyjäni pesty kertaakaan, vaikka mamma oli varautunut moiseenkin 🐱🐱 -Aapo- (Teksti 67)*
- (45) *Terkkuja **Kuopijjon matkalta**, ollaan menossa kalaryssäykseen. Terv. Hector Hurja-Hemmo (Teksti 253)*
- (46) *Ulkoilua heti aamupäivästä kun palvelijat vietti iltapäivän Tuurin kyläkautpassa, saatiin iso rotta tuliaisina 🐱🐱 **lomalaiset** Tytti & Teppo&Wilho 🐱🐱 (Teksti 117)*
- (47) *Myö **oltiin pari yötä Outokummun mummolassa** ja ihan yht'äkkiä äiti nappas miut syliin kesken **mummolan** pihan reviirin kierron jotain ihme profiilikuvaa varten, en kyl kovasti tykännyt siitä 🐱🐱 Terv. Eikka (Teksti 193)*
- (48) *Me ollaan **lomalla** (Teksti 247)*
- (49) ***Lomalle lompsis** 🐱🐱myö tultiin eilen illalla tänne Pyhäniemeen(Kihniössä)Holiday clubille viikon mökkilomalle vähän **rentoutumaan** ja **lepäilemään. Matkustettiin** 4 tuntia tosi kiltisti ja tänään päivällä päästään ulkoilemaan kärryillä ja valjaissa 🐱🐱**Ollaan niin ansaittu tämä syksyinen loma** ...Tepon silmäkin saa enää voidetta 2xpv ja keinokyyneleet joten kaikki nautitaan täysillä 🐱🐱🐱🐱🐱🐱.Tytti&Teppo&Wilho....ollaan Erkatin kissan kasvatteja ❤️❤️❤️❤️❤️ (Teksti 149)*

Esimerkkien viesteissä nousee esille monipuolisesti ilmaisuja, joilla rakennetaan kissaa inhimillisenä toimijana. Aineiston kissat matkustavat kuin ihmisetkin ja kertovat kokemuksistaan muille Facebookin kissoille ja ihmisille.

Aapo-kissa on *reissannut* perheensä kanssa Lapissa melkein kuukauden ajan esimerkissä 44. Harrastajadiskurssi näkyy sekä verbissä *reissata* substantiivissa *reissu*. Kissa arvioi matkaa *kivaksi*. Tämä luo kissasta kuvan kokeneena reissaajana, joka tietää matkustelusta ja on aktiivinen osa sitä eikä ole pelkästään otettu mukaan. Samalla tavalla toisessa esimerkissä 45 Hector-kissa lähettää terveisiä *Kuopijjon matkalta*. Kissa kertoo heidän olevan matkalla *Kalaryssäykseen*. Kissa on tietoinen matkan määränpäästä ja jakaa muille Facebook-kavereilleen tiedon siitä.

Kolmannessa esimerkissä 46 kissat ovat lomailemassa. Ne eivät osallistu ihmisten loma-aktiviteettiin eli Tuurin kyläkaupassa vierailuun, mutta ne ovat saaneet tulijaisia sieltä. Kissat allekirjoittavat viestin nimimerkillä *lomalaiset*, joten myös ne ovat aktiivisia toimijoita matkalla. Lomaileminen kiinnostava sanavalinta kissoille, koska lomalla ollaan yleensä töistä tai oppilaitoksesta. Tämän aineiston valossa se on kuitenkin looginen jatkumo sille, että kissoilla on monenlaisia työtehtäviä, kuten edellisestä alaluvusta käy ilmi.

Matkustaa voi myös sukuloimaan. Esimerkin 47 kissa Eikka vietti pari yötä *Outokummun mummolassa*. Perhediskurssin mukaisesti myös kaukaisemmat sukulaiset luetaan aineistossa kissankin sukulaisiksi. Esimerkissä 48 kissat toteavat yksinkertaisesti olevansa *lomalla* ja myös esimerkissä 49 kolme kissaa on päässyt rentouttavalle viikon mökkilomalle omistajiensa kanssa. Teksti alkaa lomalaisille tyypillisellä sanonnalla: "*Lomalle lompis*". Viikon mökkiloman on tarkoitus *rentouttaa* ja antaa sijaa *lepäämiselle*. Kissat ovat omien sanojensa mukaan *ansainneet* lomansa. Tämä vahvistaa omalta osaltaan kissa työntekijänä -diskurssia ja samalla inhimillistää kissoja luomalla niille kyvyn kaivata lomaa.

Toinen harrastuskategoria matkustamisen lisäksi aineistossa on lintujen bongaus. Kissoille on luontaista olla kiinnostunut linnuista, koska ne voivat herättää niissä saalistusvietin ja vapaana ulkoilevat kissat voivat nähdä niissä potentiaalisen aterian. Harrastusdiskurssissa lintubongaus on kuvattu kuitenkin inhimillistettynä toimintona, eikä mukaan ole otettu viestejä, joissa kissat puhuisivat linnuista ruokana. Esimerkki 50 havainnollistaa eläimellisen suhtautumisen lintuihin.

(50) "*Katso Pinkki, tuolla hyppii paistiainen.*" (Teksti 71)

Esimerkissä 50 kissa sanoo Pinkki-kissalle, että ulkona *hyppii paistiainen*. Se ei käytä linnusta oikeaa nimitystä, vaan nimeää sen leikillisesti paistin ja tiaisen yhdistelmäksi. Tällaiset viestit eivät täytä inhimillisen toimijuuden vaatimuksia ja ne rajataan ulos analyysistä. Sen sijaan esimerkeissä 51–54 kissat suhtautuvan lintuihin diskurssiin sopivalla tavalla.

(51) *Erinomainen bongauspäivä tänään. Valtavia muuttoparvia liikkeellä ~ Lady Nenè* (Teksti 38)

Taika ja Taavi harrastavat ulkoilua ja lenkkeilyä esimerkeissä 55 ja 56. Taika-kissan päivä on kulunut *ulkoillen aitauksessa*, ja aamulla se on päässyt myös *pitkälle valjaslenkille*. Taavi-kissa taas on käynyt *iltalenkillä*, josta on tullut *mukavan rento olo*. Kissat harrastavat liikuntaa inhimillistetyillä sanavalinnoilla, ja lenkillä käyminen yhdistetään useammin koiran kanssa tehtyyn liikuntaan. Tässä aineistossa myös kissat lenkkeilevät ja saavat siitä mielihyvää. Lenkkeily tapahtuu näissä esimerkeissä ulkotiloissa, ja myös seuraavissa esimerkeissä kissat nauttivat ulkoilmasta.

(57) *Kummallista*

En yhtään muista peruneeni syksyn peruutusta, jonka peruutin eilen.

Teitkö sinä sen?

Alan jo tulla vanhaksi,- harmaat hapsset lisääntyvät, silmien säihke himmenee ja muisti näemmä heikkenee.

Mutta olen kuitenkin täydessä iskussa, ja hallitsen valtakuntaani rautaisella otteella Viime yönä istuttiin ukon kanssa puoli viiden aikaan piha-keinussa, ihailtiin luontoäidin voimaa ukkosen muodossa ja kuunneltiin sateen ropinaa.... upeaa.. ~ Lady Nenè (Teksti 120)

(58) *Nautittiin auringosta laiturilla. Vähän vaan pelästyin kun näin jonku ison linnun rannalla, oli kuulemma joutsen (eikä ees aito). Sudenkorentoja yritin ottaa kiinni, ne kun meinas ihan nenulle tulla. Roope-setäkin kävi moikkaas mua. Luca me vietiinki hoitoon, tää kun oli ihan tyttöjenpäivä. Tosin ihmettelen miks toi setä sit sinne oli päässy 🐦🐦 Lola (Teksti 36)*

Esimerkkien 57 ja 58 kissat keskittyvät liikkumisen sijasta luonnon helmassa oleskeluun ja siitä nauttimiseen. Lady Nenè on istunut omistajansa eli *ukon* kanssa ulkona piha-keinussa *ihailleen luontoäidin voimaa ukkosen muodossa ja kuunnellen sateen ropinaa*. Kissa kehuu luonnonilmiöitä *upeiksi*. Lola-kissa taas on *nauttinut auringosta laiturilla* muiden kissojen ja ihmisten kanssa.

(59) *Taas jännä iltapäivä aitiopaikalla tv-ruudun edessä. Kaikki hiiretkin ovat niin isoja 🐭🐭 (Teksti 164)*

(60) *Moi, minä joogaan ❤️<3 Tämän jälkeen nousee taas takajalka 😊:D T. Lilli (Teksti 237)*

(61) *Mulla olisi pari hyvää grilllaus ohjetta, sluprs...T.Rambo (Teksti 250)*

Kolmella aineiston kissalla on myös hyvin arkisia harrastuksia. Esimerkin 59 kissa katselee televisiota, Lilli-kissa harrastaa joogaamista ja Rambo-kissa jakaa *grillausohjeita*, eli se viettää aikaansa ruuanlaiton parissa.

6.5. Kissa kuluttajana

Tässä alaluvussa esittelen kissoja erilaisina kuluttajina, joiden suhtautuminen ruokaan, tavaroihin ja palveluihin on vaihtelevaa ja mielenkiintoista. Aluksi tutkitaan, millaisia kuluttajia kissat ovat ruoan suhteen. Aivan kuten ihmisetkin, osa kissoista on merkkiuskollisia, toiset hakevat nautintoja ja osa on kiinnostunut ruokien energiapitoisuuksista. Aina kissoilla ei kuitenkaan ole ollut tällaisia mahdollisuuksia.

Vielä muutama vuosikymmen sitten maalla asuva kissa pyydysti itse omat ruokansa ja sai välillä jämiä ihmisten ruokapöydästä. Kaupunkilemmikeiksi siirtyessä kissat eivät enää ole vastanneet omasta ruoanhankinnastaan, vaan niille tarjotaan pääasiallisesti lemmikkiiruokateollisuuden kehittämää ruokaa. Suuri osa lemmikkien ruuasta on suunniteltu tarkasti vastaamaan lemmikkien ravitsemuksellisia tarpeita, mikä on suuri helpotus lemmikkienomistajille (Carrión & Thompson 2014: 379–380).

Lemmikkiiruokateollisuus sai alkunsa 1860-luvulla Englannissa, jossa kehitettiin silloin ensimmäiset koirankeksit. Tällä hetkellä jo pelkästään Yhdysvalloissa käytetään vuosittain 18 miljardia dollaria eläintenruokaan. (Carrión & Thompson 2014: 379–380.) Lemmikkieläinten ruokiin ja tuotteisiin käytetty summa nousi jyrkästi siirryttäessä 2000-luvulta 2010-luvulle, minkä jälkeen kulutus on vakiintunut. Lemmikkiiruokaan ja -tarvikkeisiin käytetty rahasumma riippuu useasta tekijästä. Enemmän rahaa lemmikkeihin kuluttavat esimerkiksi korkeasti koulutetut, hyvin tienaat iältään 55–64-vuotiaat, naimissa olevat ihmiset, joilla on kouluikäisiä lapsia. (The New Strategist Editors 2015: 12–16.)

- (62) *Isi toi liian vähän herkkuja Suomesta, kaks purkkia thriveä vaan ja toinen niistä oli kananmaksaa! Se unohti etten tykkää siitä ☹️ eikä tuonnut dreamiesin pehmeitä erityisherkkuja. Muuten saan kyllä säännöllisesti nameja, mut ois kyllä parantamisen varaa. T:Malta kirjeenvaihtaja Dima (Teksti 82)*
- (63) *Toki, meidän palvelija suorastaan pihtaa Cosman pakastekuivattuja herkkuja. Syököhän se niitä salaa itse? Selittää jotain että minä ja velipoika syötäisiin mieluusti perhe vararikoon, ja itsemme palloiksi. Mihin saa valittaa?! t. Sulo (Teksti 78)*

Esimerkissä 62 Dima-kissa on hyvin merkkiuskollinen kuluttaja, joka suuttuu *isilleen*, koska tämä on tuonut vääränlaisia herkkuja mukanaan Suomesta. Kuluttajadiskurssin laukaisee tässä tekstissä kissan mainitsevat kissanruokayritykset *thrive* ja *dreamies*. Vaikka tarjolla on suuri valikoima erilaisia kissanruokayrityksiä, Dima on uskollinen tietyille brändeille ja vaatii omistajaansa hankkimaan juuri näiden yritysten herkkuja. Koska Maltalla ei aineistosta päätellen myydä oikeanlaisia tuotteita, niitä tuodaan Suomesta asti kissalle. Esimerkin 63 Sulo-kissa on yhtä lailla brändiuskollinen, kun se mainitsee *Cosman* pakastekuivatut herkut.

Tarkasti valikoitujen kissanruokamerkkien lisäksi kissalla on muitakin vaatimuksia. Diman omistaja on tuonut kissalleen *kananmaksan* makuisia herkkuja ja jättänyt ostamatta *dreamiesin* pehmeitä erityisherkkuja. Kuluttajadiskurssi tulee hyvin esille tarkoissa kuvailevissa sananvalinnoissa, joista käy selkeästi ilmi kissan mieltymykset. Vain tietyn merkkiset ja makuiset herkut käyvät.

- (64) *Myö luultiin että päästään takaisin Saimaan saareen, ku meijät kuljetusboxiin laitettiin... mut katin viikset... meijät vietiin sellaiseen paikkaan jossa hais oudolle ja jotain ihme otuksia (kuulemma koiria) pyöri ympäri outoa tilaa... No sitten meijät kutsuttiin ihan nimeltä avoimesta ovesta sisälle ja laitettiin meijät pöydälle ja vaakaan. Mie painoin 4.55 kg ja Jorkka 6.73kg.. Siellä oli aikasta mukava ja nättikin tyttö joka tutki meijät ja antoi rokotteen niskaan.. kaikki meni hyvin ja nyt hyvitykseksi saatiin voissa haudutettua seitiä ja luomu kuohukermaa 😊. Terv. Eikka The King (Teksti 265)*

Toisen kissan taloudessa ei mainita ruokien merkkejä, vaan ollaan tarkkoja raaka-aineista. Esimerkissä 64 Eikka ja Jorkka kissat saavat eläinlääkärikäynnin jälkeen voissa haudutettua seitiä ja luomu kuohukermaa. Kissojen ateria ei ole tavallista kissanruokaa, vaan

omistajan todennäköisesti itse valmistama juhla-ateria. Kissa mainitsee erikseen aterias-
käytetyn kerman olevan *luomua* välittäen samalla arvojaan kuluttajana.

Kissan inhimillinen suhtautuminen ruokaan tulee esille myös siten, että ruoka on erään-
lainen palkinto ja lohdutus rankasta eläinlääkärikäynnistä. Lääkärin punnittua ja rokotet-
tua kissat ne saavat *hyvitykseksi* erityisruokaa. Ihmiset eivät syö ruokaa pelkästään siksi,
että saisivat siitä energiaa ja jaksaisivat toimia arjessa, vaan ruokailu on usein myös tun-
neperäinen kokemus. Kuluttajadiskurssissa kissa puhuu ruoasta tarkasti suunniteltuna
elämyksenä eikä vain nälänsiirtäjänä.

(65) *Meillä on Aino-mummon kanssa sama tilanne. Säännöstely aivan kuin pula-
aikana. Minulla oli viime talvena **massakausi** ja kuulemma siitä johtuen saan
PUOLIKKAAN thriven kuivanamin päivässä. Hyvä luoja sentään. **Se on
vielä kalaa - EI SE LIHOTA!*** (Teksti 81)

Merkkiuskollisuuden ja laaduntarkkailun lisäksi eräs aineiston kissoista kiinnittää huo-
miota ruoan ravitsemuksellisuuteen ja energiapitoisuuteen. Esimerkin 65 omistajat anta-
vat kissalleen *puolikkaan thriven kuivanamin* päivässä, koska kissalla oli viime talvena
massakausi, eikä painoa saisi enää tulla lisää.

Esimerkin kissa protestoi namien vähyyttä ja perustelee kantaansa toteamalla kuivanamin
olevan *vielä kalaa*, joten se *ei lihota*. Kun edellisessä esimerkissä 64 kissa kuluttaa huo-
lettomasti voita ja kermaa, tässä esimerkissä kissa tiedostaa ruuan energiapitoisuuden ja
perustelee kalan keveydellä herkkukiintiönsä suurentamista. Tämän aineiston sisällä on
tullut ilmi kolme erilaista kuluttajatyyppeä, jotka keskittyvät ruokansa suhteen joko merk-
kiin, nautintoon tai ravitsemukseen. Tulokset ovat erittäin mielenkiintoisia, mutta huomi-
oon otettavaa on pieni otos sekä tekstien alkuperä.

Tässä alaluvussa on syytä erityisesti kiinnittää huomiota kontekstiin eli julkaisu ympäris-
töön, josta aineisto on kerätty. Ragdoll-kissat maksavat tietyn summan, ja ostaessa kissan
kasvattajat antavat paljon lemmikin ruokailuun, terveyteen ja hyvinvointiin liittyvää tie-
toa. Voidaan siis olettaa, että Facebook-ryhmän jäsenillä on keskivertokissanomistajaa
tarkemmat tiedot ja mielipiteet lemmikkiensä ruuista. Olen itsekkin rotukissan ostaneena
sitoutunut panostamaan sen hyvinvointiin myös taloudellisesti ja pyrin tarjoamaan sille

laadukasta ruokaa. Suuri osa kissanomistajista kuitenkin ruokkii kissojaan eri tavalla, joten diskurssin yleisestettävyyteen on syytä suhtautua varovaisesti. Ruokailuun liittyvien mielipiteiden lisäksi aineiston kissat ovat tarkkoja myös tavaroistaan.

- (66) *Valjaat on jees, vaikka tyhmä palvelija osti Vihreet valjaat ja PINKIN hihnan!! hävytöntä. ei ne värit sovi yhtään. t. Kifu (Teksti 151)*

Kifu-kissa kritisoi omistajaansa vääränvärisien tuotteiden hankinnasta. Omistaja on hankkinut vihreät valjaat ja pinkin hihnan, joiden värit *ei sovi yhtään*. Kissan inhimillisyys tulee tässä hyvin esille, koska eläimellä tuskin on mielipiteitä väreistä yleensä.

- (67) *Oon aina sanonut palvelijoilleni, että imurointi on ihan paskaa. No tänään uuden hirvityksen kotiin. Sen verran oli ajateltu minua ja lajitovereitani, että on kuulema joku "ultra silencer". Siskoni Vüvin mielestä se on vain hiljainen. (huomaa tassut 😊) Jos jotain hyvää tästä ostoksesta pitää etsiä, niin tää laatikko on ihan jees. T. Seppo (Teksti 167)*

Toisella kissalla on vahvoja mielipiteitä imuroimisesta ja siihen liittyvistä hankinnoista. Seppo kertoo esimerkissä, että imurointi on *ihan paskaa*, ja käyttää imurista nimitystä *hirvitys*. Kuluttajadiskurssi aktivoituu myös sanavalinnassa *ostos*. Kissa ei arvosta imuria, vaikka tietää sen olevan *ultra silencer*.

- (68) *Räsyvaltuusto huomio! Mamma raahasi meidän sohvalle jonkun tyhmän karvamaton! Eikö me muka olla riittäviä taljoja?!? (Teksti 52)*

Myös sohvalle ostettu uusi karvamatto saa kissalta kylmän vastaanoton. Esimerkin 68 kissa arvostelee uutta hankintaa *tyhmäksi*. Kissa kyseenalaistaa omistajien hankinnan tarpeellisuutta sanoen *eikö me muka olla riittäviä taljoja?!?*.

Aineiston kissat käyttävät myös palveluita. Esimerkeissä 69 ja 70 kissat kommentoivat saamiaan palveluita.

- (69) *"Arvon Räsyset... alkakaahan vaatia palvelijoilta parempia lämmityspalveluita, se alkaa vilu jo pikkuhiljaa varvaskarvoja kutitella!" Neuvo Kiara 😊(Teksti 95)*

- (70) *Joko avattais tämä paketti? - Seppo & Simo (Teksti 110)*

Kiara-kissa antaa neuvoja muille kissoille viestissään. Syksyn tullessa kissalle alkaa tulla vilu, ja kissa ratkaisee ongelman vaatimalla palvelijoilta parempia lämmityspalveluita.

Kuluttajadiskurssi rakentuu tässä sanavalinnoissa *paremmat ja lämmityspalvelu*. Kissa tekee näillä sanavalinnoilla itsestään kuluttajan, joka tiedostaa palvelun laadun ja osaa arvioida sitä ja tarvittaessa vaatia parannusta. Seppo ja Simo taas ovat esimerkissä 70 saaneet kissanruokapaketin, joka käy ilmi viestin yhteydessä olleesta kuvasta. Tässä aineistossa on useita viestejä, joissa kissat suhtautuvat eläimellisesti laatikoihin, eivätkä välitä niiden sisällöstä. Tällainen tapaus on esimerkissä 71.

(71) *Mamma sai kengät ja **minä kenkä laatikon***. (Teksti 55)

Esimerkissä 71 kissa suhtautuu juuri laatikkoon kiinnostavana asiana, mikä on tyypillistä kissoille. Ne viihtyvät palvilaatikoissa. Inhimillisen kuluttajadiskurssin laukaisee siis esimerkissä 71 se, että kissat ovat kiinnostuneet *paketista* ja sen sisällöstä, eikä laatikosta, jossa lähetys tulee.

6.6. Kissa somettajana

Sosiaalinen media on osa useimpien ihmisten arkea, ja sen seurassa vietetään usein paljon aikaa. Edetessäni tutkimuksessani alkoi hahmottua pian myös kissojen oma somettajadiskurssi. Kissat ovat ilmiselvästi mukana sosiaalisessa mediassa, koska aineisto on kerätty Facebook-ryhmästä. Kissojen kirjoittamista viesteistä hahmottuu kuitenkin myös tarkemmin rajattu ryhmä, joissa kissat somettavat inhimillisesti ja harjoittavat samanlaisia toimia kuin ihmisetkin Facebookissa. Ne kirjoittavat päivilyksiä kertoakseen päivästä, onnittelevat toisiaan merkkipäivien johdosta, kehuvat toistensa kuvia sekä virittyvät viikonloppun viettoon toivotellen hyvää viikonloppua muille ryhmäläisille.

Facebookissa on yleistä onnitella toisia heidän syntymäpäivinään. Palvelu erikseen jopa muistuttaa Facebook-ystävien juhlapäivistä. Myös aineistoni kissat muistavat toisiaan Facebook-ryhmässä. Esimerkeissä 72–78 käydään läpi onniteluja ja niiden vastaanottamista.

(72) ***Paljon onnea** toivottaa BellaDonna 15v ♡* (Viesti 9)

(73) ***Paljon onnea vaan, paljon onnea vaan, paljon onnea Jami ♡, paljon onnea vaan** T. Jorkka ja Eikka miehistöineen Saimaan rannalta* (Viesti 10)

- (74) **Onnea Sulo ja muut veikat!** *T. Nuutti* (Teksti 168)
- (75) *Voi Taavi Taavi Sinua ! Alat tulla miehen ikään :)Sydämelliset Onnittelut!*
~ **Ystäväsi Lady Nenè** <3 (Teksti 169)
- (76) **Onnittelut Taaville!** *T. Jedi Lihavisto & Reppuli Laihamäki* (Teksti 171)
- (77) **Kiitokset sinne Tornioon,t.Taavi** (Teksti 172)
- (78) **Myöhästyneet synttärionnittelut Taavi.** -Kvartetti Tiridoll's Turku-Nokia-akselilla. (Teksti 173)

Kissat onnittelevat toisiaan aineistossa toisiaan juhlallisoin ilmauksin. Ne käyttävät sanavalintoja *paljon onnea, sydämelliset onnittelut* ja kirjoittavat jopa syntymäpäivälaulun sanoja onnitteluun *paljon onnea vaan, paljon onnea vaan, paljon onnea Jami.*

Kissat ilmaisevat myös hyvin tarkasti, ketkä onnittelevat syntymäpäiväsankaria. Ne allekirjoittavat viestit joko omalla nimellään *toivottaa BellaDonna 15v, T. Nuutti* tai *t. Taavi* tai onnittelevat pareittain tai isomman joukon puolesta *T. Jedi Lihavisto & Reppuli Laihamäki, T. Jorkka ja Eikka miehistöineen Saimaan rannalta, Kvartetti Tiridoll's Turku-Nokia-akselilla.*

Inhimillistä toimijuutta luo myös yksityiskohdat viesteissä. Esimerkissä 75 Lady Nenè allekirjoittaa viestin päivänsankarin *ystävänä* ja kommentoi onnittelun yhteydessä *Alat tulla miehen ikään.* Myös esimerkin 78 kissan *myöhästyneet onnittelut* luovat inhimillistä toimijuutta, koska kissat eivät hahmota aikaa oikeasti tällä tavalla.

Syntymäpäiväonnitteluiden lisäksi kissat ilmoittavat omista juhlistaan Facebook-ryhmässä ja kertovat mahdollisista juhlallisuuksista.

- (79) *Minä, Dani Danskunen eli Tiridoll's Dreaming in Moonlight, olen nyt iso poika, mulla on tänään synttärit ja täytän 1v* ❤️💕 *Painoa on tullut 6,3 kg* (Teksti 131)
- (80) **minun vuoro juhlia tänään minulla 6 v synttärit** 🍷 (Viesti 21)
- (81) *Moikka kaverit* 🤗🤗 **Mulla on tänään 5-vuotis synttärit** 🎉🎉 *Oon serkkupojan luona juhlimassa* 🤗🤗 (Teksti 227)

Esimerkkien 79, 80 ja 81 kissoilla on kaikilla juhlan paikka. Dani Danskunen eli *Tiridoll's Dreaming in Moonlight* viettää *synttäreitä* ja *täyttää 1 v.* Esimerkin 80 kissa viettää myös *synttäreitä* ja aikoo *juhlia*. Esimerkin 81 kissa ilmoittaa *kavereilleen*, että on *serkkupojan luona juhlimassa*. Kissojen syntymäpäiväjuhlia ei ole vielä jonkin aikaa sitten muistettu, mutta nykyään muistamisen lisäksi kissoille järjestetään juhlia. Aineiston kissat haluavat jakaa tiedon syntymäpäivistään kissakavereidensa kanssa. Ihmisten syntymäpäiväilmoituksista kissojen versiot eroavat lähinnä siitä, että aineiston kissat ilmoittavat usein myös oman painonsa julkaisussa.

Onnitteluiden lisäksi kissat kirjoittelevat päivittyksiä muille jäsenille ja kertoilevat kuulumisistaan tai toivottavat esimerkiksi hyvää viikonloppua. Kahdessa seuraavassa esimerkissä 82 ja 83 kissat kertovat monisanaisesti tekemisistään Facebook-kavereilleen.

- (82) *Kivaa sunnuntaita kaverit! Tää äipän uus viltti on aika kiva, piti ihan ite tulla kokeilee. On niin hieno ilma et aika menny pihalla tinttejä tirkistelemässä 🤔😁. Kello on just sen verran et nyt on herkkuaika ,muistakaahan kaverit käydä siel herkkukaapilla tänään. Se on moikka taas! *Elvis* 🐱🐱🐱* (Teksti 46)

- (83) *On tää pienen räsytytön elämä vaan niin rankkaa.. Pikkunen lasipurkki oli helähtänyt lattialle kun meikämandoliini sattui kävelemään siittä ohi. Pakkoko se on niitä joka paikkaan kylvää ja heikkolaa-tuisiakin vielä kun ei kestä ohi kävellä. Käskettiin miettiä ens kerralla vähän tarkemmin mistä kävelee. Daa-a.. mietitään sitte! ~Miss Pinkerton aka wanna-be-siiamilainen aka lasimestari* (Teksti 69)

Elvis-kissan sunnuntaipäivä on mennyt äipän uutta vilttiä kokeillen ja tinttejä tirkistellen. Nyt kissa on menossa herkuttelemaan, koska on *herkkuaika*. Lopuksi Elvis muistuttaa myös kavereitaan *herkkukaapilla käynnistä*. Elviksen päivitys muistuttaa hyvin paljon perinteistä Facebook-päivitystä, jossa puhutellaan lukijoita eli Facebook-kavereita ja kerrotaan omat päiväkuulumiset positiiviseen sävyyn.

Ridelin (2011) mukaan hyvää Facebook-päivitystä luonnehditaan kuudella myönteisellä piirteellä. Ne ovat hauskuus, kuulumisista kertominen, kiinnostavuus, lyhyys, informatiivisuus ja ytimekkyys. Hyvää päivitystä kuvaa myös yksi negatiivinen määre ei-arkinen. Tärkein vaatimus hyvälle päivitykselle on hauskuus. (Ridel 2011: 130–133.) Tärkeää on

myös päivityksen myönteisyys ja positiivisuus. Ridelin tutkimuksessa kerrotaan, että päivitykset koetaan hyväksi, jos niiden kertomisen tyyli on myönteinen (Ridel 2011: 144–145). Elviksen päivitys on näiden edellä mainittujen kriteerien mukaan onnistunut. Siinä kerrotaan myönteisellä sävyllä ytimekkäästi kuulumisia.

Miss Pinkertonin viestissä taas lähestyvään sattunutta onnettomuutta huumorin avulla. Kissa kertoo esimerkissä 83, kuinka *pikkunen lasipurkki oli helähtänyt* lattialle, kun itseään *meikämandoliiniksi* kutsuva kissa on vain kävellyt siitä ohi. Kissa allekirjoittaa viestin monella nimityksellä ja kutsuu itseään vielä humoristisesti *lasimestariksi*. Tämäkin päivitys pitää sisällään useita hyvän päivityksen määritelmiä, ja lisäksi siinä leikitellään sanoilla, mikä on Ridelin 2010: 140–141 mukaan tärkeää hyvän päivityksen muodon näkökulmasta.

Aineistossa kissojen yksi yleinen käytäntö on toivottaa toisilleen hyvää viikonloppua tai esimerkiksi hyvää huomenta. Osassa viesteissä päivityksiä ja toivotuksia on yhdistetty samoihin viesteihin, jotka käydään läpi omana kokonaisuutenaan.

(84) ***Mää en oikeen tiedä olisko vai meniskö, niin jäin sitten tähän puolitiehen. Hyvää viikonloppua kissa kamut t. Lilli*** (Teksti 73)

(85) ***Rentoa viikonloppua räsykansa & palvelijat*** ♥

Syökää nameja, nukkukaa paljon ja älkää missään nimessä unohtakoo klo.03 yöralleja! ♥ - Chloe (Teksti 246)

(86) ***Huomenta ☺. Pihapensaassa tinttejä ainakin sata kappaletta, on nää aamut vilkkaita! Mukavaa viikonloppua kaverit! ☺ ☺ ♥*Elvis*** (Teksti 248)

(87) ***Täällä myös juhlat menossa 🥳 Terveisiä sisarusparvelle ❤️ Tv: Dollyfella Blue Rose alias Cindy*** (Teksti 225)

Esimerkkien 84–87 kissat kertovat lyhyesti Facebook-kavereilleen kuulumisiaan sekä liittävät teksteihin toivotukset kissoille ja välillä omistajillekin. Lilli-kissa pohtii esimerkissä 84, miten se aloittaisi viikonloppunsa ja toivottaa samalla *hyvää viikonloppua kissa kamuille*. Chloe-kissa taas kertoo toimintaohjeita *räsykansalle* ja toivottaa rentoa viikonloppua myös *palvelijoille*. Elvis-kissan *aamut ovat vilkkaita*, mutta se ehtii kuitenkin toivottaa *mukavaa viikonloppua kavereille*. Myös Cindy-kissa lähettää *terveisiä sisaruspar-*

velle, vaikka sillä on *juhlat menossa*. Kissat käyttävät Facebookia inhimillisesti pitääkseen yhteyttä toisiin kissoihin ja niiden omistajiin sekä jakaakseen niille sattuneita isoja ja pieniä tapahtumia.

Kissojen inhimillistä toimijuutta rakentaa myös niiden erityinen suhtautuminen perjantaihin ja viikonloppuun. Esimerkkien 88–89 kissat ovat tehneet julkaisuja vain huomiodakseen viikonlopun koittaneen.

(88) *Se on taas takajalkaperrrrjantaii* 😊. *Db Boju* (Teksti 94)

(89) *Se ooon perrrrjantai!koivet kattoon. T. Takajalkaperjantai- Boju* (Teksti 202)

(90) *Perskules sehän on jo perjantai* 🐱 -Karkki-(Teksti 243)

Esimerkkien kaksi kissaa suhtautuvat innostuneesti viikonlopun koittamiseen ja huomioivat erityisesti perjantain. Boju-kissa kertoo *takajalkaperjantain* alkaneen kahdessa viestissään. Ensimmäisessä viestissä kissa toteaa yksinkertaisesti, että *se on taas takajalkaperrrrjantaii*. Toisessa viestissä kissa ilmaisee juhلاميelta fraasilla *koivet kattoon*. Myös Karkki-kissa huomioi perjantain koittaneen sanoin *perskules sehän on jo perjantai*.

Perjantain juhlistamisen lisäksi kissat tekevät myös muunlaisia toivotuksia.

(91) *Rentua lauantai-iltaa* 🐱 ~Mimosa (Teksti 53)

(92) *Stardolls Yasu toivottaa Hyvää Huomenta kaikille* 😊 (Teksti 132)

(93) *Starfire Sweet Summer Pie, kotoisammin Elsa, toivottelee kaikille räsykamuille rentoa viikonloppua* 🐱 (Teksti 224)

(94) *Ihana aurinko! Ihanaa viikonloppua räsy ja räsyläiset!*
Terv. Weeti the Sunshine Boy (Teksti 195)

Mimosa ja Stardolls Yasu toivottavat esimerkeissä 91 ja 92 *rentua lauantai-iltaa* ja *hyvää huomenta* yleisesti kaikille. Elsa-kissa ja Weeti taas toivottavat *rentoa* ja *ihanaa viikonloppua* räsykamuille, räsyille sekä räsyläisille.

Kissojen toivotukset ovat usein vastavuoroisia. Yhteen hyvän viikonlopun toivotukseen voi tulla useita vastauksia toisilta kissoilta. Esimerkissä 95 kissan toivotus saa kolme vastausta.

(95) *Leo Leijonamieli toivottaa Hyvää Viikonloppua kaikille Räsyille* (Teksti 41)

(96) *Kiitos samoin, terveisin Eemeli* 🐾 (Teksti 42)

(97) *Leo Leijonanmiehelle paljon pusuja Unelma äidiltä* 🐾 (Teksti 43)

(98) *Olet jo iso poika 🐾hyvää viikonloppua 🐾t. Tytti&Teppo&Wilho* (Teksti 44)

Leo Leijonamieli toivottaa hyvää viikonloppua muille Räsyille ja aloittaa toivotusketjun, jossa muut kissat yhtyvät toivotuksiin. Eemeli-kissa vastaa toivotukseen *kiitos samoin* ja Leo Leijonamielen Unelma-äiti lähettää pojalleen *paljon pusuja*. Myös kissatrio Tytti, Teppo ja Wilho toivottavat *hyvää viikonloppua*. Myös Aurinkokuningas Jackin hyvän yön toivotus saa vastakaikua muilta kissoilta esimerkeissä 99–101.

(99) *Hyvää yötä kaverit* ♥ ~Aurinkokuningas Jack (Teksti 256)

(100) *Natti, natti t. Jedi Lihavisto* (Teksti 257)

(101) *Kummitädille myös kauniita unia ja oman kisun kuvia* ♥ ~Pumpuli (Teksti 258)

Aurinkokuningas Jack toivottaa esimerkissä 99 *hyvää yötä* kavereilleen. Jedi Lihavisto vastaa toivotukseen *natti natti*. Pumpuli vastaa toivotukseen toivottamalla *kummitädille kauniita unia ja oman kisun kuvia*. Myös esimerkeissä 102–105 kissat käyvät kaksi kahden viestin mittaista dialogia.

(102) *Mukavaa viikonloppua* toivottavat Tara ja Heta Kuopiosta (Teksti 154)

(103) *Terkkuja teillekin! T: Thia ja Sini myös Kuopiosta!* (Teksti 155)

(104) *Hyvää huomenta ja syyspäiväntasausta* 🐾 🐾 (Teksti 199)

(105) *Samoin sinne. Terveisin helmi* (Teksti 200)

Tara-kissa ja Heta-kissa Kuopiosta toivottavat *mukavaa viikonloppua* ja saavat kahdelta kuopiolaiselta kissalta heti terveisiä takaisin. Toinen kahden viestin mittainen toivotusketju käydään *hyvää huomenta ja syyspäiväntasausta* toivottavan kissan ja kehut palauttavan Helmi-kissan kesken.

Aineiston kissat eivät myöskään säästele viesteissään kehuja. Somettajadiskurssin yksi osa-alue onkin kissojen väliset kehuivat kommentit. Ne rakentuvat esimerkeissä niin, että aluksi yksi kissa julkaisee päivityksen, joka useimmiten sisältää kuvan. Päivitys otetaan useassa tapauksessa vastaan vuolaiden kehuja kanssa.

Georgakopolou (2017: 192–195) on tutkinut Facebookissa julkaistujen selfieiden yhteydessä esiintyviä säännöllisiä arvostuksen osoituksia. Kuvan julkaisun jälkeen sitä kommentoidaan pian toistuvasti positiivisella tavalla ja kommenttiin liitetään usein hymiöitä, erityisesti sydänhymiöitä. Positiivisissa kommentteissa toistuvat tietyt arvottavat sanavainat kuten *kaunotar*, *upea* tai *kuuma*. Sanallista viestiä vahvistetaan vielä usein liittämällä sen kanssa yhteen semioottisia käytäntöjä, kuten huutomerkkien käyttöä tai typografisia keinoja kuten vokaalien pitentäminen (*niin* ihana) tai isojen kirjainten käyttöä.

Toistuvien kommenttikuvioiden lisäksi tyypillistä on, että kuvan julkaisija vastaa kommentoijille ja kiittää kehuista. Kiittämisen lisäksi kuvan julkaisija voi kehua kommentoijaa takaisin käyttäen tekstin lisäksi myös hymiöitä. Vastausviestit muistuttavat paljon toisiaan sisällöltään ja muodoltaan, vaikka niillä vastataan yksittäisiin viesteihin. (Georgakopolou 2017: 195.) Tutkimuksen tuloksia voi vertailla aineistoni kanssa helposti, koska molemmilla mukana ovat kuvat ja molempien aineisto on juuri Facebookista kerätty.

(106) *Huomenta. Mie katselen täältä valtakuntaani* 🐾 🐾 *Ada, The Queen 🐾 (Teksti 16)

(107) *Huomenta **kaunotar*** 🐾 T. Elvis (Teksti 17)

(108) *Hyvää huomenta **söpöläinen*** 🐾 T. Jorkka ja Eikka (Teksti 18)

Esimerkeissä 106 Ada-kissa on julkaissut kuvan, jossa se itse esiintyy sekä toivottaa huomenta muille ryhmän jäsenille. Kuva poikii pian kaksi kommenttia, joissa Elvis-kissa ensin kutsuu Adaa *kaunottareksi* suukottavan hymiön kera. Tämän jälkeen Jorkka ja Eikka

puolestaan käyttävät Adasta nimitystä *söpöläinen* ja lisäävät kehuun loppuun vielä sydän-silmäisen kissahymiön. Viestiketju noudattaa Georgapoloun (2017) tutkimuksen esittämää kaavaa. Aloituskuvaan julkaisija saa pian kehuja kommentteja, joiden vahvistukseksi on liitetty sopivia hymiöitä.

- (109) *Palvelija on taas ihan sekaisin, sanoo minua pyöreänaamaiseksi pöllöksi. Eikö se erota kissaa pöllöstä ?!*
- Roope - Kantolankulman **komein kolli** – (Teksti 60)
- (110) *Et sä mikään pöllö ole.. tämä on tarkkaavainen katse...
Niin mun veikka sanoo kun sitäkin sanotaan pöllöksi ja pööpöksi .
Komia olet ! Terkuin Pirpana (Teksti 61)*

Esimerkissä 109 Roope-kissa on julkaissut itsestään kuvan, jossa se tuijottaa intensiivisesti kameraan. Kissa kritisoi palvelijaansa, joka on kutsunut kissaa virheellisesti *pyöreänaamaiseksi pöllöksi*. Kissa saakin pian kommentissa positiivista vahvistusta ulko- näölleen, kun Pirpana-kissa kehuu Roopea *komiaksi*.

- (111) *Hejsan! Se on perjantai, **kun meikämandoliini kruisailee luu pihalla!***
- Reppuli, salainen kotinimi Peppuli (Teksti 205)
- (112) **Komeet on luut** ♡ ~Helmikeijun tytöt (Teksti 206)

Esimerkissä 111 Reppuli-kissa on julkaissut kuvan, jossa se makaa korissa häntä hiukan pilkistäen korista. Toimintaansa kissa kuvailee sanoin: *meikämandoliini kruisailee luu pihalla*. Reppuli saa pian kehuja *komeista luistaan* Helmeikeijun tytöiltä, joka pitää sisäl- lään usean naiskissan ryhmän.

- (113) *Kiitos lady ystäväni, **ihailen niin kovin upeaa olemustasi, t. Taavi:))***
(Teksti 170)

Esimerkissä 113 Taavi-kissa on taas saanut Lady Neneltä syntymäpäiväonnittelut ja vas- taa onnitteluun kiitoksin ja kehuja Lady Nenèn *kovin upeaa olemusta*.

- (114) *Hyvää yötä kaverit* ♡ ~Aurinkokuningas Jack (Teksti 256)
- (115) *Öitä **komistus*** 🤪 ~ Luna (Teksti 259)
- (116) *Kauniita unia **kaunotar*** ♡ ~AK (Teksti 260)

Esimerkeissä 114–116 on vastavuoroinen kohteliaisuusketju, jossa Jack-kissan hyvän yön toivotus poikii kehun toiselta kissalta. Luna-kissa kutsuu Jackia *komistukseksi* ja saa itsekin kehuja palkaksi, kun Jack-kissa kutsuu Lunaa *kaunottareksi*. Tässä tapauksessa kissojen viestit muistuttavat erityisen paljon Georgakopoloun tutkimuksen säännönmu- kaista viestintää, jossa mainittiin kuvan julkaisijan vastaavan usein kehuviin komment- teihin vastavuoroisella kehulla. Esimerkkien kissat käyttävät myös sydänhymiöitä sekä suukottavia hymiöitä vertailukohteenä olevan tutkimuksen mukaisesti. Aineistoni kissat julkaisevat kuvia itsestään ja kehuvat toistensa kuvia samalla tavalla. Tämä tukee omalta osaltaan kissojen inhimillistä toimijuutta.

Kissojen somettajadiskurssiin kuuluvat myös kissojen lisäämät kuvat itsestään, jotka poi- kivat usein muiden kissojen kommentteja. Tämän osion tueksi olisi ollut hienoa saada myös kuvat, jotta lukijalle olisi tullut selkeämpi käsitys siitä, mihin viestit viittaavat. Tein kuitenkin tutkielman alussa päätöksen pitää tutkielman fokuksen tekstissä enkä pyytänyt Facebook-ryhmän jäseniltä lupaa käyttää kuvia osana aineistoa. Pyrin kuitenkin sanalli- sesti kuvailemaan kuvien sisältöä riittävästi, jotta osio on mielekäs kuvia näkemättömille lukijoille.

- (117) *Moi mä oon Pulla. Ja **mä oon vähän pöhhö**.* (Teksti 23)
- (118) *Terve Pulla! **Me näköjään tykätään samoista pöhhöistä jutuista.*** *t.Jaffa* (Teksti 24)
- (119) *Hei vain toveri Jaffa* ***jatketaan samaan malliin!** Palvelijat tuntuu tykkäävän...* (Teksti 25)
- (120) *Moi! Mä oon Eetu ja **näköjään yhtä pöhhö kuin sinäkin*** (Teksti 28)

Pulla-kissa poseeraa esimerkissä 117 päältä täytettävän pyykinpesukoneen sisällä katsoen suoraan kameraan. Hän luonnehtii itseään *pöhhöksi* viitaten kummalliseen ajanviettopaik- kaansa. Pulla-kissa saa muiden kissojen ymmärrystä osakseen, kun esimerkissä 118 Jaffa- kissa kertoo *tykkäävänsä samoista pöhhöistä jutuista*. Viestiin on liitetty myös kuva, jossa Jaffa-kissa on sivusta täytettävän pyykinpesukoneen sisässä ja katsoo kameraan. Jaffa- kissa kannustaa kaksikkoa *jatkamaan samaan malliin*. Myös esimerkin 120 Eetu-kissa osallistuu keskusteluun kuvalla, jossa se makaa uunin sisällä kyljellään uuniluukun ol- lessa avonaisena. Eetu kommentoi olevansa *yhtä pöhhö kuin sinäkin* eli Pulla-kissa.

Pulla-kissa kertoo tarinan kuvansa avulla, ja se muistuttaa sisällöltään perinteistä päivitystä. Se kertoo kissan päivästä ja on humoristinen saaden muut käyttäjät kommentoimaan julkaisua.

Kissat julkaisevat kuvia myös saadakseen kommentteja ulkonäöstään. Esimerkeissä 121 ja 122 kaksi kissaa julkaisevat kuvat itsestään ja aloittavat samalla keskustelut, jotka liittyvät ulkonäköön.

(121) *Oonkohan nyt tarpeeksi söpö* 😊? (Teksti 40)

(122) *"Mä oon niin kauheen ihanan söpö, peritty äipältä!" T. Vilma* 😊 😊
😊 😊 (Teksti 194)

Esimerkin 121 kissa on julkaissut itsestään kuvan, ja kysyy muilta ryhmäläisiltä *oonkohan nyt tarpeeksi söpö*. Vilma-kissa taas käyttää suorempaa lähestymistapaa ja kirjoittaa suoraan kuvansa yhteyteen *mä oon niin kauheen ihanan söpö*. Kissojen inhimillinen rooli rakentuu kissojen tiedostaessa ulkonäkönsä. Facebookista ne saavat positiivista vahvistusta ulkonäöllensä. Kissat käyttävät sosiaalista mediaa monipuolisesti hyväkseen viestiäkseen ystäviensä kanssa, jakaakseen omia kuulumisiaan sekä saadakseen muiden hyväksyntää.

6.7. Kissan muu inhimillinen toiminta

Tutkielman edetessä on muodostunut luontevasti useita aiemmin läpikäytyjä diskursseja. Näiden kiinteästi toisiinsa kuuluvien viestiryhmien lisäksi aineistossa on yksittäisiä todella mielenkiintoisia viestejä tai lyhyitä viestiketjuja. Nämä tutkielman analyysin kannalta olennaiset, mutta irralliset, tekstit on koottu tähän alalukuun. Ensimmäisessä esimerkissä 123 kissa on kirjoittanut Facebook-päivityksensä yhteyteen Unto Monosen sanoittaman iskelmäkappaleen säkeistön.

(123) *Alkaa olla kynttiläiltojen aika
Hyvää viikonloppua ystävät! ~ Lady Nene
Katson iltaan*

*Tummaan siltaan
 Tuota mietin jälleen
 Onni mainen
 Toisenlainen
 Myös kai olla vois
 (Unto Mononen) (Teksti 214)*

Esimerkin viesti on kissan tekemä Facebook-päivitys. Se eroaa kuitenkin selkeästi edellisen alaluvun viesteissä, joissa kissojen toiminta liittyy kiinteämmin sosiaalisen median käyttöön ja sen kautta viestimiseen. Tässä tapauksessa kissan inhimillinen rooli rakentuu valitun sanoituksen kautta, jonka kissa jakaa ystävilleen. Se on valinnut juuri tietynlaisen kappaleen, jonka säkeistön se liittää osaksi viikonlopun toivotusta. Kappaleen aihe liittyy kissan elämään, koska kissa kertoo olevan *kynttiläiltojen aika*. Kappaleen sanat jatkavat ehkä kissan ajatuksia. Kokonaisuutena päivitys on tarkasti suunniteltu kokonaisuus, joka erottuu selkeästi muista viesteistä.

Kappaleiden siteerauksen lisäksi kissat antavat oman panoksensa populaarikulttuurin kehittämiseen. Rory ja Haru ovat sanoittaneet itse uudelleen Dingon kappaleen *Perjantai* esimerkissä 124. Dingo on vuonna 1982 perustettu suomalainen yhtye, jonka tunnetuimpia kappaleita ovat muun muassa Levoton tuhkimo ja Autiotalo (<http://www.dingomania.fi/historia/>). Esimerkin alla ovat myös alkuperäiset sanat kappaleeseen, jotta on helpompi hahmottaa kissojen sanoitustyön tulos.

(124) *Kattien oma versio Dingon kappaleesta: Perjantai*

 Taivuu nakki hampaissa *Joita nautin piilossa sängyn alla*
 Ähkynä niin kuin sinäkin *Yksin tätä mahaa kasvatin*
 Raapimapuun juurella *Hullun paperit likaisen pyllyni alla*
 En tottele nimeäni *Muistan vain joku vei minun silakkani*

 Perjantai!
 Nämä nau-ut on kaikuja olkkarista *Kukaan kuule vain ei*
sieltä makkarista *Perjantai* *Täällä turhaan herkuja mä*
kaivelen *Silti sinua aina odottaen*
 Perjantai!
  Rory&Haru (Teksti 97)

Dingo: *Perjantai* (1993)

Taittuu teräs hampaissa, Joita hioin autiolla saarella, Yksin niin kuin sinäkin, Yksin tätä saarta asutin, Kookospuun juurella, Hullun paperit risaisessa taskussa, En muista nimeäni, Muistan vain, Joku särki sydämeni, Perjantai, Nämä laulut on kaikuja saarelta, Kukaan kuule vain ei vastarannalta, Perjantai, Täällä päivästä toiseen vanhenen, Silti sinua aina odottaen, Perjantai

Sanoituksissa yksinäinen sydämensä särkeneen hahmon tilalle on kirjoitettu kissa, jonka elämä pyörii laulun sanoituksissa paljon ruoan ympärillä. Kappaleen alkuperäisistä sanoituksista suurin osa on muokattu kissojen elämää kuvaavaksi. Uusissa sanoituksissa kissa esimerkiksi muistaa *jonkun vieneen sen silakan* alkuperäisen sydämisen särkemisen sijaan. Uusitun kappaleen kertoja on toimiltaan eläimellinen ja se kertoo monipuolisesti kissan toimista. Uusi kertoja esimerkiksi toteaa, ettei se *tottele nimeään*. Uudet laulun sanoitukset tuovat mieleen Karviselle tyypillisiä piirteitä. Sekin keskittyy paljon ruuan miettimiseen eikä tottele nimeään.

Kissat kuvaavat kissamaista toimijuutta monisanaisesti, mutta niiden julkaistessa uudet sanoitukset sosiaaliseen mediaan, ne toimivat inhimillisesti. Ne puhuttelevat yleisöään, joka koostuu kissoista ja kissojen omistajista. Uudet sanoitukset ovat humoristisia, koska ne kertovat osuvasti kissan ja ehkä kissanomistajankin arjesta. Huumori onkin mitoitettu hyvin yleisöä varten. Seuraavassa esimerkissä 125 Aatu, Muusa ja Ruusu ideoivat uutta sisältöä televisioon.

(125) "Ootteko kuullu siitä 'vaimot vaihtoon' ohjelmasta??
Me ollaan mietitty tarkasti ja pitkään, ja todettu et voitais pistää pys-
tyyn 'mammat vaihtoon'... 🤔😏"
~ Aatu, Muusa & Ruusu (Teksti 210)

Hallitsijadiskurssia myötäillen tässäkin tekstissä kissat kritisoivat omistajiaan. Ne hakevat vastakaikua havainnolleen Facebook-ryhmästä. Olen erottanut tämän viestin hallitsijadiskurssista erilleen kissojen televisio-ohjelmiin liittyvän tietämyksen ja uuden formaatin ideoimisen takia. Kissat osoittavat olevansa tietoisia television tarjonnasta mainitessaan *'vaimot vaihtoon' ohjelman*, jonka lisäksi ne tarjoavat uuden idean omistajiensa vaihtamisesta. Ehdotuksen tueksi ne pohtivat toteuttavansa ohjelmaformaatin itse. Tällainen luova ja aktiivinen toiminta erottaa tekstin esimerkiksi harrastajadiskurssin viestistä, jossa

yksi aineiston kissa katsoo televisiota. Esimerkin teksti on kirjoitettu leikkisästi vitsaillen. Tekstin huumori on hyvin kontekstisidonnaista, eikä sama teksti hauskuuttaisi välttämättä ryhmässä, jossa kissojen hallitsijadiskurssi olisi tuntematon.

Esimerkin 126 tekstissä kissalla on myös inhimillistä tietämystä, joka poikkeaa muusta aineistosta.

- (126)   *"Syyttäjän todiste A - kuva rikospaikalta"*
               "Miten syytetty vastaa?"
               "Syytön- minut on lavastettu&huumattu ja kuva on selvästi väärennös" -Taika- (Teksti 150)

Esimerkin teksti on kuvateksti kuvan yhteydessä, jossa kissa makaa lattialla kynsityn talouspaperirullan vierellä. Kissa käy dialogia omistajansa kanssa, joka on ottanut kuvan tilanteesta. Dialogissa omistajasta käytetään nimitystä *syyttäjä* ja kissasta *syytetty*. Kissan ja omistajan välinen keskustelu on muodoltaan poikkeuksellinen ja muistuttaa virallista syytteenlukutilaisuutta. Tavallisesta, kissan eläimellisesti käytöksestä kertovasta tilanteesta on luotu sanavalinnoilla ja rakenteella virallinen ja vakava.

Kissa vastaa dialogissa olevansa *syytön* tapahtuneeseen. Se jatkaa kertoen tilanteen olevan *lavastettu* sekä otetun kuvan olevan *selvästi väärennös*. Arkisen tilanteen kuvaaminen poikkeuksellisella tavalla nostaa viestin osaksi tätä alalukua. Kissan käyttämät sanavalinnat osoittavat kissan olevan tietoinen oikeusjärjestelmän toimintatavasta. Kärjistetty tilanteen kuvaaminen on myös keino välittää huumoria muille ryhmän jäsenille. Toinen aineiston kissa toimii inhimillisesti esimerkissä 127, jossa se pohdiskelee minuuttaan.

- (127)   *Heippa taas ystävät!*
               Tuo ukko laittaa minusta aina jotain kummallisia kuvia, joissa näytän ties miltä. Tahdoin, että kerrankin laitetaan minusta ihan arkinen, tavallinen kuva, jossa olen ihan oma itseni. Juuri sellaisena kuin tavallisesti ja oikeasti olen. ~ Lady Nenè (Teksti 161)

Lady Nenè ottaa esille esimerkissä 127 siitä Facebookiin ladattujen valokuvien onnistuneisuuden. Kissan omistaja on ladannut kissasta kuvia, joita kissa kuvaa *kummallisiksi*. Tämän jälkeen kissa esittää toivomuksen, että siitä julkaistaisiin kuva, joka on *ihan arkinen ja tavallinen kuva, jossa se on ihan oma itsensä*. Esimerkin teksti mukailee tyyliään

hallitsijadiskurssia, jossa kissat toistuvasti vähättelevät omistajiensa tekemisiä tai esittävät tarkkoja vaatimuksia. Tässä tekstissä kissa kuitenkin poikkeuksellisella tavalla pohtii omaa minuuttaan valokuvien kautta. Se tiedostaa, millaiset kuvat ovat *kummallisia*, ja tahtoisesti esiintyä Facebookissa enemmän omana itsenään.

Oman ulkonäkönsä tiedostaminen on ollut osa jo somettajadiskurssia, kun kissat pyytävät palautetta ulkomuodostaan muilta kissoilta, sekä vastaavasti kommentoivat toisten ulkomuotoa kehuja. Tämän tekstin kissa pohtii ulkoisten seikkojen lisäksi sitä, miten valokuva kuvaa sen sisintä.

Seuraavassa neljän tekstin esimerkkiketjussa kaksi kissaa käy keskustelua mielekkästä tekemisestä sekä suhtautumisestaan kissanpentuihin.

(128) *Ei ole mitään tekemistä!- Jedi Lihavisto* (Teksti 139)

(129) *Voi Jedi! Mä lähetän tän pikkuipanan teille hoitoon..* 🐾~AK (Teksti 140)

(130) *Kiitos, mutta ei kiitos. Inhoan pentuja. JL* (Teksti 141)

(131) *I feel you..* ~AK (Teksti 142)

Jedi Lihavisto avautuu Facebook-ryhmään valitellen tekemisen puutetta. Kissa saa pian ehdotuksen toiselta kissalta, Aurinkokuninkaalta, joka tarjoaa *pikkuipanan*, eli kissanpennun, hoidettavaksi. Tarjous ei kuitenkaan miellytä tylsistynyttä kissaa, joka kertoo *inhoavansa pentuja*. Dialogi loppuu toisen kissan ymmärtävään lausahdukseen *I feel you*.

Kissojen toiminta on inhimillistä monella tavalla, eikä se kuulu selkeästi mihinkään edellä esitetyistä diskursseista. Kissoille on tyypillistä viettää paljon aikaa nukkuen sekä tarkkaillen ympäristöään. Aineiston kissan kokema tylsyys, tekee siitä inhimillisen toimijan, joka kaipaa jonkinlaista tekemistä päiväänsä. Toisen kissan ehdottama kissanpennun hoitoon ottaminen tukee tällaista toimijuutta, koska kissanpennun hoitoon tuominen poikkeaa eläimellisestä toimijuudesta.

Kissojen inhimillinen toimijuus rakentuu myös sillä tavalla, että kissat vitsailevat kissanpennun hoitoon tuomisella. Hoitopentuja tarjonnut kissa tekee tarjouksen tietäen, ettei se

todennäköisesti toteudu tai ratkaise ensimmäisen Jedi Lihaviston tekemisen puutetta. Molemmat kissat jakavat mielipiteensä kissanpennuista julkisesti sosiaalisessa mediassa huumorin kautta ja rakentavat leikillisen dialogin, joka päättyy painokkaaseen lausahdukseen *I feel you*. Kissojen vitsailu ja rupattelu muistuttaa paljon ihmisten välistä huulen heittoa.

Flirttailevat viestit ovat yksi osa kissojen inhimillistä toimintaa. Somettajadiskurssissa on käyty aiemmin läpi kissojen kehuvan toistensa kuvia. Tämä toiminta liittyy kiinteämmin kohteliaisuuteen ja sosiaalisen median käytäntöihin. Näiden kehuvienviestien lisäksi aiheistosta nousi esille kaksi suoremmin flirttailevaa viestiä, joiden sävy on suurempi kuin somettajadiskurssin teksteissä. Esimerkeissä 132 ja 133 yksi kissa jakaa treffailukokemuksiaan ja toinen kehuu vuolaasti naiskissojen kuvaa.

- (132)   **"Tiüttekö...**
Ku oon huhuillu tyttöjä koko päivän... Eikä niitä oo koko planeetalla.
:I "
 ~ Aatu (Teksti 103)
- (133)   ***Harittaako mun silmät*** 🙄 ***Kolme ihanaa kaunotarta*** 😍 😍 😍 ~
Ozzy
 🙄 (Teksti 147)

Aatu-kissalla on huonoa onnea suhdemarkkinoilla. Se on *huhuillut tyttöjä koko päivän* mutta ei ole silti löytänyt seuraa. Aatu etsii muilta Facebook-ryhmäläisiltä vertaistukea tai apua pulmaansa. Kissan epätoivaisuus rakkausmarkkinoilla näkyy myös sanavalinnoissa, kun Aatu ei usko tyttöjä olevan *koko planeetalla*. Kissa kuvaa tilannettaan kärjistäen muistuttaen romanttisen tarinan hahmoa. Päivityksen yhteydessä on myös kuva, jossa Aatu-kissa makaa tuijottaen kameran ohi neutraalilla ilmeellä. Päivitys on humoristinen, koska kissan yritys huhuilla tyttöjä on kestänyt vain päivän, jonka jälkeen kissa on päätelty, ettei tyttöjä ole olemassa.

Ozzy-kissa taas esimerkissä 133 flirttailee tyttökissojen kanssa kommentoimalla niiden kuvaa sanoin: *Harittaako mun silmät. Kolme ihanaa kaunotarta*. Kissa liittää kommenttiin vielä useita sydänsilmäisiä hymiöitä ja yhden lentosuukkohymion. Viesti eroaa tavallisista kehuviesteistä, koska viestissä kissa käyttää painokkaampia ilmaisuja kuten *harit-*

taako mun silmät, mikä korostaa flirttailevaa toimintaa. Viimeisenä osiona tässä alaluvussa on kaksi pohdiskelevaa viestiä, joissa kissat suhtautuvat elämään filosofisesti ja seesteisesti esimerkeissä 134 ja 135.

- (134) *Jaahas.. lähteäkökö vai ei... siinäpä pulma* 😊🤔
mietiskelee Onni 🏠👤 (Teksti 146)
- (135) *"Eilen oli nii rankka päivä et tänään en tee mitää! Paitsi nautin rapsutuksia."* ❤️<3"~Aatu (Teksti 86)

Onni-kissa on esimerkissä 134 pohtimassa *lähteäkökö vai ei*. Kissa makaa tekstin yhteydessä olevassa kuvassa mahallaan lattialla valjaat päällään. Teksti viittaa siis todennäköisesti ulos lähtemiseen. Kissa itse toteaa pohdinnan aiheen olevan *pulma*. Kissan lausahduksessa on viittaus Shakespearen Hamlet-näytelmään, jossa monologi alkaa sanoin: Ol-lakko vaiko eikö, siinä pulma (Shakespeare 1600, 2019: 128). Shakespearen lainaaminen arkisessa toiminnassa rakentaa kissan inhimillisyyttä. Tämän lisäksi kissa pohtii omaa toimintaansa tietoisesti.

Esimerkissä 135 Aatu-kissa puolestaan toteaa eilisen päivän olleen niin rankka, ettei se *tänään tee enää mitään*. Teksti sivuaa työdiskurssia sanastollisesti kissan kuvaillessa eilistä päivää *rankaksi*, mutta eroaa kuitenkin muutoin diskurssista, koska kissa päättää ottaa rennosti eikä se kuvaile tarkemmin, mistä eilisen päivän rankkuus aiheutui. Teksti on kuitenkin maininnan arvoinen, koska kissa päättää tietoisesti laiskotella, mikä tekee sen toiminnasta inhimillistä.

6.8. Kissa murteen puhujana

Viimeisessä analyysiluvussa käyn läpi kissojen käyttämää murretta. Tarkoitukseni ei ole tehdä kattavaa murreanalyysiä, vaan hahmottaa, millaisissa tilanteissa kissat käyttävät murretta ja kuinka paljon. Esittelen viestejä, joissa murteita käytetään ja tutkin lyhyesti, millaisia seikkoja ja syitä murteen käyttöön voi liittyä. Murteelliset ilmaukset voivat olla esimerkiksi tapa luoda huumoria tai korostaa kotiseutua. Vaikka suurin osa aineiston viesteistä on kirjoitettu melko yleiskielisesti, nousee esille muutamia mielenkiintoisia esimerkkitekstejä.

Ensimmäiseksi käyn läpi kissojen käyttämiä persoonapronomineja, joista olen koonnut kuvion 2. Valitsin *minä*-pronominin variaation kuvattavaksi, koska siitä sai aineiston laajuuteen nähden kohtuullisen määrän variantteja ja pronominin variaatio kuvastaa mielestäni melko hyvin koko aineiston murteellisuutta.

KUVIO 2. Yksikön ensimmäisen persoonapronominin variaatio aineistossa.

Kuviosta käy ilmi, että noin kolmasosa aineiston yksikön ensimmäisen persoonan varianteista on yleiskielinen *minä*. Vielä suurempi ryhmä on kuitenkin *mä*-variantti, joka kattaa puolet pronomineista. Muut variantit muodostavat selkeästi pienemmät ryhmät. *Mää*-pronominia esiintyy aineistossa viisi kertaa, *mie*-pronominia neljä kertaa ja *meikämandoliini*-pronominia kaksi kertaa. Jos samassa tekstissä käytetään samaa pronominia useasti, olen laskenut sen mukaan vain kerran.

Pienemmät varianttiryhvät *mää*, *mie* ja *meikämandoliini* kattavat yhdessä vain noin kuudesosan kuviosta. Yleiskielinen *minä* ja neutraali *mä* taas ovat useasti käytettyjä aineistossa. Nämä tulokset kuvaavat mielestäni hyvin aineiston murteellisuutta. Suurin osa aineiston viesteistä on kirjoitettu melko yleiskielisesti sisältäen kuitenkin joitakin yleisiä nykypuhekielenpiirteitä. Kuvion varianttien yhteenlaskettu määrä 64 jää melko pieneksi, koska suurimmassa osassa aineiston teksteissä kissat jättävät pronominin kokonaan pois ja käyttävät tekijän ilmaisuun vain persoonamuotoista verbiä. Näin kissa tekee muun muassa esimerkissä 136.

- (136) *Yövillejä **harrastankin** yleensä, kun silloin palvelija ei jaksa nousta katsomaan, mitä kaikkea **keksin** tuhota! ☹️ (Teksti 31)*

Minä-varianttia käytetään aineistossa usein korostamaan tekijän eli kissan toimintaa. Esimerkeissä 137–140 kissat kertovat omista toimistaan tai miksi toiminta on epäonnistunut.

- (137) ***Minä** tapoin vessapaperirullan **KOKONAAN**, enkä saanut mitään arvostustasiitä! ☹️ t. Tritoni (Teksti 88)*
- (138) ***Minä** tahdon tuon kurren!!! (Teksti 231)*
- (139) *”No nyt se palvelija on hurahtanut kutomaan **enkö minä päässyt** nyt syliin enkä viereen, kun koitin pureskella niitä puikkoja ja lankaa. Yhtään ei arvostettu apuani.” ~Sisu (Teksti 182)*
- (140) *”Ihan snadisti ärsyttää että **minä en mahdu** tähän pahvilaatikkoon, mutta pikkunilkki mahtuu sinne.” ~ Romeo (Teksti 19)*

Esimerkissä 137 *minä*-pronomini esiintyy virkkeessä, jossa kissa kuvailee tekemisiään ja korostaa toimintansa merkittävyyttä. Tritoni-kissa korostaa *tappaneensa vessapaperirullan KOKONAAN*. Esimerkin 138 kissa puolestaan kertoo *tahtovansa tuon kurren* käyttäen *minä*-pronominia.

Sisu-kissa puolestaan käyttää *minä*-varianttia kertoessaan epäonnistuneesta yrityksestään päästä palvelijansa syliin. Kissan sijaan palvelijan sylissä on kudin, mistä kissa ei ole mielissään. Myös Romeo-kissa ilmaisee ärtymystään, koska *pikkunilkki* mahtuu pahvilaatikkoon, johon kissa itse ei mahdu. *Minä*-variantti esiintyy aineistossa useimmiten tilanteissa, joissa kissa korostaa itse omaa toimintaansa ja tahtoo sille ehkä lisää huomiota. Muut *minä*-variantin sisältävät tekstit mukailevat pääosin tätä kaavaa. Osa teksteistä on neutraalimpia ja niissä *minä*-variantti sopii muun yleiskielisen tekstin joukkoon. Tämän lisäksi *minä*-varianttia käytetään mielestäni mielenkiintoisessa tilanteessa esimerkissä 141.

- (141) *Hei, **minä** olen Eemeli **Oulusta**, täytän tammikuussa 3 vuotta ja painoa on minulle kertynyt 5,9 kiloa 😸 (Teksti 34)*

Vaikka esimerkin 141 kissa kertoo olevansa oululainen, se valitsee olla käyttämättä *mää*-pronominia kertoessaan tulevasta syntymäpäivästään. Muutamassa muussa tämän alaluvun esimerkissä kissojen mainitessa kotipaikkansa, ne käyttävät myös joitain murteellisia ilmauksia kuten *myö*-pronominia. Murteellisen persoonapronominin käyttöön liittyy joskus kotipaikkakuntansa esilletuominen, mutta useimmiten aineistossa käytetään yleiskielisiä ilmaisuja kotipaikkakunnasta riippumatta.

Aineistossa eniten käytetty variantti on *mä*-pronomini. Mantilan (2004) mukaan *mä*-pronomini kuuluu yleisiin ja neutraaleihin nykypuhekielen piirteisiin, joskin hiukan varauksemmin kuin muut piirteet. Näillä nykypuhekielen piirteillä ei ole havaittu olevan suurta variaatiota eri ikäryhmien tai sukupuoliryhmien sisällä. Ryhmään kuuluvat piirteet ovat tunnettuja koko maassa alueellisesti ja sosiaalisesti. Muita tällaisia piirteitä ovat muun muassa *i:n* loppuheitto (*kaks, hyppäs*), passiivimuodon käyttö monikon ensimmäisen persoonan funktiossa (*me tehdään*) ja *i*-loppuisen diftongin jälkikomponentin kato (*punanen, sellanen*) (Mantila 2004: 325–326.) Aineistossani näitä piirteitä esiintyy melko runsaasti, muutoin yleiskielisen tekstin lomassa.

- (142) *Moi **mä** oon Pulla. Ja mä oon vähän pötkö.* (Teksti 23)
- (143) *Täällä **mä** istun **suosikkikivelläni** mutta hiiriä tai paisteja ei näy, onneksi sisältä kumminkin löytyi kärpänen 😊 T: Dani* (Teksti 47)
- (144) *En **mä** mitään täällä **laatikossa** tehny 🐾-Snow ❤️* (Teksti 66)

Esimerkissä 142 *mä*-varianttia käytetään tervehdyksen jälkeen, ja sitä seuraa kissan nimi *Pulla*. Esimerkeissä 143 ja 144 taas variantin jälkeen kuvataan kissan tekemisiä, ja niissä molemmissa kissa on rajatussa tilassa *suosikkikivellä* tai *laatikossa*. Kaikissa kolmessa esimerkissä tekstien lisänä on kuva, joka selventää tilannetta. Seuraavissa kahdessa esimerkissä *mä*-variantin sisältävissä teksteissä on myös neutraaleja puhekielen piirteitä.

- (145) *Moi! Mä oon Nuutti ja mä sain **kauheen** huomionhakupuuskan ja koska en saanu heti **huomioo**, suutuin äipän maalaukselle ja pamautin sitä arvostelevasti tassulla. Jos joku **olis** etukäteen varottanu että **semmosta** joutuu pyykille niin en **olis** kyllä tehny. Ei lähteny kaikki väri tasusta. Siitä piti leikata karvojakin pois. Voi häpeä. Äiti vaan nauraa että olinko MUSTAsukkainen, hehheh, ei naurata* (Teksti 275)

- (146) *Uskokaa tai älkää, mut toi elävä osa tosta kasvista **meinas huitasta** mua. **Mä** näytin sille mun vasenta koukkua.* 🐾🐾 (Teksti 176)

Esimerkeissä 145 ja 146 esiintyy aiemmin esitettyjä yleisiä puhekielen piirteitä kuten i:n loppuheittoa (*olis, meinas*) ja i-loppuisen diftongin jälkikomponentin katoa (*semmostesta*). Tämän lisäksi esimerkissä 145 on yleistyvän puheenkielen piirre, jälkitavujen A-loppuisten vokaaliyhtymien monoftongiutuminen (*kauheen*). Muita tällaisia piirteitä ovat muun muassa A:n loppuheitto (täst paikast), kato t:n heikon asteen vastineena (kahen, oottaa) ja tt:n käyttö ts:yhtymän vastineena (kattoo, mettä). Edellä mainitut piirteet ovat nopeassa ekspansiovaiheessa, ja ne valtaavat alaa maantieteellisesti sekä sosiaalisesti. (Mantila 2004: 326–327.) *Mä*-varianttia käytetään aineistossa myös kissojen puhuessa toisista kissoista ja korostaessaan omaa toimintaansa.

- (147) *"Miksi Pörrö menit sinne? Onko siellä hyviä leluja?
Miksi sähiset mulle? 🐾 Enkö **mä** saa tulla kans?" ~Ruusu* (Teksti 65)
- (148) *Mamma, veljet huijasivat sua! Oikeasti **MÄ** siivosin ihan yksin niin että missä MUN namit on?!?! (Teksti 101)*

Esimerkissä 147 Ruusu-kissa puhuu Pörrö-kissalle ja käyttää itsestään *mä*-pronominia. Esimerkissä 148 kissa kertoo oman puolensa omistajalleen siivoukseen liittyen. Se kumoaa veljiensä väitteet ja korostaa itse siivonneensa.

Mä-variantin yhteydessä käytetty kieli on aineistossa useimmiten yleiskielistä, minkä lisäksi viesteissä käytetään yleisiä tai yleistyviä puhekielen piirteitä. *Mä*-variantin sisältäneistä viesteistä ei voi päätellä kirjoittajien asuinpaikkaa tai muuta tietoa kirjoittajista. Tällaiset viestit kuvastavat hyvin valtaosaa aineiston viesteistä. Seuraavaa varianttia *mää* esiintyy aineistossa huomattavasti vähemmän kuin kahta edeltävää varianttia, yhteensä viisi kertaa. Näissä teksteissä esiintyy muitakin murrepiirteitä, jotka käyn läpi seuraavissa esimerkeissä 149–150.

- (149) *Mun mamma on surullinen kun **se** kuulemma saattaa tänään toisen meillä asuvan suomenhepan sateenkaarilaitumelle. Sain **mää sen kuitenki** nauramaan kun tungin **itteni tämmöseen** uuteen pesälaatikkoon* 🐾🐾 ~Ruuneperi (Teksti 186)
- (150) *Heippa Wilho- veli. **Voitaksää yleens ne teiän** ulkopainit? **Mää yleens** voitan. -Helmi
Eipäs ku **mää**. —Hellä* 🐾 (Teksti 14)

Esimerkissä 149 Ruuneperin *mää*-variantin käyttöön yhdistyy tt:n käyttö (*itteni*) ts-yhtymän vastineena. Tämän lisäksi tekstissä on yleisiä puhekielen piirteitä (*se, tämmöseen, kuitenkin*). Wilhon ja Hellän lyhyessä dialogissa esimerkissä 150 esiintyy myös kato t:n heikon asteen vastineena sekä Oulun seudun murteelle tunnusomainen ilmaisu *voitaksää*. Tekstissä esiintyy myös sanan loppuheittoa (*yleens*). *Mää*-variantin sisältäneissä viesteissä oli yllättävän vähän muita murteellisia piirteitä. Esiintyvät piirteet kuuluvat lähes kokonaan yleisiin tai yleistyviin puhekielen piirteisiin. Samankaltaisia tuloksia saadaan myös *mie*-variantin kanssa, jota käytetään aineistossa neljä kertaa. Käyn ne läpi seuraavaksi esimerkeissä 150–153.

- (150) Hyvää huomenta 🐱🐱 *Kattokaapa* ku *mie* kukan nappasin äitille aamulenkiltä 🌻🌻 Eikka (Teksti 272)
- (151) Huomenta. *Mie* katselen täältä valtakuntaani 🍷🐱🐱🐱 *Ada, The Queen 🐱🐱🐱 (Teksti 16)
- (152) *Mie* oon ”tarkkana kuin porkkana” ja kerron jos muuttolintu lentää ohi 🐱🐱🐱🐱🐱🐱🐱-Wilho- 🐱🐱 (näyttääköhän ne millaisilta 🐱🐱🐱🐱🐱🐱🐱 9299 (Teksti 91)
- (153) *Myö luultiin* että *päästään* takaisin *Saimaan saareen*, *ku meijät* kuljetusboxiin laitettiin... *mut* katin viikset... *meijät* vietiin sellaiseen paikkaan jossa *hais* oudolle ja jotain ihme otuksia (kuulemma koiria) pyöri ympäri outoa tilaa... No sitten *meijät* kutsuttiin ihan nimeltä avoimesta ovesta sisälle ja laitettiin *meijät* pöydälle ja vaakaan. *Mie* painoin 4.55 kg ja Jorkka 6.73kg.. Siellä oli aikasta mukava ja nättikin tyttö joka tutki *meijät* ja antoi rokotteen niskaan.. kaikki meni hyvin ja nyt hyvitykseksi *saatiin* voissa haudutettua seitä ja luomu kuohukermaa 😊😊. Terv. Eikka (Teksti 265)

Teksteissä, joissa käytetään *mie*-vastinetta, esiintyy melko vähän muita murteellisuuksia. Esimerkissä 150 Eikka-kissa käyttää ts-yhtymän vastineena tt:tä (*kattokaapa*). Seuraavan kahden esimerkin 151 ja 152 tekstit ovat yleiskielisiä.

Vasta neljännessä esimerkissä 153 Eikka-kissa kertoo matkastaan pitemmän selostuksen ja sen tekstissä on jo enemmän murteellisia piirteitä, joista voi väljästi päätellä kirjoittajan kotiseutua. Tekstissä esiintyy toistuvasti passiivia monikon ensimmäisen persoonan funktiossa (*päästään*, *saatiin*) ja kerran i:n loppuheitto (*hais*). Nämä piirteet ovat yleisiä puhekielen piirteitä ja yleisiä ympäri Suomea. Tämän lisäksi tekstissä käytetään t:n heikon asteen vastineena j:tä (*meijät*) ja monikon ensimmäisen persoonan vastineena *myö*:tä.

Molemmat ovat itäisille murteille tyypillisiä piirteitä, joista ei voi päätellä kotipaikkaa vielä kovin tarkasti. Tämän lisäksi Eikka kuitenkin mainitsee pääsevänsä takaisin *Saimaan saareen*, mikä tukee käytettyä murretta. Tässä tekstissä murre tukee esille tullutta kotiseutua.

Perinteisempien varianttien lisäksi aineistossa käytetään kaksi kertaa *meikämandoliini*-varianttia. Toinen teksteissä käydään läpi seuraavassa esimerkissä 154.

- (154) *Hejsan! Se on perjantai, kun meikämandoliini kruisailee luu pihalla!*
- Reppuli, salainen kotinimi Peppuli (Teksti 205)

Reppuli-kissa käyttää tekstissään yleiskieltä sekä kohosteisia sanavalintoja. Se muun muassa *kruisailee luu pihalla* ja aloittaa tekstinsä ruotsiksi huudahduksella *Hejsan!* Tekstin sävy on kevyt ja leikkisä, ja kissa ilmaisee hyväntuulisuuttaan, koska on perjantai.

Tarkastelemalla aineistossa käytettyjä ensimmäisen persoonan pronomineja olen saanut esitettyä aineiston murteellisuutta ja puhekielisyyttä kokonaisuutena. Suurimmassa osassa teksteissä käytetään vain yksittäisiä ja yleisiä puhekielen piirteitä, ja vain harvoista teksteistä voi tehdä päätelmiä kirjoittajan kotiseudusta. Murteelliset ilmaisut ovat melko pieni osa aineistosta, ja usein vain muutamat puhekielisyydet esiintyvät tekstissä. Tämän lisäksi aineistossa on muutama teksti, joissa kirjoittaja on käyttänyt murretta rohkeammin ja tarkoituksenmukaisemmin tai korostaakseen ympäristöään. Kolmessa seuraavassa esimerkissä 155–157 esittelen tällaisia tekstejä.

- (155) *Terkuja Kuopijon matkalta, ollaan menossa kalaryssäykseen. Terv. Hector Hurja-Hemmo* (Teksti 253)

Hector-kissa on matkalla Kuopiossa järjestettävälle Kalaryssäys-kalamarkkinoille. Kissa käyttää Kuopiosta termiä *Kuopijon*. Kissa käyttää paikallista murretta kertoessaan terveisiä muille Facebook-käyttäjille. Seuraavassa esimerkissä 156 kissa ja omistaja käyvät dialogia savolaismurteella.

- (156) -Haru: Ka huomenta! 🤔👉 Ja minkäköhän laesta kahveeta laetetaan tulemaan?...**Suapko** laettoo tummoo vae sitä vualeeta? 🤔👉
-Marko: No voe kyllä tokkiisa ei! 😊👉
-Haru: Kyllä sinun kanssa **huastelu** on ku oes hyvän lihakeeton syönnä 😊 (Teksti 257)

Haru-kissa käy Marko-omistajansa kanssa leikkisän keskustelun aamutuumaan. Dialogi on kirjoitettu kokonaan Savon murteella ja poikkeaa muista aineiston teksteistä suuresti. Tässä tekstissä ei ole käytetty yksittäisiä murrepiirteitä tarinan kerronnassa, vaan kirjoitettu koko teksti tuoden erilaisia murrepiirteitä esiin. Dialogissa on savolaismurteille tyyppillistä diftongin reduktiota (*laesta, laetetaan, laettoo, vae, voe, oes, lihakeeton*), pitkän vokaalin diftongiutumista (*suapko, vualeeta*), *tehnyynnä*-muoto (*syönyynnä*), labiaalistumista (*laettoo, tummoo*) ja erikoisgeminaatiota (*tulemmaan*).

Haru-kissa ei käytä murteellisia ilmauksia jatkuvasti, vaan sen muissa aineistossa esiintyvissä viesteissä käytetty kieli on suurimmaksi osin yleiskielistä. Mantilan (2004: 324) mukaan maakuntien murteet ovat leimautuneet ja esimerkiksi savolaismurteita saatetaan pitää hauskoina ja lupsakoina. Tässä esimerkissä hyödynnetään tätä stereotypiaa ja luodaan hauska keskustelu, jonka tarkoitus on viihdyttää lukijoita, sen sijaan että se kertoisi esimerkiksi päivän kulusta tai matkasta.

- (157) *Helmi: Sää **ole iha hirviä likane**, Hellä.*
*Hellä: Eipäs ku sää. **Sää ole kyl sit nii maa sottane**. Ansku mää vähä **putsaa sunt...***
*Helmi: **Mukku** mää en **ol ollenka likane...***
Hellä: Oleppa
*Helmi: no en **kyl ol**. Ite ole...*
*Ratkaisevat kiistan **ulkoturkulaisella** painilla. (Teksti 12)*

Esimerkissä 157 kaksi kissaa käyvät dialogin, jossa ne kiistelevät siitä, kumpi kaipaa enemmän pesuhetkeä. Kissojen keskustelu on käyty lounaismurteella, ja kirjoitusympäristö tulee esille, kun kissojen kiista ratkaistaan *ulkoturkulaisella painilla*. Kissat käyttävät tekstissä runsaasti murteellisia variantteja (*ole, likane, sottane, ollenka*). Myöskään tämän esimerkin kissat eivät käytä murteellista kieltä muissa viesteissään, joten murre on tekstissä erityinen tehokeino, jolla luodaan kissoille tietynlaista persoonallisuutta. Kissoja kuvataan tekstissä *ulkoturkulaisiksi*, mikä voi viitata siihen, että kissat ovat kotoisin Turusta, mutta eivät asu siellä tällä hetkellä.

7. PÄÄTÄNTÖ

Tässä pro gradu -tutkielmassa olen selvittänyt, millaisia inhimillisiä toimijarooleja kissalla on Facebook-keskusteluissa. Olen tutkinut, miten kissoja inhimillistetään, millaisissa rooleissa ne toimivat ja miten näitä rooleja rakennetaan kielellisillä valinnoilla. Olen myös käynyt läpi, millaista murretta kissat käyttävät ja millaista huumoria aineistossa esiintyy. Aineistoni koostuu 280 viestistä, joissa kissat ovat äänessä omina itsenään. Viestit on kerätty Suomen Ragdoll-kissat -Facebook-ryhmästä kymmenen päivän aikana. Tutkielmani aihe on kulttuuriantropologinen, mutta lähestyn aihetta suomen kielen opiskelijan näkökulmasta tutkimusmetodinani lingvistinen diskurssianalyysi.

Aineistossani kissoja inhimillistetään selkeimmin antamalla niille oma ääni Facebook-ryhmässä. Kissat viestivät toisilleen, omistajilleen ja muille ihmisille omissa päivityksissään tai kommenteissa. Kissojen elämään liittyy myös monenlaista inhimillistä toimintaa matkailusta ja joogaamisesta uusien televisio-ohjelmaformaattien keksimiseen ja seuran hakemiseen Facebookista. Inhimillistäminen liittyy kiinteästi aineistosta nouseviin diskursseihin, jotka tiivistävät erilaisia inhimillisiä toimijarooleja, joita aineiston kissoilla on.

Aineistosta nousee esille seitsemän erilaista diskurssia. Nämä diskurssit ovat kissa perheenjäsenenä, kissa hallitsijana, kissa harrastajana, kissa kuluttajana, kissa somettajana, kissan muu inhimillinen toiminta sekä kissa murteen puhujana. Kissan asema rakastettuna perheenjäsenenä oli odotettavaa aikaisemman tutkimuksen valossa, mutta muut diskurssit antoivat uutta ja kiinnostavaa tietoa kissan toimijuudesta.

Diskursseja rakennetaan monipuolisesti kielen avulla käyttämällä tietynlaisia nimityksiä kissoille (*prinsessa, aurinkokuningas*) sekä omistajille (*palvelija, äippä, miehistö*). Kissojen hallitsijadiskurssi näkyy kielen tasolla esimerkiksi imperatiivin käytössä ja sanaston tasolla (*epäkelpo palvelija*). Harrastaja- ja työntekijädiskursseissa keskiössä ovat muun muassa verbit, joilla ilmaistaan, mitä kissa tekee (*joogaan, bongaam, imuroitin*). Kuluttajadiskussissa sanastosta nousee esille muun muassa tuoteuskollisuutta (*dremiesin pehmeitä erityisherkkua*) ja sananvalintoja, jotka ilmaisevat kissojen mielipidettä hankinnoista (*hervityksen, tyhjän karvamaton*). Somettajadiskurssi rakentui kissojen käyttämi-

sissä kehufraseissa, hymiöissä ja päivityksissä, jotka noudattavat hyvän päivityksen piirteitä. Muu inhimillinen toiminta -diskurssi piti sisällään suurempia kokonaisuuksia, kuten kissan uudelleen sanoittaman kappaleen.

Kissat käyttävät aineistossa hiukan murretta, mutta teksteissä esiintyy pääsääntöisesti yleisiä tai yleistyviä puhekielen piirteitä, jotka ovat yleisiä koko maassa, eikä niistä voi tehdä päätelmiä kirjoittajasta. Muutamassa tekstissä kissat kuitenkin käyttivät murretta korostaakseen seutua, jossa liikkuvat tai luodakseen tekstiin humoristista sävyä. Yllättävän suuri osa aineiston teksteistä oli yleiskielisiä. Huumori nousee aineistossa esiin aika ajoin sanaston tasolla ja erilaisia humoristisia tarinoita kertomalla. Huumoria käytetään välillä apuna kertoessa kissojen aiheuttamista tuhoista. Lasipurkin rikkonut kissa voi kertoa asian itse allekirjoittaen tekstinsä *Lasimestarina*. Huumorissa otetaan huomioon yleisö, joka koostuu kissoista kiinnostuneista ihmisistä. Huumori on siis osittain sidoksissa julkaisu ympäristöön eikä välttämättä toimisi yhtä hyvin muissa Facebook-ryhmissä.

Tutkimukseni on pieni mutta mielenkiintoinen raapaisu sosiaalisen median tarjoamaan aineistoon ja diskursseihin. Tutkimusaiheeni on vielä tällä hetkellä uudehko, mutta uskon tulevien tutkielmien tekijöiden ammentavan jatkossa rohkeammin aineistoa sosiaalisesta mediasta ja tarttuvan tutkimani aihepiiriin kiinni uudesta tulokulmasta. Olen huomannut tutkimusta tehdessäni, että kissojen inhimilliset toimijaroolit tutkimusaiheena saavat aikaan kiinnostusta, ihmettelyä sekä keskustelua, mistä olen iloinen. Vaikka tutkielmani todellisuus on kissojen omistajien kirjoituksissa, tutkimukseni osoittaa, miten tärkeässä ja monipuolisessa asemassa kissat perheessä ovat. Ne ovat intensiivisesti mukana perheen arjessa, matkoilla ja juhlissa. Niiden syntymäpäiviä juhlitaan, kulutustottumukset otetaan huomioon ostoksia tehdessä ja niitä suorastaan hemmotellaan useasti. Vaikka täytyy ottaa huomioon aineistoni, joka koostuu rotukissojen omistajista, on kissojen asema muuttunut yleisestikin paljon. Se ei ole enää navetassa asustava hiirenmetsästäjä, vaan arvokas kumppani, jonka merkkipäivää juhlistetaan Helsingin Sanomien sunnuntainumerossa. Vaikka kaikki kissat eivät ole yhtä onneksaassa asemassa, haluaisin uskoa, että suunta tulevaisuudessa olisi ainakin se, että kissan arvo olisi yhtä suuri kuin koirankin, eikä niitä hylättäisi ilman seuraamuksia luontoon tai kadulle. Tämä vaatisi ihmisten asenteiden ja lainsäädännön muuttumista.

Jatkotutkimusta ajatellen haluaisin laajentaa kerättävää aineistoa ja ulottaa sen monipuolisempiin sosiaalisen median ryhmiin ja alustoihin, saadakseni muitakin kuin rotukissoja koskettavia tekstejä. Aineistoa kerätessäni huomasin, että tutkittavaa materiaalia löytyisi todella runsaasti, ja uutta kirjoitetaan sosiaaliseen mediaan päivittäin. Aineistoani kerätessä minulle esimerkiksi kerrottiin kokonaisesta Facebook-ryhmästä, jossa kissat ovat pääasiallisesti äänessä. Tämän lisäksi kissoilla on kokonaan omia sosiaalisen median tilejä. Esimerkiksi Instagram on pullollaan kissojen omia käyttäjätilejä, joissa kissa on inhimillinen toimija, joka kertoo elämästään omalla äänellään.

Huumori on meille luontainen selviytymiskeino, jolla selätämme Karvisen tapaan maanantain kerrallaan. Kaikkia elämän kompastuskiviä ei kuitenkaan välttämättä ole helppo käsitellä suoraan, mutta lemmikkimme helpottavat taakkaamme sekä olemalla läsnä arjessa että kertomalla kummellukset puolestamme. Tutkielmani edetessä olen huomannut, miten tärkeässä asemassa lemmikki on ihmisen elämässä. Maailmassa, jossa nähdään toisia ihmisiä yhä harvemmin kasvotusten, voi oma lemmikki olla se, jonka kanssa vietetään eniten aikaa. Antropomorfismi voi näin täyttää sosiaalista tyhjiötä ja auttaa yksinäisyyden selättämisessä.

LÄHTEET JA LYHENTEET

Tutkimusaineisto

Tutkimusaineisto on kerätty Suomen Ragdoll-kissat -Facebook-ryhmästä 14.–24.9.2018. Aineisto on tutkijan hallussa.

Kirjallisuus

- AGRIA ELÄINVAKUUTUS 2019: <https://www.agria.fi/tietoa-agriasta> (23.9.2019)
- ANDERSON, JANICE 1996: *Cats in art*. Parragon Book Service Limited. Italy.
- ALATALO, KATRI 2010: *Hevosten nimitykset Hevostalli.net-keskustelupalstalla*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston suomen kielen laitos.
- ARO, ANNIINA 2007: ”Väittämistä, vastuuta, huolenpitoa” *Lemmikkieläinten merkitys yläasteikäisten nuorten elämässä*. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta.
- BEKOFF, MARC 2007: *Encyclopedia of Human-Animal Relationships. A Global Exploration of our Connections with Animals. Volume 1: A–Con*. Greenwood press. United States of America.
- BRADSHAW, JOHN 2014: *Kissan mieli. Ymmärrä lemmikkisi käytöstä*. Docendo Oy. Jyväskylä.
- BURNHAM, D. – KITAMURA, C. – VOLLMER-CONNA, U. 2002: What's new pussycat? On talking to babies and animals. *Science*, 296 (5572), 1435
- CARRIÓN, P.A. – THOMPSON, L.J 2014: *Pet food Food safety management. A practical guide for the food industry*. Academic press. United states of America.
- DAVIS, JIM 1998: *Karvisen 20-vuotisjuhlakirja*. Egmont Kustannus Oy. Tampere.
- DURANTI ALESSANDRO 2011: *Linguistic anthropology. A reader*. Second edition. Blackwell publishing. Malaysia.
- EDUSKUNTA 2019: https://www.eduskunta.fi/FI/tietoaeduskunnasta/kirjasto/aineistot/kotimainen_oikeus/LATI/Sivut/elainsuojelulain-uudistaminen.aspx (23.9.2019)
- FAIRCLOUGH NORMAN – WODAK RUTH 1997: Critical discourse analysis: A preliminary Description. *Discourse as social interaction. Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction Volume 2*. The Cromwell Press, Trowbridge, Willshire.

- FINLEX 2019: Eläinsuojelulaki 4.4.1996/247
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19960247> (23.9.2019)
- FOGLE, BRUCE 2004: *Kissanomistajan käsikirja*. Kustannusyhtiö Otava. Helsinki.
- FOLEY, WILLIAM 1997: *Anthropological linguistics. An introduction*. Blackwell publishing. Malaysia.
- GALLEN-KALLELA-SIRÉN, JANNE 2005: Minä palaan jalanjäljilleni. Akseli Gallen-Kallelan elämä ja taide. Otava. Helsinki.
- GERGOGAKOPOLOU ALEXANDRA 2017: "Friendly" Comments: Interactional Displays of Alignment on Facebook and YouTube. *Social Media Discourse, (Dis)identifications and Diversities*. Edited by Leppänen Sirpa – Westinen, Elina and Kytölä Samu. Taylor & Francis. New York.
- HAUKIPURO, KAARINA 2005: *Ranualaisten lypsykarjatilojen lehmännimet ja nimeämisperusteet*. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopiston suomen kielen, informaatiotutkimuksen ja logopedian laitos.
- HEINONEN, ANNE 2004: ERIARVOISET ELÄIMET: IHMINEN, KONE, ELÄIN. Eläin-
 diskurssit ja spesismi Aamulehdessä. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopiston tiedotusopin laitos.
- HELSINGIN SANOMAT 2019: Eläinystävät-palsta C 24. 25.8.2019.
- HELSINGIN SANOMAT KUUKAUSILIITE 2019: 8/2019 32–33
- HIRVONEN, ANNE 2014: *MUSTASUKKAISET TAPPAJATALITINTIT Inhimillistäminen ja metaforat luonnonvaraisia lintuja koskevissa mediateksteissä*. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopiston viestinnän, median ja teatterin yksikkö.
- HONKANEN, TANJA 2013: *Turpaterapiaa ja karvaista kaveruutta: ihmisen ja eläimen välinen suhde sekä eläinten koetut vaikutukset hyvinvointiin ja elämäntyytyväisyyteen*. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopiston yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö.
- JOKINEN ARJA – JUHILA KIRSI – SUONINEN EERO 2016: *Diskurssianalyysi. Teoria, peruskäsitteet ja käyttö*. Tampere. Vastapaino.
- KALSKE, MARJA 2005: Suomessa syntyneiden hevosten nimistö. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja. Turun yliopisto 2005.
- KEINÄNEN, MINNA 2009: *Kissoille annetut henkilönimet*. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopiston humanistinen tiedekunnan suomen kielen, suomalais-ugrilaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos.

- KEINÄNEN MINNA – NYMAN HARRI 2012: *Kissojen Suomi. Katit historian poluilla*. Suomen Kirjallisuuden seura. Painotyö Bookwell Oy, Porvoo 2012
- KESKI-KORPELA, NIINA 2008: *SIKA VAI LAMMASPOSSU BABE? Eläinten inhimillistämisen keinojen ja merkityksen tarkastelua elokuvassa Babe – Urhea possu*. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopiston tiedotusopin laitos.
- KIELITOIMISTON SANAKIRJA 2019: <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/>
- KNUUTTILA, SEPPO 2009: Miltä tuntuu olla joku muu? Pohdintoja ihmisen ja eläimen rajasta. Ihmisten eläinkirja. Muuttuva eläinkulttuuri. Gaudeamus Helsinki University Press, Tallinna 2009
- LAHTINEN, MIIA 2001: *Hevosten ikäkausi- ja sukupuolinimitykset ennen ja nyt*. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopiston suomen kielen ja yleisen kielitieteen laitos.
- LEINONEN, RIITTA-MARJA 2013: *Palvelijasta terapeutiksi. Ihmisen ja hevosen suhteen muuttuvat kulttuuriset mallit Suomessa*. Acta universitatis ouluensis B Humaniora 115. Oulun yliopisto, Oulu 2013
- MANTILA, HARRI 2004: Murre ja identiteetti. Virittäjä 3/2004, s. 322–346
- METCALF, PETER 2018: *Antropologia. Johdatus perusteisiin*. Gaudeamus. <https://www.ellibslibrary.com/book/9789524954846>
- MITCHELL, R.W. 2001: Americans' talk to dogs: Similarities and differences with talk to infants. *Language and Social Interaction* 34, 182–210.
- MULLIN, MOLLY 2002: Animals and anthropology. *Society & Animals* 10(4): 387–393.
- MYRICK, JESSICA GALL 2015: Emotion regulation, procrastination, and watching cat videos online: Who watches Internet cats, why, and to what effect? *Computers in Human Behavior* Vol.52, pp.168-176
- MÄNTYNEN ANNE – PIETIKÄINEN SARI 2009: *Kurssi kohti diskurssia*. Tampere. Vastapaino.
- PELTONIEMI, SUVI 2012: Eläinten inhimillistämisestä. *Psykologia*. 47 (04) s. 297–300. <http://elektra.helsinki.fi.pc124152.oulu.fi:8080/se/p/0355-1067/47/4/elainten.pdf>
- PIETILÄINEN, PETRI 2016: *Kissojen maailmanhistoria*. Helsinki. Bookwell Oy, Porvoo: SKS
- PIHLAJA, SANNA 2017: *Nimestään lehmä tunnetaan: lehmien nimeämisperusteista ja nimien käytöstä*. Kandidaatintutkielma. Jyväskylän suomen kielen laitos.
- PIISPA, RIA – SAALASTI, JAANA 2013: *Löytöeläintalo kehitysvammaisen aikuisen osallisuuden tukena*. Mikkelin ammattikorkeakoulun sosiaalialan koulutusohjelma.

- PIVETTI, MONICA 2005: Ihmisen ja eläimen välisen suhteen kehittyminen länsimaissa. Teoksessa Paula Hirsjärvi, Jaana-Piia Mäkinen, Saara Saunanoja, Arto Siitonen (toim.) *Koe-eläinetiikkaa*. University Press. Helsinki.
- REMES, ULLA 2009: Aihe, symboli vai myytti? Eläin suomalaisessa kuvataiteessa. *Ihmisten eläinikirja. Muuttuva eläinkulttuuri*. Gaudeamus Helsinki University Press, Tallinna 2009
- RIDEL SEIJA 2011: *Elämää Facebookin ihmemaassa. Sosiaalinen verkkosivusto käyttäjiensä kokemana*. Tampereen yliopiston viestinnän, median ja teatterin yksikkö, CMT. Juvenes Print. Tampere.
- SAARIKALLE, ANNE 2016: *Lemmikkieläimelle osoitettu puhe keskusteluna*. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto.
- SAARINEN, SINI 2015: *ELÄKELÄISTEN KISSASUHTEET Kissat eläkeläisten kodeissa, perheissä ja suhdeverkostoissa*. Pro gradu -tutkielma. Itä-Suomen yliopiston yhteiskuntatieteiden laitos.
- SARANPÄÄ KAROLIINA 2012: *ELÄINTEN MERKITYS VANHUSTYÖSSÄ Tapaustutkimus Teppo-kissan merkityksestä palvelutalo Vuoroparin arjessa*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos.
- SARKKINEN, TARJA 1997: *Kissan kutsumanimien äänteelliset piirteet ja nimeämisperusteet*. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopiston suomen ja saamen kielen ja logopedian laitos.
- SCHUURMAN, NORA 2013: Eläin – Tavoittamaton tutkimuskohde? *ELORE* vol. 20 – 1/2013. Suomen Kansantietouden Tutkijain Seura ry. http://www.elore.fi/arkisto/1_13/schuurman.pdf
- SEPÄNMAA, YRJÖ 2009: Kulttuuritieteellisen eläintutkimuksen lähtökohdista ja mahdollisuuksista. *Ihmisten eläinikirja. Muuttuva eläinkulttuuri*. Gaudeamus Helsinki University Press. Tallinna.
- SEY: SUOMEN ELÄINSUOJELUYHDISTYS RY. 2018 <http://www.elainsuojelulaki.fi/>
- SHAKESPEARE, WILLIAM 1600, 2019: *Hamlet*. Kääntäjä Paavo Cajander. SAGA Egmont. 1. E-book edition.
- SIITONEN, SATU 2013: *Koiran ja ihmisen suhteen representaatio Helsingin Sanomissa*. Pro gradu -tutkielma. Lapin yliopiston mediakasvatuksen koulutusohjelma.
- SISSONEN OUTI 2016: *Hukka, Morris ja Selma Puhdas- ja sekarotuisten koirien nimeäminen*. Pro gradu -tutkielma. Suomen kielen, suomalais-ugrilaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos.

- SK= SUOMEN KISSALIITTO 2018 <https://www.kissaliitto.fi/2018/rekisterointitiedote-2> (2.10.18)
- SOMMERVILLE, LOUISA 2009: *Kissarodut ja kissanhoito*. Karisto Oy.
- SUOMEN RAGDOLLYSTÄVÄT -SEURA RY 2019 <https://www.ragdoll.fi/rotuesittely> (20.3.19)
- SUOK= SUOMEN ROTUKISSAYHDISTYS RY. <http://www.suok.fi/yhdistys> (11.10.18)
- SVT= SUOMEN VIRALLINEN TILASTO. Kotitalouksien kulutus. ISSN=1798-3533. 2016. Helsinki: http://www.stat.fi/til/ktutk/2016/ktutk_2016_2016-11-03_tie_001_fi.html (2.10.2018)
- TELKÄNRANTA, HELENA 2002: *Matka kissan mieleen*. Sanasilta Oy. Vantaa.
- TELKÄNRANTA, HELENA 2015: *Millaista on olla eläin?* Suomen kirjallisuuden seura. Bookwell Oy. Helsinki.
- TELKÄNRANTA, HELENA 2016: *Eläin ja ihminen. Mikä meitä yhdistää?* Suomen kirjallisuuden seura. Bookwell Oy. Tampere.
- TOVEY, HILARY 2003: Theorising Nature and Society in Sociology: The Invisibility of Animals. *Sociologia Ruralis* 43(3): 196–215.
- THE NEW STRATEGIST EDITORS 2015: *Who's Buying for Pets*. 12th edition. New Strategist Press, LLC. Amityville, New York.
- TUOMELA, PAULIINA 2017: *Tuotantoeläinten hyvinvoinnin rakentuminen lihanjalostajien vastuullisuusviestinnässä*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston kieli- ja viestintätieteiden laitos.
- TUOMI, JOUNI – SARAJÄRVI, ANNELI 2018: *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. EU: Tammi
- TURUNEN, SEPPO 2011: *Lemmikkielämää. Ihmisen eläinsuhde ja eläimen hyödyntäminen*. Gaudeamus Helsinki University Press Oy Yliopistokustannus. Tampere: Tammerprint Oy.
- VIINAMÄKI, HANNA 2005: *Lemmikkieläinten merkitys autistisesti käyttäytyville lapsille*. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopiston psykologian laitos.
- VAN DIJK, TEUN A 1997: Discourse as Interaction in Society. *Discourse as social interaction. Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction Volume 2*. The Cromwell Press, Trowbridge, Wiltshire.
- YLE 2017: *Vain yksi kymmenestä löytökissasta haetaan kotiin – auttaako uusi eläinsuojelulaki?* <https://yle.fi/uutiset/3-9679234>

YLIKORPI, PÄIVI 2014: *Kissanhoidon käsikirja*. Livonia Print. Riika.